

INTERVJU: TOŽILEC, KI IŠČE TEHARSKE KRVNIKE str. 16

NOVA DOBA

slovenska

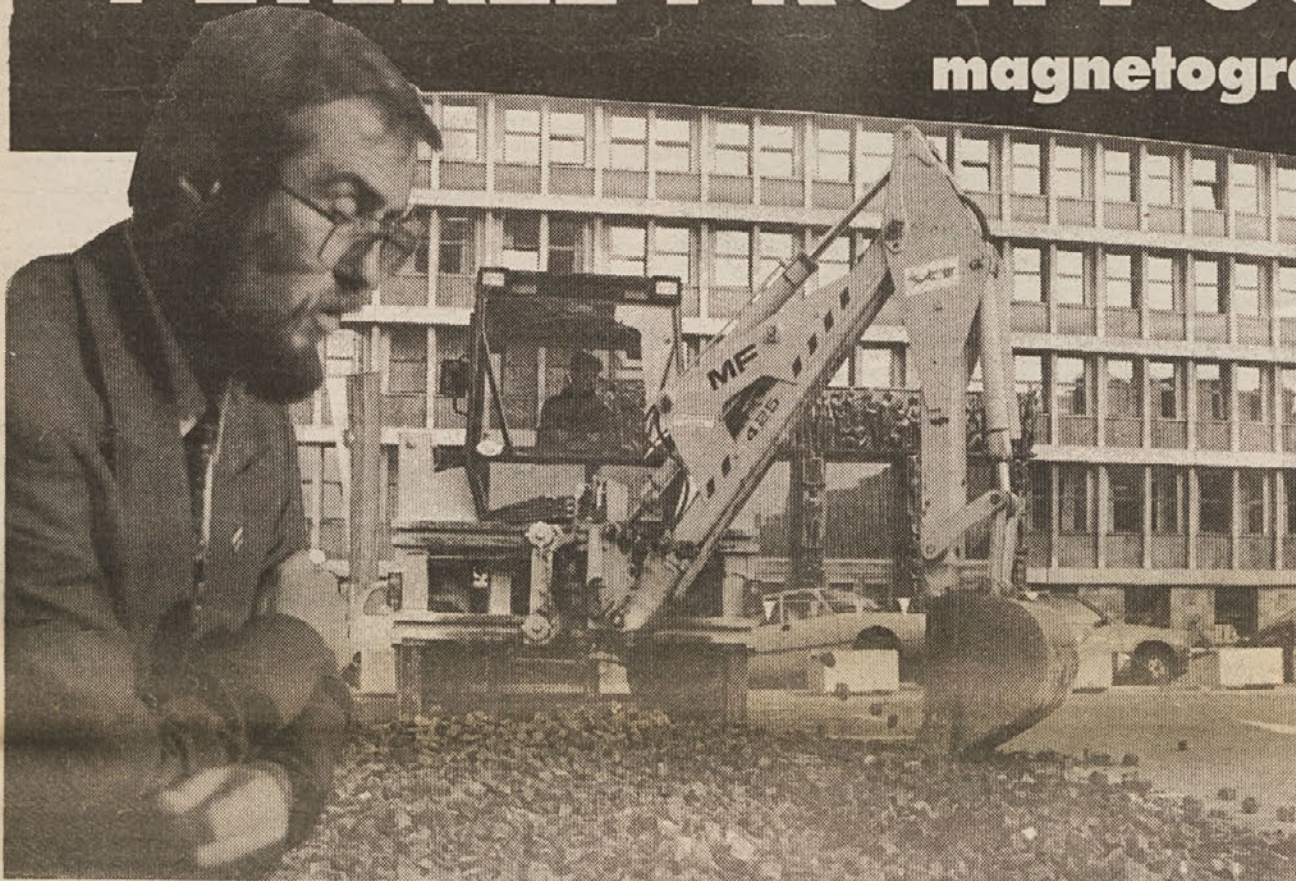
Cena 35 SLT

Slovenija, sreda, 30. oktobra 1991

št. 43 – leto XXV

PETERLE PROTI POSLANCEM

magnetogram iz skupščine str. 7

JANEZOVO OTROŠTVO

Na obisku pri očetu J. Drnovška

str. 3

BERNARDINO SRCE

Unior nima frankov za svojo delavko

str. 14

MINISTRICA NA JAMI

Zakaj je Jože Pučnik vzel v zaščito Katjo Boh?

str. 6

STREL V ŽUPNIŠČE

Drameljski župnik in nepokorni farani ter pregnane novinarke

str. 15

BORŠTIKOVKO '91

ZASEBNIK NA POLOŽAJU

M. Krajnc, celjski izvršnik, pretirava s posli

str. 9

Trgovsko podjetje d.o.o.

Dobojska 16 (Hudinja), Celje
tel.: (063) 38-011
tel.-fax.: (063) 31-193

UGODNO:
VILIČARJI
INDOS

Delovni čas od 7.00 do 15.00 ob sobotah – zaprto

Se priporočamo!

Kidričeva 36, 63000 CELJE

UGODNO NUDIMO:

- ŠPEDITERSKE STORITVE
- TRGOVSKO BLAGO (gospodinjstvi aparati, elektronika, svetila)
- POSLOVNE PROSTORE
- SKLADIŠČNE PROSTORE
- HRAMBA ČOLNOV IN PRIKOLIC

Vse dodatne informacije dobite na telefon: 063/37-511, int. 28

SKLADIŠČNO
TRANSPORTNI
CENTER
CELJE

EKSKLUZIVNO – EKSKLUZIVNO

RUSINJE ZABAVAJO SLOVENCE

str. 24

TAJNI POSNETKI: »ZAŽGAL BOM MARIBOR!« str. 8

HUDIČARIJE

Slovenija ober- krajnerska

Za letošnji mednarodni vinski sejem so si ljubljanski pridelatelji omislili slogan »Ljubljana, mesto vina in trte«. V Mariboru so ponoreli. Očitno so Mariborčani prepričani, da bi se s takšno oznako lahko dičili le oni in ne Ljubljana. Saj v načelu, točneje glede na meteorološko-fitološke značilnosti, imajo celo prav. Ne le, da v geološki zgodovini slovenske prestolnice (vsaj glede na dosegljive podatke in najdene rastlinske fosile) doslej ni uspelo dozoreti še nobenemu grozdu, marveč se nasprotno, zlahka trta v štajerski metropoli plazi takorekoč na robne mestne ulice, povrh vsega pa imajo sredi mesta, na obdravskem Lentu, več kot štiristo let staro trto. Trdijo, da je ta celo najstarejša na svetu.

Ampak pogledjte! Medtem, ko tistih nekaj nedozorelih grozdov z brajde na ljubljanskem Cankarjevem vrhu tudi ob najbolj sončnih poletjih ni takšnih, da bi bilo vredno djati v usta vsaj eno jagodo (človek v hipu skup zleze od same kislice), ima Ljubljana vinski sejem, katerega glas hodi širom po svetu. Umni enologi in veseljaški pivci, pa pijanci, sleherno jesen mrgolijo in tudi razgrajajo po halah ljubljanskega gospodarskega razstavišča in okušajo zlahka kapljico iz nekaj njim povsem tujih krajev, medtem ko ob lepem vremenu septembra kimajo tam blizu včasih že zasneženi vršaci Savinjskih (ali morda Kamniških?) Alp. Hkrati doli na mariborskem Lentu dozoreva plodovje častiljivo stare trte, ki ga zatem oktobra svečano poberejo in stisnejo. Nato pod to isto staro trto zapleše in zaraja staro in mlado, letos kar s Kucanom vred. Toda ojoj: veste, na čigave viže so veseli štajerci in ostali prisotni zapeli in zaplesali? Spodaj pod prastaro kavčino niso igrali godci v črnosviljenih telovnikih in modrih predpasnikih, marveč tisti s širokokrajnimi planinskimi klobuki na glavah, pisanimi resicami na ramenih, v irhastih hlačah, pa v škornjih, iznad katerih so gledale v beli svet nekakšne štrampole. Dečki v gorenjski narodni noši torej!

Ta mali slovenski svet je res obrnjen na glavo. Tudi njegov turistično-folklorni imidž, ki bi si ga sedaj, ko je strumno zakorakal iz gnolobnega Balkana, na vsak način hotel na hitrico (umetno) ustvariti in se z njim postaviti pred vesoljnim tujstvom. Zatorej predlogi za nekakšen nacionalni slogan kar dežujejo. Iz osamosvojitveno-demokratizirajočih časov se je še ohranil tisti »Na sončni strani Alp« in tako vnovič vsilil vsemu slovenskemu prostoru, ki je v svoji celovitosti še najmanj alpski, izkušnjo o alpskem značaju. Sicer pa je to bil le logični nasledek dolgoletne medijske nadvlade Ljubljane, ki je zlasti prek televizije promovirala gorenjsko narodno nošo, ki je pravzaprav še najmanj slovenska (je veliko bolj tirolska ali montafonska), za vseslovensko folklorno legitimacijo. Kot da v tem prostoru ne bi bilo štajerske, Prekmurja, Dolenjske, Notranjske, Primorske, katerih folklorno izročilo z najvidnejšim znakom, namreč nošo, imajo s tisto ljubljansko-gorenjsko ravno toliko skupnega kot krava s sedlom.

Po drugi strani prihajajo iz vinskih krajev, torej zlasti s štajerskega, Dolenjskega in Primorskega, predlogi, naj Slovenijo promovirajo kot deželo vina in trte. Morda tudi preveč enostransko, morda celo lokalpatriotično gledanje na stvar, četudi je res, da je deželica s trto veliko bolj prekrita kot s sivim alpskim skalovjem. In bogme, folklor iz teh krajev je zagotovo bolj slovensko avtentična (dasi-ravno tudi pri njej ne gre brez tujih vplivov), kot je kičasta gorenjska havba v vsemi tistimi resicami, irhom in štrampami vred.

Potemtakem bo tukaj treba enkrat za vselej narediti red. Ker Evropa, naj si bo še tako hladna in spričo hrvaškega dogajanja tudi cinična, pač ne trpi nekakšne solate, marveč hoče vsaj približno natančnost in jasno razvidnost. Zato naj tisti, ki za to pač so, Slovenijo promovirajo kot deželo različnosti, v to različnost pa naj na kar se da umetelen način zmečejo vse tisto, kar premore in jo krasi: od Alp do trte, pa še Ribničani s svojo suho robo in idrijske čipkarice so lahko zraven. Nikar pa, lepo prosim, nikar in nikoli več takšne neumnosti, kot je dičenje Ljubljane z naslovom mesta vina in trte, in nikdar več oberkrajnerjev pod mariborsko staro trto! Pa ko bodo tuji gostje znova hodili v Portorož, naj jim tam nikar ne servirajo Avsenikov ali Slakov kot reprezentativnih predstavnikov slovenske folklore. Tam naj svoje odšpilajo in odplešejo pač Primorci sami. Z oberkrajnerji pa na Bled in nikamor drugam – razen morda v obliki redkih in zato nemara celo dragih gostov.

Braco Zavrnik

MED NAMA

Kos mesa

Ni slabšega poklica kot je novinarski, je pa vseeno bolj, kot kaj delati, je dejal neki znan novinar.

Kako zastaviti uvodnik k tednu po odhodu zadnjega vojaka Jugoslovanske armade iz Slovenije, kako izraziti veselje nad odhodom juijskega okupatorja in obenem vojske, ki smo ji mnogi svojčas služili? Neizbrisno so tudi tisti časi pustili v nas spomine. Ne toliko na neko dresuro, ki je je dovolj v vsaki vojski, kot na ljudi, ki smo jih tam v daljnih krajih južnega Balkana imeli priliko spoznati in ugotoviti, da so le takšne samosvoje duše, dobre ali pokvarjene, kakršne smo sami. Kako te danes, dragi bralec, ko sva zarzta v naše ponosne voditelje in tja nekam prek Alp, opomniti, da bodo prišli tudi drugi časi, ko bova imela dovolj za v lonec in topel šal okoli vratu, pa bova še vedno iskala nekakšno nacionalno, kulturno identiteto, ko kljub vsemu še ne bova srečna? Mi boš verjel, bralec, če zapišem kaj takšnega? Me boš imeli za večjega nergača, cinika? Pa vednar, morda je prav zdaj, ko je pravzaprav prezgodaj, pravi čas, da vzameva glavo v roke in v samostojni, na pol priznani Sloveniji, ki se ji obetajo še hude preizkušnje, pričneva misliti trezno. Saj šampanjca sva pila že ob treh osamosvojitvenih feštah.

Nekaj plašnih glasov, ki v isti sapi opozarjajo, da simboličen odhod iz Jugoslavije, pravnoformalna osamosvojitve in računanje na Evropo Slovencev ne bodo osrečili sami po sebi, se že oglašajo. Oblasti sva položila v srce skrb za najino mlado državo in zdaj v začudenju molčiva: možje naju hočejo prezentirati s propagando, vsakdo želi lastno obveščevalno službo, število policajev

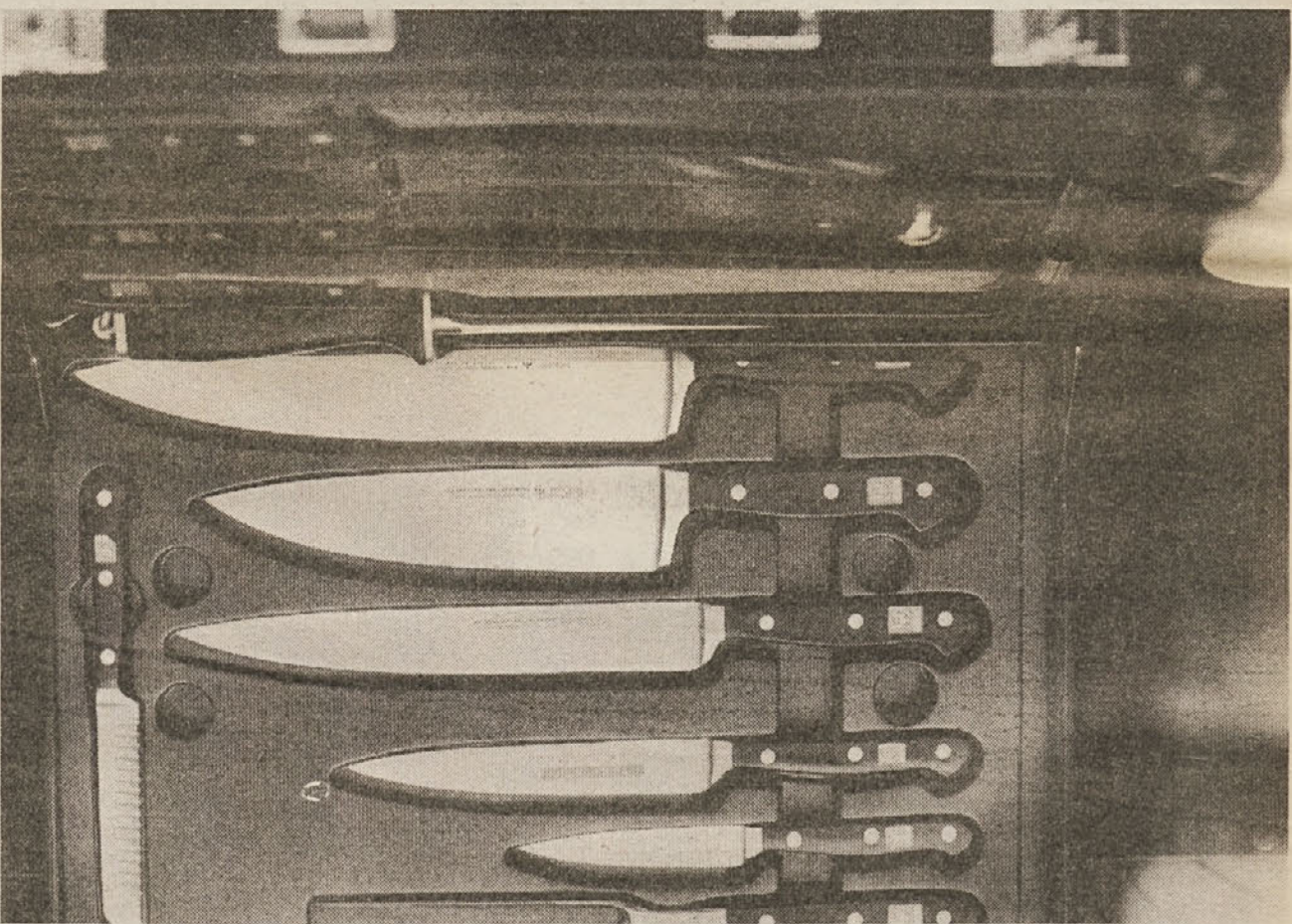
bo treba podvojiti, za vojsko bo nujno odšteti pri plači nekaj več, v brezzakonju do časov nove zakonodaje nama ministri, ne, ne le ministri, navadni občinski purgarji kradejo vsem na očeh, pa jim nihče ne stopi na prste, v skupščini se prepirajo kot stare babe, če so sploh sklepčni...

Postajava kos mesa, dragi bralec. Kos mesa, od katerega si bo oblast, če je ne bova dovolj obrzda odrezala, kolikor bo potrebovala, kos mesa, ki ga bo spoštovala le preden bova oddala volilne glasove. Pa kaj, menda je to za oblast normalno. Nama to seveda ne gre v račune. Prvič sva prišla do Slovenije, kakršno sva si želela, zato nama je nesposobni in grabežljivi politiki ne bodo posvinjali. Ne tisti od prej, ne tile novi. Zato bova kričala kar misliva, noben »javni interes« ne sme biti pomembnejši od najinega, človeškega. Ti mi boš pustil pisati, kar mislim, jaz ti bom dal prav, če me ne boš hotel brati. Tako bova najmočnejša, tako bova zgradila najino Slovenijo.

Če sva začela z novinarstvom, še končajva. Frane Barbieri je nekoč zapisal: Takoimenovano javno mnenje je bolj naklonjeno temu, da v časopisu in novinarju išče potrditev svojega že določene prepračanja, kot pa njegovo zavrnitev. Novinarju se ponujajo tri možnosti: slediti lastnemu prepračanju, se prilagoditi tujemu in aktualnemu ali pa se umakniti, odreči se kakršnegakoli prepračanja. Upam, dragi bralec, da se boš tudi ti odločil enako kot sem se sam.

Brane Piano

FOTOGRAFIJA TEDNA

NOVA DOBA

Glavni urednik: Janez Sever
Odgovorni urednik: Brane Piano

Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Marjana Aršek (kronika), Jana Štrlekar (reportaža), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Braco Zavrnik (mediji), LucaS (fotografija)
Tehnični urednik: Janez Herle

Trženje: Nives Seničar, Ines Paradižnik, Sarita Črnac, Matevž Cene (prodaja), Suzana Rober (tajnica).

Izdaja Prese d.o.o., direktor: Janez Sever, namestnik Brane Piano, pomočnica direktorja Valerija Glavač, tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, tel. (063) 27-606, 25-331, fax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 9 a, tel. (066) 21-533, fax (66) 51-702, p. p. 311. Cena 35 SLT, mesečna naročnina 120 SLT. Ziro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje. Izhaja ob sredah. Rokopisov ne vračamo.

MIRCREBE

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA
Zidankova 27, Celje

To je trgovina z najcenejšim ženskim in moškim perilom, največjo izbiro body-ov, pižam, spalnih srajc, halj, svilenih nogavic in največjo izbiro uvoženih ženskih in moških kopalk

Pridite in se prepračajte!
HVALA ZA ZAUPANJE

Dne 14. oktobra 1991 je minilo leto dni, odkar smo svečano pokopali teharske žrtve. Grobišče še vedno, tudi v samostojni Sloveniji, skrunimo z odpadki. Doklej?

NA OBISKU PRI OČETU JANEZA DRNOVŠKA

Tiho naravno zavezništvo

»Ko je Janez hodil v gimnazijo, so profesorji nekoč poslali domov pismen opomin, takšnega kot jih pošiljajo drugim zaradi enic. Našemu Janezu so poslali, ker je prvič v šoli dobil trojko. Čudno se jim je zdelo, da se je tako poslabšal,« se z nasmehom na ustih spominja tega dogodka Viktor Drnovšek, oče nekdanjega predsednika Jugoslavije, Janeza Drnovška.

Rudarska družina

Kraj Kisovec, ki je rojstni kraj Janeza Drnovška, verjetno pozna le malo ljudi. Vendar, če se s Trojan spustite proti Zagorju, po strmi in serpentinasti cesti, pridete najprej v Izlake, nato pa vas še samo nekaj kilometrov loči od Kisovca.

Pravzaprav se je Janez Drnovšek rodil 17. 5. 1950, v celjski porodnišnici, kajti revirski kraji takrat še niso imeli svoje. Mati Silva Drnovšek ga je kot majhno štručko prinesla v topel dom v Kisovcu, kjer so skupaj živeli v dvosobnem stanovanju Janezova stara mama, njegove tri mlade tete in Janezovi starši.

Hiša, ki danes nosi naslov Na šahtu 33, je bil kaj skromen dom. Včasih je to bila strojnica pri jaški, za prevoz premoga v Zagorje. Ko so leta 1947 zaprli rudniški rov, so jo preuredili v stanovanjske prostore. Drnovškovi so stanovanje dobili, ker so bili rudarska družina.

Mati Silva, doma iz Zagorja, in oče Viktor, iz Kisovca, sta se poročila 1949. leta. In tako se je Silva po poroki preselila k Viktorjevi družini.

Nekaj let za tem se je mlada družinica preselila v blok Borovniškega naselja številka ena. Prav tam danes sam živi Viktor Drnovšek, kajti pred petnajstimi leti je ovdovel, ker je ženo premagala težka bolezen.

Oče Viktor, ki jih danes šteje 66 let, je sprva delal pri rudniku v Zagorju, nato pa se je leta 1967 zaposlil v Industriji gradbenih materialov v Zagorju, kjer je bil računovodja.

Ilegalce v šoli

Stanovanje Viktorja Drnovška, ki je še vedno topel dom njegovih dveh otrok, je v pritličju bloka. Vsaka stvar v prostoru ima svoje točno določeno mesto in ni je stvari, ki bi bila v stanovanju zgolj slučajno.

»Ko se je Janez rodil, je žena pustila službo. To je bila po eni strani prednost za otroka in zanjo, samo denarja je bilo zato bolj malo. Z eno plačo računovodskega delavca smo bolj težko shajali. Pa tudi jaz nisem bil najboljšega zdravja, ker sem bil med vojno tri leta interniran v Dachau.

Šest let po Janezovem rojstvu se mu je pridružila sestra Helena. Žena jo je povila pred začetkom poletja.

Tisto jesen je bil Janez star šest let in nekaj mesecev. Ko se je pričelo šolsko leto, je hotel na vsak način v šolo, čeprav ni bil vpisan. Dovolila sva mu, da si je šel ogledat prvi šolski dan, vendar je hotel tudi drugi dan v šolo. Prav tako se je zgodilo tretjega dne. Takrat pa me je poklical upravitelj šole Štefan Marcijan in povedal, da bo moral Janeza poslati domov. Tri dni obiskov je bilo preveč. Vendar je Janez Drnovšek vztrajal in hotel na vsak način v šolo. Odšla sva k predsedniku sveta za šolstvo v Zagorje, kjer se je skoraj jokalo, ker ga niso pustili v šolo. Prepričal je predsednika, da mu je dovolil. Nato pa sva morala dobiti še zdravniško priporočilo in dobila sva ga. Tako je Janez po tednu dni ilegalnega obiskovanja pouka le dobil dovoljenje, da sme v prvi razred.

Mislim, da je takrat prvič pokazal svoj značaj in uveljavil svojo voljo. Pisati in brati še ni znal, takrat še ni bilo v navadi, da bi doma otroke učili, kot se to dogaja danes,« pripoveduje Viktor Drnovšek.

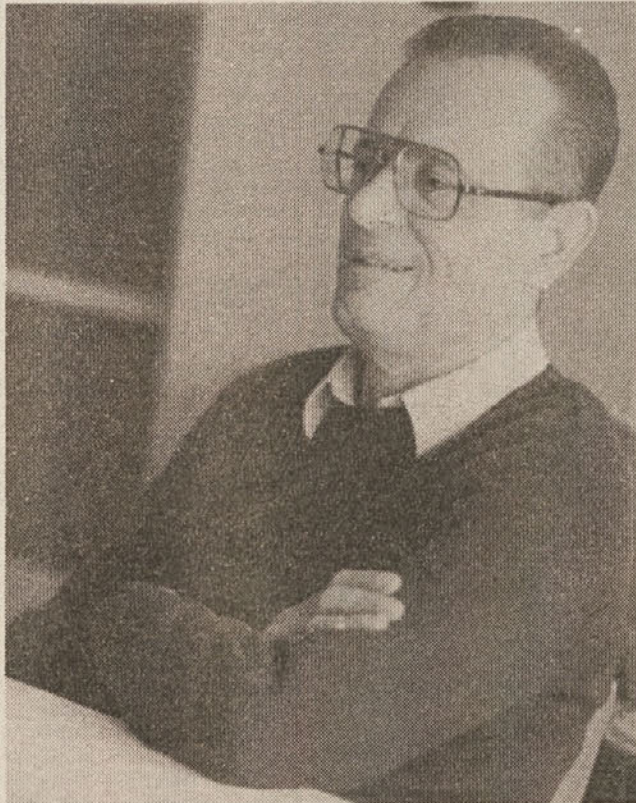
Tako je Janez prvič stopil na prag učenosti, kar mu je v prihodnosti in tudi še danes pomenilo eno od bistvenih sestavin življenja. Vse je povezano s šolo, učenjem, študijem. In imel je vedno nadpovprečne uspehe.

»Pa nikar ne mislite, da je Janez svoje šolske uspehe dosegel s kakšnim posebnim prizadevanjem. Ni bil knjižni molj. Veliko snovi si je zapomnil že v šoli in doma se ni prav dosti učil,« pove oče Viktor.

Miren otrok

Iz sosednje sobe je oče Viktor prinesel v rokah nekaj še posebej dragocenega. V rokah je previdno držal družinski album. Položil ga je na mizo sredi sobe, za trenutek je obstal in nato odprl prvo stran.

Tukaj sta on in njegova Silva. Bila je svetlo kostanjevih las, nasmejana, zamišljenih oči, prav lepa ženska. Ob njej pa nasmejan, ponosen Viktorjev obraz.

Viktor Drnovšek, oče dr. Janeza Drnovška.

Dve strani naprej se jima pridruži še v plenice povit Janez. Nato Janez star leto dni, pa dve leti, in tako naprej, dokler mu družbe ne prične delati sestra Helena. Tukaj sta slikana ob z njim ni bilo problemov. Prva dva razreda osnovne šole je naredil v bližnjih Lokah, nato pa je odšel v Osnovno šolo Toneta Okrogarja v Zagorje. Do tja je pešal petindvajset minut in

Oče Viktor se spominja

»Takrat, ko so nekatere občine predlagale Janeza za predsedniškega kandidata, je Janez mislil, da bo to zgolj formalnost. Saj je bilo na dolgem seznamu veliko znanih osebnosti, zato je sprejel kandidaturu. Kasneje, ko se je krog zožil na desetino ljudi je bil še sam presenečen. Na koncu, ko sta ostala sama z Bulcem še vedno ni verjel, da bi lahko njega izvolili.

Tisto nedeljo, ko so bile volitve, je bil pri meni doma. Gledala sva poročila. Tam nekje okrog osemnajste ure, ko so bili že znani prvi rezultati je rekel, da mora oditi domov v Izlake, kjer je živel, se obleči. Ob dvajseti uri so ga iz Ljubljane že poklicali.

V začetku, ko je bil izvoljen, me je bilo strah, kajti v jugoslovanskih razmerah je bil tak cirkus. Ko sem ga tako opazoval po televiziji in razmišljal, sem dobil zaupanje v njega in ga imam še danes,« je povedal Viktor Drnovšek.

morju na osličku, tam pa spet v planinski opravi pred slapom Savica. Družinske fotografije se vrstijo vse do takrat, ko sta oba mlada zapustila toplo družinsko gnezdo in se napotila v svet.

»Janez je bil miren otrok,

ravno toliko tudi nazaj. Gimnazijo je obiskoval v Trbovljah.

Že od osnovne šole naprej, pa tudi v gimnaziji, se je največ družil s Tončijem Zajcem in Albinom Troho. Pravili so jim trojica. Včasih so se skupaj učili, drugič spet kaj raziskovali, načrtovali ali pa igrali košarko. Tudi v kino je rad zahajal, saj do njega ni imel daleč. Rad je hodil v hribe, poletni pa na morje.

Tako je takrat, ko je hodil v drugi letnik gimnazije, na morju spoznal vrstnika iz Švice. Starši Janezovega prijatelja so ga povabili na počitnice k sebi, da bi se izpopolnil v francoščini. Nato je vsako poletje odhajal v La chaux de Fonds k družini Garmatter. Kasneje so mu omogočili, da je opravljal obvezno prakso v Le Havru v Franciji, v neki banki. S švicarskimi prijatelji se še danes rad druži,« pravi oče Viktor.

Za Janeza Drnovška bi lahko rekli, da je vpil znanje. Sprva je oboževal tuje jezike, kasneje se je pričel navduševati za filozofijo.

»Slovenija je tako majhna za filozofa,« sem mu govoril in odsvečeval ta študij.

Tako se Janez po gimnaziji

ni znal odločiti kaj naj študira.

Po nasvetu je šel na Zavod za zaposlovanje, kjer so ga tri dni testirali. Svetovali so mu študij matematike ali pa ekonomije. Odločil se je za ekonomijo. Po dokončani diplomi na ekonomiji v Ljubljani je še naredil magistrirski študij organizacijskih ved, nato pa doktorat iz mednarodne monetarne politike.

Že ko je bil v službi je začutil potrebo, da zna premalo jezikov. Odločil se je za študij španščine. To je bil po njegovem mnenju deficitaren jezik pri nas, čeprav je v svetu zelo razširjen. Odšel je ponovno med redne študente na špansko univerzo v Salamanco. Vendar tam ni bil zadovoljen zgolj s potrdilom, ki bi ga naj dobil. Poprosil je za opravljanje posebnih izpitov iz španščine, katere je zagovarjal na zanj posebej sestavljeni komisiji. In tako je dobil diplomu še iz španščine.

»Takrat, ko je bil že kot predsednik Jugoslavije v Španiji in na Portugalskem, se španski kralj in kraljica nista mogla načuditi kako obvlada španščino,« skromno, kar premalo ponosno pove oče Viktor.

Tudi Helena Drnovšek je diplomirala na fakulteti iz zgodovine in angleščine. Danes pa živi in dela v Ljubljani.

Vnuk Jaša

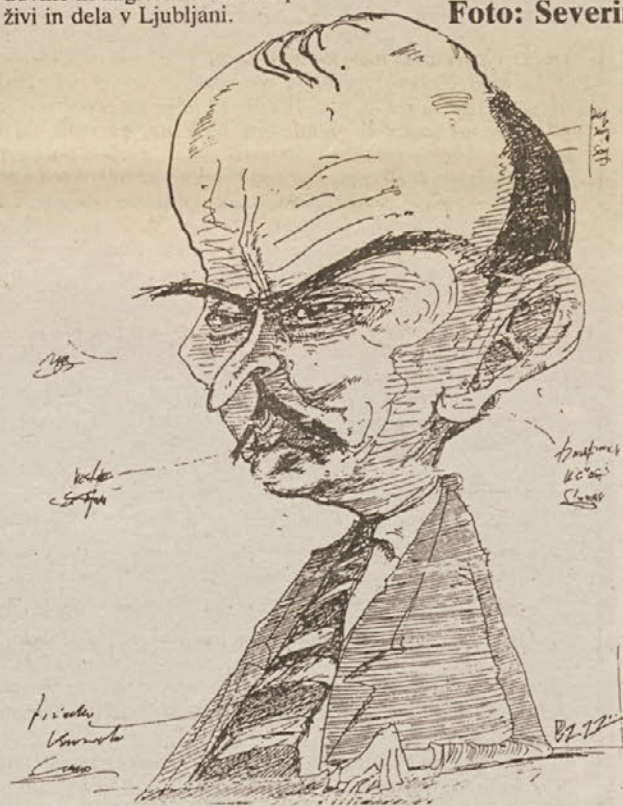
Takrat, ko je Janez Drnovšek zaplul v politične vode in prevzel najvišje državno vodstvo, je redkeje prihajal k očetu na obisk. Zadnje čase se spet pogosteje videvata.

»Domov pride vsak teden ali dva, le če zmore. Velikokrat samo za pol ure, vendar se pogosto slišiva po telefonu. Marsikatero skupaj rečeva, še vedno me poslušata kot očeta,« se nasmehne oče Viktor.

»Velikokrat pa ga na potovanjih spremlja njegov sin Jaša. Ja, Jaša je tudi nadarjen fant, predvsem za glasbo. Verjetno je to podedoval po Silvinem očetu, ki je tudi bil glasbenik. Jaša hodi v osmi razred ter študira violino in solo petje. Pred dvema mesecema je bil na turneji na Japonskem, kjer je postal veliko uspeha v petju opernih arij in cerkvenih pesmi. Tudi svojo ploščo je že izdal. Po osnovni šoli bo verjetno šel na gimnazijo, prav tako pa ne bo zanemaril glasbe. Tudi njemu posebej dobro ležijo tuji jeziki,« pripoveduje o svojem vnuku Viktor Drnovšek.

Nato vstane, ponudi čokoladno pecivo in se nasmehne: »Kuham pa ne preveč rad. Zase že poskrbim, pa saj ne potrebujem veliko.«

Jana Štrlekar
Foto: Severin

GLOSA

Na robu

Živeči v Sloveniji se poslavljamo od Jugoslavije. Zastave so padle, na drogove se obešajo novi znaki, nove opredelitve narodovega hotenja in stremjenja za boljši jutri in potrjevanje lastne identitete. Vendar vsa evforija brezsmiselnih početij in nacionalnih grebenj težko pada na nepristranske duše. V zadušljivi sferi sporov najnižjega opravičevanja za dosego cilja se ne da živeti. Učinki se obračajo proti vsem in ne sprašujejo po vzrokih, ker so ti že zdavnaj utopljeni v krvi.

Parola »let's use each other« je poteptana in nerazumljena, strasti kipijo do nebes in ta jih kot brezmadežen fenomen zavračajo nazaj na zemljo. Krščanskega pekla, kot da noče biti, morda pa je tudi on zapahnil svoje na veke odprte duri in krog se po tem sodeč ne more razkleniti, sprostiti. Vihar je nepotešen, zakonitosti sveta človeških vrednot so do skrajnosti porušene. O svetosti življenja, substanci vsakega individuuma, torej o predpogoju za kreacije, ki nas baje ločujejo od živali, pa je žal slišati samo na okroglih mizah in v mrzličnih »kregarijah«.

Vzemimo si čas, sveta življenja padajo, tisočletne kulture in tradicije, ki so nam toliko blizu in toliko naša kri, tonejo v ruševinah in s tem negirajo smisel naroda v vsem obsegu.

TRGOVSKO PODJETJE **TEKO** CELJE

NOVO V PRODAJALNI
YU BOUTIQUE

EKSKLUZIVNO
ŽENSKO PERILO

UVOZ IZ ITALIJE

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PISMA

Rojstvo države

Zopet se vam oglašam in vam pošiljam prozno pesnitev, ki sem jo napisal, dan po osamosvojitvi Slovenije. Rad pišem domorodne pesmi, dogodki pa se hitro spreminjajo v času katerega živimo, torej imam dosti snovi. Zaradi tega jih tudi označim z datumom. Rojstvo države je nastalo 8. 10. 1991.

Rodila si se z velikimi težavami, kaj vse si morala prestati, uboga mala Slovenija

Ne bo ti lahka mladost, mačeha Jugoslavija ti ne bo pomagala

Boriti se boš morala z vsemi sredstvi, marsičemu se boš morala odreči

Imaš pa srečo, da v tebi živi, priden, delaven in pameten slovenski narod

Slovenci smo trden, vztrajen in trmast narod, zato boš uspela se znati v Evropi
JANEZ STERKUŠ,
Šmartno pri Slovenj Gradcu

Pisno vprašanje izvršnemu svetu

V skladu s 26. in 28. členom poslovnika skupščine občine Žalec vlagam pisno delegatsko vprašanje, s katerim z današnjim dnem seznanjam tudi javnost, na Izvršni svet skupščine občine Žalec in zahtevam, da se na moje vprašanje odgovori na prvi seji izvršnega sveta v pisni obliki. Glede na vsebino odgovora se bom odločil, ali bomo zahteval, da se o tem vprašanju razpravlja na zasedanju zborov skupščine občine Žalec 7. 11. 1991, kar mi omogoča 28. člen poslovnika skupščine občine Žalec.

Vsebinska vprašanja:

1. Komisija za sanacijo strehe na žalski osnovni šoli se je odločila, da bo problem te strehe rešila s streho – dvokapnico, kljub zagotovili strokovnjakov (dipl. ing. grad Peter Žargi, predstavnik ZRMK Ljubljana), da se da obstoječi problem trajno rešiti z ravno streho in sicer z ustreznimi materiali, izvajalcem in nadzorom s strani občine Žalec in ZRMK Ljubljana. Na podlagi kakšnih argumentov je komisija sprejela odločitev o sanaciji strehe na žalski šoli s streho dvokapnico?

2. Stroški za streho dvokapnico so občutno višji od druge možne rešitve (sanacija same strehe z ustreznimi materiali in kvalitetnim izvajalcem del z ravno streho – s črno kritino). Sredstva, ki bi jih prihranili s cenejšo varianto sanacije strehe bi lahko uporabili za sanacijo nekaterih drugih šolskih poslopij v občini, ki so prav tako potrebna popravila. Res je, da je veliko ravnih streh na obstoječih objektih problematičnih, res pa je tudi, da ni težko najti ravnih streh, ki ustrezno služijo svojemu namenu.

ANDREJ ŠPORIN,
predsednik DPZ SO Žalec,
predsednik OO LDS Žalec

Sporočilo

Neodvisni sindikati Slovenije so ustanovili svojo četrto pano-go, kmetijske smeri. Sedež pano-ge je v Ljutomeru. Predsednik je

Srečko Lukovnjak iz Ljutomera, člana pa sta Štefan Boršič iz Slovenskih Konjic in Franc Maroh s Ptujja.

RATKO PLOHL, NSS, Ptuj

Vsi naši dnevnik

Z enim samim zamahom peregla je Braco Zavrnik v 42. številki Nove dobe v sestavku »Vsi naši dnevnik« razdelil 59-članski novinarski kolektiv Večera, ki mu je dolga leta tudi sam pripadal, na »bolj in manj zmožne« novinarje. To delitev je opravil tako avtoritativno in mimogrede, kakor da je najbolj jasna stvar na svetu, kateri časnikarji Večera so »zmožni« in kateri so »nezmožni«. Bracu Zavrniku je to denimo popolnoma jasno. Pa je res tako?

Najprej bi kazalo Braca Zavrnika povprašati, na kateri ugledni svetovno znani ali domači fakulteti si je pridobil to veliko znanje in vedenje, da lahko vehementno deli novinarje na zmožne in nezmožne. Včasih so se celo najstrožji univerzitetni profesorji (to ve vsakdo, ki jih je imel v življenju priložnost srečati) izogibali dajanja ocen o »zmožnostih« svojih študentov in so raje ocenjevali njihove izdelke in njihovo konkretno znanje, izpričano na izpitu. Samo Bracu Zavrniku je bilo vedno in mu je očitno še zmeraj jasno, kdo je zmožen in kdo ne. Svoje sodbe o zmožnostih svojih sodelavcev očitno naslanja na svojo »naravno nadarjenost«.

Vendar pa je vprašanje, ali je »naravni instinkt« Braca Zavrnika res pravi kriterij za ocenjevanje delovne zmožnosti novinarjev, kot se temu strokovno reče. Kljub vsemu spoštovanju do »naravno nadarjenih« ni odveč pogledati novinarjevega spričevala. Ali prišteva morda Braco Zavrnik med najbolj zmožne tiste, ki so končali novinarsko ali kakšno drugo fakulteto, ali tiste, ki so tako »naravno nadarjeni«, da jim ni potrebna nobena šola? Morda pa Braco Zavrnik uporablja za ocenjevanje zmožnosti novinarjev »kriterij časa«, po katerem so bolj zmožni tisti, ki svoje službene dolžnosti opravijo kar najhitreje, potem pa svojo nadarjenost naprej dokazujejo Bracu Zavrniku v Novinarskem klubu, kjer je Braco nekakšen solastnik »internega« bifeja. Morda pa Braco Zavrnik ocenjuje zmožnost človeka na osnovi tega, s kom prijateljuje. Vendar pa bi bilo treba takšnemu kriteriju oporekati, saj ni vedno nujno, da »naravno nadarjeni« ljudje za svoje prijatelje izbirajo prav tako samo »naravno nadarjene« ljudi.

Človek, ki tako goreče ocenjuje zmožnost drugih, se mora očitno za to čutiti zmožnega, zato ni nepomembno pogledati nekatere njegove izdelke. Iz njih se lahko naučimo, kaj je ta presneta zmožnost.

Kaj nas uči delo Braca Zavrnika? Nezmožneži, denimo, desetletja brskajo in raziskujejo po arhivih, nato pa napišejo, kaj vse so tam preštudirali in izbrali, denimo, o Antonu Martinu Slomšku. Naravno nadarjeni zmožneži pa vzamejo dve knjigi in iz nji naredijo tretjo o Antonu Martinu Slomšku. V njej, kakor je pisal že (zmožni ali nezmožni?) direktor Pokrajinskega muzeja Maribor Vili Vuk v Večeru, pišejo o tem, kaj zvemo, če pogledamo v stare latinske knjige, čeprav vsi vedo, da oni sami latinsko ne znajo, in zato ni mogoče, da bi sami kaj prebrali iz starih latinskih bukev. Nezmožneži desetletja študirajo, da napišejo en sam zgodovinski pregled, zmožni pa (mimogrede – za dober honorar seveda) denimo napišejo dolg zgodovinski feljton, čeprav so vso zgodovino »preštudirali« že v gimnaziji in zato obstaja nevarnost, da so jo že malo pozabili. Zmožni so pač strokovnjaki za vse.

Čeprav lahko na osnovi vsega navedenega Bracu Zavrniku

opravičeno očitamo, da ni pojasnil, na temelju katerih kriterijev deli svoje kolege in novinarje Večera na zmožne in nezmožne, pa mu ne moremo očitati, da ni spregovoril javno o tako aktualni temi. Pri Večeru prav zdaj poteka med samoupravljalci široka razprava o »delovnih zmožnostih« v zvezi s prerazporeditvami. Škoda je le, da se Braco Zavrnik vključuje v to razpravo na način, ki je značilen za »preseženo teorijo in prakso socialističnega samoupravljanja«, avtoritativno in brez kriterijev. Očitno so stari časi, ko je bila takšna demokracija, da je vsakdo lahko govoril o vsem, tudi o tistem, o čemer ni nič ali malo vedel, pustili pečat tudi Bracu Zavrniku, čeprav je vse bolj priznan kritik »starih časov«.

Svoje bogate izkušnje pri delitvi na zmožne in nezmožne iz starih »nedemokratskih« in zdajšnjih časov bi lahko Braco Zavrnik prenesel tudi v druge medije na Slovenskem. Teoretično gledano (z vidika teorije naravne nadarjenosti in zdravega razuma) takšne (demokratske) delitve prispevajo k temu, da se sodelavci med seboj bolje razumejo in skupaj delajo bolj »zmožni« časnik. Samo za božjo voljo, naj Braco Zavrnik tega ne počne pri Novi dobi: ta časnik je že čisto dovolj dober in takšne »terapije« ne potrebuje.

Pa lep pozdrav in srčno Novi dobi, njenim bralcem in naši novi dobi.

BORKO DE CORTI,
v. d. odgovornega urednika Večera, Maribor

Poslanska zahteva

ZADEVA: Reševanje problematike poplavljenih zdravil v celjski bolnišnici (november 1990)

Že večkrat je bila na odgovorna mesta posredovana pobuda – zahteva (tudi poslanska) o strokovnem reševanju problematike poplavljenih zdravil v celjski bolnišnici z nujnim sodelovanjem predstavnikov bolnišnice. Žal do danes ni bilo niti uradnega pismenega odgovora od kogarkoli, kar je bilo rečeno neodgovorno, morda tudi namerno. Hkrati pa že več mesecev poteka delo delovne skupine pri skupščinski Komisiji za varstvo okolja in nedavno razprava in sklepanje na seji omenjene komisije brez močnega sodelovanja prizadetih.

Mimogrede omenjamo, da sta dva od treh članov delovne skupine močna kadilca (beri: g. Vane Gošnik, dipl. sociolog in g. Janez Černež, živinozdravnik). Kaj pa kajenje, ki neposredno ogroža ljudi – nekadilce. Škoda, da so prisotna različna merila za podobne probleme.

Lahko se pošteno vprašujemo, zakaj tako.

Zato zahtevamo, da se navedena problematika ponovno obravnava, predvsem, oz. samo na osnovi strokovnih argumentov in strokovno pogojenih rešitev ob sodelovanju prizadetih.

To je edini način korektnega reševanja. Pri tem vprašujemo ali so te stvari sploh ustrezno rešene v Republiki Sloveniji in zakaj niso. Zakaj se lomijo kopja« na enem primeru. Vsi odgovorni nosilci so dolžni poiskati sami rešitve in pomagati prizadetim.

Kje je tu odgovornost?

Gotovo ni prav, da je tako zahtevna problematika tema – polemika predvsem populističnega in podobnega značaja brez rešitev, kar pa je sporno in drugače vprašljivo.

Svojo zahtevo argumentiramo z obsežno dokumentacijo, ki problematiko odkriva in ničesar ne skriva.

Zahtevamo takojšen odgovor in primerno ukrepanje.

Prim. spec. akad. st. JOŽE ARZENŠEK, dr. med. poslanec ZSD Skupščine Republike Slovenije 40. volilne enote

Spoštovanemu g. Janezu Černeju!

Spoštovani g. predsednik Društva za varstvo okolja Celje

Pogosto prebiram vaše oglašanje v javnosti, kar po svoje cenim. Prizadevate si za ohranitev in varstvo zelo onesnaženega okolja, kar je za našo mlado samostojno državo, še posebej pa za zdravje njenih državljanov, kako pomembno.

Pri tem pa pogosto razmišljam, kolikšno težo ima vaše delovanje in vaše besede o tej problematiki, ko vas že dolgo spremljam kot človeka - strastnega kadilca. Mar to ni tudi ogrožanje sočloveka - nekadilca oz. okolja.

Če želite, da bo imelo vaše delovanje pravo težo, sprejmite moje dobronamerno opozorilo oz. nasvet. OPUSTITI KAJENJE!

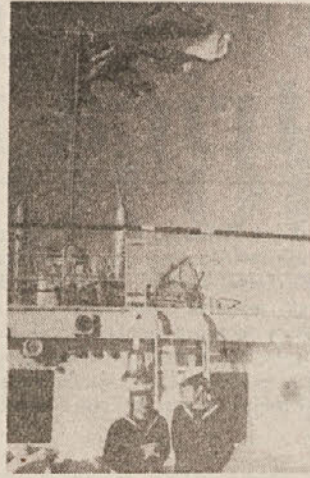
Ni dvoma, da kot živinozdravnik in humanist verjetno veste, da je kajenje eden izmed faktorjev, ki pomembno vplivajo na

okolje. Prepričan sem, da so vam metode in načini odvajanja kajenja dobro poznani. Najboljša med njimi je močna volja posameznika.

Svoje priporočilo utemeljujem s podatki, objavljenimi v American College of Nuclear Physician (1986). Strokovnjaki so ugotovili, da predstavljajo tri škatlice pokajenih cigaret enako nevarnost kot 18 radiografij pljuč. Pri 1 miliremu radiacije se pričakovana življenjska doba zmanjša za minuto in pol. Ena cigareta pa je enaka sedmim miliremom, torej si z njo skrajšate življenje za 10 minut.

Prepričan sem, da boste upoštevali moje priporočilo. V nasprotnem primeru je učinkovitost vašega delovanja na tem področju zelo vprašljiva.

Zelim vam dolgega življenja. S spoštovanjem
prim. Jože Arzenšek, dr. med.

Odškodnina za pranje možgan

Za objavo in v premislek poslancem, ministru Janši in drugim, posebno nam oškodovancem. Vse lepo, JA je odšla, 00.15 tuljijo sirene, danes bo slavje v Kopru, itd. Iz čigavega sklada, od kod denar, ko pa nekateri še za jesti, ozimnico in kurjavo nimamo? Jaz sem med njimi. Sedaj pa glavno: sprašujem v imenu sebe, ki sem služil RM (na Š. B. Galebu imam 18. mesecev), komu, se sprašujem, sem moral služiti dlje kot navadni (SMB)? Sedaj, ko se odpravljam v invalidsko, bi mi prav prišli ti meseci, a nobeden od »gospodov«, ki so sedaj pregovarjali z JA ipd. niso spregovorili o tem vprašanju, ki se mi zdi zelo pomembno, saj nas je kar nekaj slovenskih fantov, ki smo odšli z 18. leti in se vrnili 20 let stari, z opranimi možgani iz garde (Galeba).

Če vas zanima, vam lahko priporočim za feljton in imam tudi fotografije iz te dobe. Zato, ker smo morali služiti dlje kot ostali rodovi, pred nami so služili celo 24 mesecev in 3 leta. In ta leta mora JA vrniti slovenskim fantom, pa če drugače ne, v obliki pokojninske olajšave. Vendar naši »gospodje« na sedanji oblasti od raznih »vodnikov (Janša), ministrantov (Peterle), privatnikov (Gros)«, se ne bodo zavzeli za nas, ki smo to morali častno odslužiti. Nobeden nas ni vprašal, če bi se vam priznal v pokojninsko dobo ali pa če bi dobili primerno odškodnino. Prosim za objavo in nasvet, kam se naj obrnem za ta problem, ker to bo treba rešiti. Veliko nas je pustilo mladost v JA-JRM in smo prišli z »opranimi možgani« in še po vrnitvi ni bilo zaposlitve, ker smo predolgo bili v JA. Prilagam fotografijo, da sem bil res pomorščak, vodnik stažist na Š. B. Galebu, ostalo pa na »pranju možganov«.

Zato je to vprašanje zanimivo in bi ga bilo potrebno postaviti v RS, vendar ne vem komu in kako priti tja ali kdo bi v mojem imenu in imenu slovenskih fantov to storil? JA je odšla, vendar so ostala še velika nerešena vprašanja. To, kar sem napisal, je po mojem zelo pomembno. Tudi vi, gospod glavni urednik, ste verjetno služili vojni rok in bi bili veseli, če bi se vam priznal v pokojninsko dobo ali pa če bi dobili primerno odškodnino. Prosim za objavo in nasvet, kam se naj obrnem za ta problem, ker to bo treba rešiti. Veliko nas je pustilo mladost v JA-JRM in smo prišli z »opranimi možgani« in še po vrnitvi ni bilo zaposlitve, ker smo predolgo bili v JA. Prilagam fotografijo, da sem bil res pomorščak, vodnik stažist na Š. B. Galebu, ostalo pa na »pranju možganov«.

Sporočite, kaj boste storili z dopisom.
DUŠAN GORKIČ,
Vojnik

S. O. S. IZ POSTELJE

Na vprašanja bralcev odgovarja seksolog amater, g. Anton Koritnik

Gospod Koritnik,

Nahajam se pred veliko dilemo. Pred pol leta sem izgubil službo in zdaj večino dopoldanskega časa preživim doma, v bloku. V istem nadstropju stanuje mlada soseda, ki je prav tako brezposelna. Dopoldan, ko sta njen mož in moja žena v službi, me zelo neovomno vabi k sebi. To počne že skoraj en mesec. Ni ga dne, da ne bi pozvonila na vratih in me povabila na kavo. Verjetno mi ni treba dodajati, da je zmeraj zelo izzivalno oblečena. Ima lepo postavo, prikupen obraz in zapeljivo obnašanje. Nekaj časa sem se delal, kot da je vse po starem, toda zdaj ne morem več zdržati. Njena povabila so postala pravo mučenje. Najraši bi kar skočil nanjo, toda vest mi ne da in potem se le vljudno opravičim in si izmislim kakšne opravke. Vem, da ne bom mogel več dolgo kljubovati njenim čarom. Kako naj rešim ta problem? Ne bi želel prizadeti svoje žene, kakor tudi ne njenega moža. Prosim vas za nasvet.

BORUT

Dragi Borut!

Brezposelnost postaja v povojni Sloveniji vse večji problem. Nekateri strokovnjaki napovedujejo ob koncu tega leta več kot 150.000 brezposelnih... ne, ne, tako ti ne morem nič svetovati. Poskusimo znova.

Brezposelnost postaja v povojni Sloveniji vse večji problem. Toda kljub vsem tegobam in ponižanjem lahko včasih brezposelnost prinese tudi kaj dobrega. V tvojem primeru se to manifestira v obliki mišne in fukotožne sosedice. Veš, Borut, še je bog na svetu! Če si že izgubil službo, boš imel vsaj nekaj od tega! Toda najprej morava opraviti s tvojo slabo vestjo. In to bova storila s pomočjo Tantra.

Tantra je posebna tehnika razmišljanja, in način življenja in filozofija. Osnovni nauk Tantra pravi, da sprejmi, karkoli si. Osnovno poročilo je sprejetje, popolno sprejetje, kajti le skozi sprejetje lahko rasteš. Kaj je seks? O njem vemo malo. Lahko, da smo šli skozi seksualni akt, toda z občutkom krivde, zelo hitro, v naglici. Zato Tantra pravi: Sprejmi, karkoli si - velika skrivnost mnogih večdimenzionalnih energij. Sprejmi to in pojdi z vsako energijo z globoko senzitivnostjo, z zavestnostjo, z razumevanjem, z ljubeznijo. Giblje se s tem... potem vsaka želja postane nosilec, ki te dvigne nad, ki te ontološko transcendirata. Potem je vsaka energija energija pomoči in potem je ves svet nirvana in vse telo je tempelj, sveti prostor. Skratka, sprejmi to, kar si, kar je tvoja soseda. Ko boš zjutraj vstal, se pogledaj v ogledalo in si reci: »Borut, ti si svinja. Gremo na kurbel!« Lahko ga tudi ponavljaš kot mantro, kot molitev. Ko ga boš uspel transcendirati, boš spoznal, da so tvoji strahovi in zadržki povsem odveč.

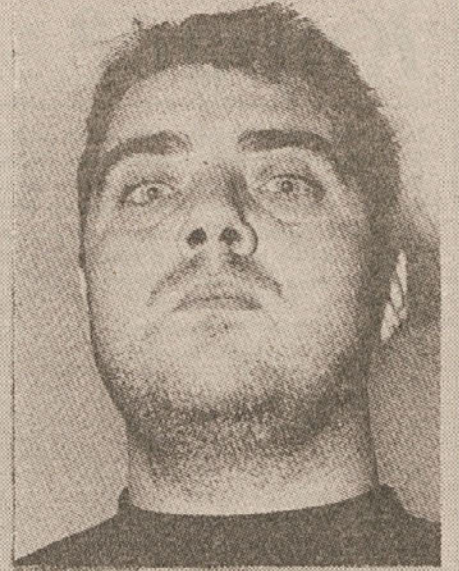

TABLE 6.1

Risks that Increase Chance of Death by 0.000001*

Smoking 1.4 cigarettes	Cancer, heart disease
Drinking 1/2 liter of wine	Cirrhosis of the liver
Spending 1 hour in a coal mine	Black lung disease
Spending 3 hours in a coal mine	Accident
Living 2 days in New York or Boston	Air pollution
Travelling 6 minutes by canoe	Accident
Travelling 10 miles by bicycle	Accident
Travelling 30 miles by car	Accident
Flying 1,000 miles by jet	Accident
Flying 6,000 miles jet	Cancer caused by cosmic radiation
Living 2 months in Denver	Cancer caused by cosmic radiation
Living 2 months in average	Cancer caused by natural radioactivity
One chest x-ray taken in a good hospital	Cancer caused by radiation
Living 2 months with a cigarette smoker	Cancer, heart disease
Eating 40 tablespoons of peanut butter	Liver cancer caused by aflatoxin B
Drinking Miami drinking water for 1 year	Cancer caused by chloroform
Drinking 30 12 oz. cans of diet soda	Cancer caused by saccharin
Living 5 years at site boundary of a typical nuclear power plant in the open	Cancer caused by radiation
Drinking 1,000 24 oz. soft drinks from recently banned plastic bottles	Cancer from acrylonitrile monomer
Living 20 years near PVC plant	Cancer caused by vinyl chloride (1976 standard)
Living 150 years within 20 miles of a nuclear power plant	Cancer caused by radiation
Eating 100 charcoal broiled steaks	Cancer from benzopyrene
Risk of accident by living within 5 miles of a nuclear reactor for 50 years	Cancer caused by radiation

Source: Wilson (1979), p. 45. (With permission from Technology Review.)
*One chance in 1 million.

EQUIVALENT RISKS

- 1 Tc-99m brain scan
- 18 Chest radiographs
- 1 Small bowel x-ray study
- 3 Packs of cigarettes
- 10 Pieces of pie (a-la-mode)
- 3 Years in Denver
- 4 Tc-99m Renograms

Cohen and Lee, BEIR 1980, MIRD

RISKS OF INDIVIDUAL ACTIONS (Cohen and Lee)

Actions	Minutes of life expectancy lost
1 mrem of radiation	1.5
Smoking a cigarette	10
Calorie-rich dessert	50
Crossing a street	0.15
Not fastening seat belt	0.1/mile
Coast-to-coast drive	1000
Skipping PAP test	6000
Moving to unfavorable state	800,000

1 cigarette = 7 mrem

1 pie a-la-mode = 35 mrem

BLAGOVNI CENTER CELJE . p. o.

PRODAJNI CENTER GALA

GALA CENTER CELJE - GALA CENTER CELJE - GALA

VELIKA IZBIRA BELE TEHNIKE PO UGODNIH CENAH

IN ZA GOTOVINSKI NAKUP NAD 2.500,00 TOLARJEV - 10% BLAGOVNEGA POPUSTA!

ZA VAS SMO NA NOVO UREDILI KOZMETIČNI ODDELEK

Z BOGATO IZBIRO LIČIL, PARFUMOV IN KOZMETIČNIH PRIPOMOČKOV.

GALA CENTER CELJE - GALA CENTER CELJE - GALA

ŠTUDENTJE NA CESTO

Komu koplje jamo Kopač?

Da v LDS nekaj škriplje, smo lahko po kapljicah izvedeli že iz nekaterih medijev v preteklosti. Ničesar konkretnega sicer, pa vendar je jasno, da je tudi v tej stranki prišlo do razcepa. Glavni virus razdora znotraj bivše ZSMS pa so očitno ozki osebni interesi nekaterih posameznikov. Igrajo se igro, kdo bo koga, glavni igralec pa je denar.

Tone Bricman in direktor Mariborskega študentskega servisa Marjan Kranjc, oba člana LDS. Marjan Kranjc si je nakopal na glavo dr. Križmana, sicer rektorja mariborske univerze, ki želi denar študentskih organizacij v Mariboru prenesti v izključno kompetenco Univerze, zahteva Kranjčev odstop in preperečuje združitev obeh mariborskih študentskih organizacij. Ker je mariborski študentski servis sploh edini v Sloveniji, ki deluje v okviru univerze, grozi dr. Križman celo s tem, da jih bo izgnal z Univerze.

Tone Bricman pa si je nakopal sveto jezo Janeza Kopača, ki sedi v samem vodstvu LDS-a in je hkrati predsednik skupščinskega odbora v slovenskem parlamentu. Bricman je namreč preperečil sprejetje takoimenovanega Kovačevega zakona o dohodnini, s katerim se je želelo omogočiti obstoj LDS-ovim servisom, preko katerih bi stranka pridobila ogromno finančnih sredstev. Za ponazoritev naj na kratko opišemo delovanje Velenjskega Mladinskega servisa, ki je mimogrede popolnoma izven zakona, ima pa moralno podporo LDS-a v Velenju. Brez podpisane kocesijske pogodbe povsem nelegalno zaposluje študente, ki jim za njihovo opravljeno delo plačujejo na osnovi poznanstev, velik odstotek dohodka namenjajo v LDS, ostanek pa gre v žepo posameznikov, zaposlenih na Mladinskem servisu. Razen obeh študentskih servisov, ki sta zakonsko edina dovoljena in kompetentna nuditi delo študentom, so inšpekcije prepovedale delovanje vseh ostalih servisov, tudi zato, ker edino ljubljanski in mariborski servis nudita študentom tudi življenjsko zavarovanje v primeru nezgode in namenjata del sredstev za kulturno-umetniške in založniške dejavnosti študentskih organizacij.

V primerjavi z nelegalnimi mladinskimi servisi, ki torej zganjajo pravi kriminal, študentski servisi poslujejo povsem zakonito ter uspešno in njihovo osebje je z dušo in srcem pri stvari, ne da bi pri tem iskali kakšne osebne koristi. Najlepše primere bomo našli v Velenju, Celju, Slovenskih Konjicah, Ravnah na Koroškem, Murski Soboti, Krškem, kjer vse posle vodijo in so za njih odgovorne ene same osebe, pa vendar uspejo nekateri še študirati.

Vodstvu LDS takšne stvari najbrž niso ravno »po godu« ter v svojem interesu tiho podpirajo Kopača, ki ima očitno velik vpliv, da je za obstoj nekaterih nelegalnih servisov, npr. Formice v Mariboru, kar osebno interveniral. Jožef Školč je preperečeval vsako razpravo na osnovi strankarskih amandmajev v skupščini in onemogočal študentskega predstavnika v skupščini Slovenije, Dejana Murka.

Razprave na to temo so torej mogoče le na skupščinskih hodnikih, Bricmanu že krepko gori pod nogami, Kopač, katerega izključna domena so ta mafijska posla, pa tudi zaradi razprtij v sami vladi še naprej uspeva ohranjati nečedno početje, ter skuša celo s korekturo zakona o dohodnini. Če mu bo uspelo, bodo namreč nekateri zelo obogateli in si izbojevali še večjo moč in vpliv pri odločanju. V LDS se torej dela na tem, da bi povsem prevzeli nadzor nad določenimi resorji v republiki. Na srečo imajo hude nasprotnike v lastnih vrstah.

Potrebno pa je povedati še nekaj. Če se ima slovenska vlada čas ukvarjati z vsemi mogočimi in nemogočimi stvarmi, bi se lahko tudi okoli denarja, ki pripada študentom in njihovim organizacijam. Če jim je v vladi količkaj do urejenih donosov s študenti, naj torej preperečuje delovanje tistim servisom, ki jim zakon ne omogoča zavarovanja, ali pa naj zakon spremeni, sicer bodo doživeli plaz kritik tudi od te strani. Poleg pedagogov in zdravstvenih delavcev.

Khicanje študentov k pravičnosti je do sedaj naletelo na zid molka in zaenkrat povzročilo le prepire znotraj LDS, ki s svojim početjem dajejo »na ringšpil« ravno največji del svojih lastnih volilcev, to se pravi – ŠTUDENTOV.

Stane Kodrič

ZAKAJ JE JOŽE PUČNIK VZEL V ZAŠČITO KATJO BOH

Ministrica na jami

Znane so jesenske igrice vodstva Demosa, ki je na zaprtih sejah barantalo z ministri iz lastnih vrst. Jansa je najprej hotel za premiera postaviti prijatelja Bavčarja, kmetje so ob pričetku trgatve začeli trgati tudi »svojega« ministra Osterca, Ocvirku se je ob nestrinjanju s privatizacijskim zakonom omajal stolček, kar preveč ministrov pa je sedaj ogroženih zaradi vse močnejšega pritiska javnosti, da naj Peterle že vendar razjasni namigovanja, da nekateri vladini možje preveč mešajo svoje funkcije z lastnim zasebnim podjetništvom.

Ob vseh teh zapletih je prejšnji teden kot slaba komedija izzvenela tiskovna konferenca, na kateri je vodja Demosa, Jože Pučnik, z moteče preočitim žarom v imenu Demosa in Socialdemokratske zveze Slovenije branil ministrovo zdravstvo, strankarsko kolegico in tudi sicer prijateljico Katjo Boh. Novinarji so se hahljali v pesti, drezali pod rebra, pogledovali zdaj Pučnika zdaj svoje beležke in razmišljali, če naj si sploh kaj zapišejo. Javna skrivnost je namreč, da ima gospod Pučnik lepo nagnjenje, da gospo Katjo Boh zagovarja na vsakem koraku. Najsibo svojem ali njenem. Tudi tiskovno konferenco v bran gospe ministrice je sklical že v trenutku, ko je bilo povsem jasno, da je iz ministrskega stolčka ne bodo mogli vreči ne stakajoči zdravstveni delavci, ne zgroženi Slovenci. Te je namreč Bohova pozvala na referendum, kjer naj bi od-

ločili, koliko so pripravljeni plačevati za zdravstvo. Ker je dokazano, da v nobenem trenutku naše svetle povolilne zgodovine še ni bilo bolnih več od polovice Slovencev na isti dan, je jasno, da bo na referendumu zmagalo stiskaštvo tistih,

Jože Pučnik: lojalnost do kolegice

ki bodo tistega dne zdravi.

Toda vrnimo se k zlobnim natolcevanjem. Ker se doslej gospodu Pučniku ni zdelo vzeti v bran kakšnega ministra, ministrice Bohovo pa je takoj vzela pod svoje peroti tudi javno, velja na tem mestu razložiti, zakaj je bil pričujoči članek po preudarnem premisleku uredništva tako potreben. Na omejnjeni tiskovni konferenci je bilo namreč kup novinarjev, ki so zlobno šepetali, da je tiskovna sklicana zaradi posebne simpatije med Bohovo in Pučnikom. Še več, slinasto so navajali pikantne podrobnosti, med nji-

Katja Boh: klevetana brez osnove

mi, da gospa Bohova stanuje pri Jožetu Pučniku v novem stanovanju na Zupančičevi jami v Ljubljani. Zlobne govoriče smo povsem zgroženi šli preverjat in k sreči smo si oddahnilo. Gospod Pučnik sicer res stanuje na Zupančičevi jami, gospa Bohova pa je tako kot že dolgo časa prijavljena povsem drugje, natančneje na Kidričevi 8 v Ljubljani. Zavistnim novinarjem, ki so takšne govoriče širili, objaviti pa si jih niso upali, sporočamo, da naj takšnih neumnosti več ne govorijo. V slovenski politiki se po našem prepričanju namreč nič ne zgodi zgolj slučajno, ali še slabše, iz kakšnih osebnih emocionalnih pristranskosti. Zanimarimo torej takšno neumno ogovarjanje in raje pomislimo, kaj nam je te dni sporočil gospod Bučar: sprejeti moramo novo ustavo. Zresnimo se torej.

Brane Piano

PREDSEDNIK BUČAR JOČE PO SLOVENIJI

Ni pričakoval razcepa

Predsednik Skupščine Republike Slovenije, dr. France Bučar s soprogo, je dne 25. 10. 1991 popoldan, na povabilo predsednika Slovenske demokratične zveze v Šmarju pri Jelšah Franca Venišnika, obiskal Rogaško Slatino. V kulturnem domu je imel razgovor z nekaterimi člani občinske SDZ in redkimi novinarji. Po razrepu SDZ na njenem tretjem kongresu, ki se je zgodil v Cankarjevem domu, dne 12. 10. 1991, je bilo mogoče pričakovati zanimivo soočenje.

Bučar je v uvodu podal svoje videnje trenutne politične situacije v Republiki Sloveniji: »Vlada (Demosova), ki jo trenutno imamo je v velikih škripicah, saj mora sprejemati celo vrsto ukrepov, ki so za državljane Slovenije hudo neprijetni, kar pa je nujno potrebno, če hočemo končno splezati na zeleno vejo. Po tistem ko smo izgubili jugoslovanski trg, se moramo potruditi, da bomo preživeli. Državna uprava ima preveč ljudi, težko pa jih je odpuščati, saj morajo jesti tudi njihove družine. V parlamentu moramo napraviti takšno stanje, da bo lahko vlada delovala, če ne se bomo znašli v delegatski vojni, posebej če bi začeli s politiko popolnega protislovja. V Demosu se ne moremo pajašiti z nekdanjimi komunisti (sic!). Prišlo je do bistvene razlike, saj smo začeli tam, kjer so drugi nehali. Razdvojenost v Demosu se je pokazala pri sprejemanju zakonov o privatizaciji in lastninjenju. Ali lahko sploh izbiramo? Slovenci imamo to srečo, da smo v sedanje stanje dospeli na relativno miren način.«

Stekel je sproščen pogovor med gospodom Bučarjem, SDZ-jevci in novinarji (Nova doba).

O možnostih izhoda iz gospodarske krize v Sloveniji?

Bučar: Doslej smo Slovenci jedli lastno substanco, tega pa mora biti konec. Povečati je treba družbeno ekonomsko osnovo, da bomo lažje nadgrajevali. Začeti je treba boljše gospodariti.

Kako je z brezposelnostjo?

Bučar: Slovenci smo blizu 12% brezposelnosti, za delo sposobnega prebivalstva. Ko se na Zahodu doseže ta številka, pride do neobvladljivega položaja. Na srečo pa je še nismo dosegli.

Kje je mesto SDZ v slovenskem pluralističnem političnem sistemu?

Bučar: Slovenska demokratična zveza je bila začetek opozicije. Stranka prenoviteljev je navadna meščanska partija, ne pa levo usmerjena, saj nima v svojem vodstvu niti enega delavca. Naš strankarski sistem sploh nima prave leve, desniče pa predstavlja kler. SDZ ne bi smela slediti samo krščanski demokraciji, temveč bi morala dobiti sredinski položaj, kar pomeni, da bi se ustanovila moderna demokratična stranka. To jim na 3. kongresu SDZ ni bilo jasno. Razmejitve na dve strani Rupel – Pirnat, vmes pa Jansa, ni realna. Pir-

natov večinski del se je pač odločil približati desnici, Ruplov ostanek, v katerega spadam tudi jaz, mora zavzeti sredinski položaj v sredinskem sistemu. Mnogi gledajo na nastali razcep SDZ z nerazumevanjem. Stvar je v tem, da če nekateri nočejo iti z opozicijo, ostanejo v sredinskem prostoru, in so tako proti rdečim, kakor tudi proti klerikalcem. Najbolj nesrečni so nekdanji komunisti, saj smo zasedli njihovo mesto. S tem smo jih sesuli. Sredinska pozicija bo vladi omogočila delovanje. Na slovenskem političnem prostoru je prostora še za marsikoga.

Ali so bile možnosti, da bi SDZ ostala skupaj?

Bučar: Pirnat je naredil usodno napako, ker ni šel v pogajanja z Janšo. Namen kongresa je bil spraviti na vodstvo stranke druge ljudi. Premika v desno nismo pričakovali. Zadeve ne smemo razumeti kot preprij med osebnostmi.

Ali mislite, da bo Pirnatova SDZ – Narodna stranka, postala sčasoma nacionalna stran-

ka v tistem pomenu besede, ki ga poznajo na zahodu (fašistična)?

Bučar: Ne verjamem, da bi se dogodilo. Najbolj nevaren je populizem, ki običajno vodi v fašizem.

Kakšen je tisti del SDZ, ki mu vi pripadate?

Bučar: Spremenili smo ime v Demokratično stranko Slovenije, saj ni več potrebe po zvezici. Ime je bilo potrebno spremeniti tudi iz čisto pravnih razlogov.

Kako je na občinskih ravneh?

Bučar: Po občinah SDZ še niso imeli sestankov, da bi se opredeljevali, na katero stran bo odšlo članstvo. Za naš del se ni bati, saj se po razrepu prijavljajo novi kandidati, ki prej niso bili nikjer.

Janšev naslednji korak?

Bučar: Je v čudnem položaju, predlagal je še za enkratno pogajanje, doslej se še ni odločil.

Ali sta z gospodom Pirnatom še prijatelja, nekoč sta bila na Pravni fakulteti kolega?

Bučar: Seveda.

Gospa Bučar, ali ste politično aktivni?

Gospa Bučar: Sem, v moževi stranki, funkcije pa nimam.

Franc Furland

EKSKLUZIVNO: MAGNETOGRAM POSKUSA SPRAVE V ZBORU ZDRUŽENEGA DELA

Peterle proti poslancem

Skupščina RS, Zbor združenega dela, četrtek, 24. 10. 1991:

JOŽE ZUPANČIČ: Predlagam, da pričnemo. Jaz sem vesel, da se je gospod Peterle odzval mojemu pismu, ki ste ga vsi tudi prebrali, prejeli, on pa tudi in glede na to, da sem pač predstavnik tega zbora, je verjetno prav, da povem nekaj stavkov.

Jaz se tu ne bi rad spuščal v najrazličnejše zadeve, ki so povezane z našo izvolitvijo, zaradi tega, ker takšne volitve, kot so bile v preteklem letu, takšne volitve smo pač mi imeli. Naš mandat je bil verificiran in na podlagi tega smo mi poslanci tudi izvolili naš skupni IS, tako da tu seveda ni nobenega nesporazuma, da če se napada ali kakorkoli označuje naš zbor, sedaj kot nelegitimen, je potem tudi vprašanje, kako je z legitimnostjo vsega skupščinskega sistema in zato se v to niti ne bi spuščal. Zdi se mi, da je bolj pošteno. Spuščal se tudi ne bi v to, kaj pišejo o tem zboru posamezniki, v okviru pisem bralcev, ali pa tudi nekateri novinarji, ki imajo vsi svojo avtonomno pravo razmišljati in tudi pisati. To ni sporno in zato vas iskreno prosim vse poslanke in poslance, da tudi v tej smeri ne razpravljate, ker je samo škoda časa. Nam je pa čas dragocen in jaz sem trdno prepričan, da tudi gospodu predsedniku Peterletu, zlasti še danes, ali pa te dni, ko je dokaj bolan. In zaradi tega bi se tudi predvsem pogovorili o tem odnosu, IS ali pa še bolj eksplicitno, zdaj že našega predsednika IS in ZZZD.

Prvo, res je, da gospod Peterle v našem zboru ni dajal nobenih ocen do 11. 10. 1991. Trdno sem celo prepričan, da je bil do takrat z našim delom zelo zadovoljen. 11. 10. 1991 so se pa pričele ocene vrstiti in do zdaj imamo štiri ocene in v teh štirih ocenah je več vprašanj odprl, ki pa jih mora tu zdaj utemeljiti. Prvič, bi rad povedal, da je gospod Peterle v svojih izjavah podal nekaj trditev, ki so iz našega zornega kota vprašljive. Te trditve so na primer, »kar se dogaja v ZZZD, je blokada, ki koristi ribičem v kalnem«.

Izmišljamo si izgovore in komisije in na podlagi tega seveda blokiramo sprejemanje enega zakona. Poleg teh trditev je gospod Peterle zbor tudi obdolžil, to se pravi obdolžitve, ne samo trditev, da to kar se seveda sedaj dogaja, da zavlačujemo, koristimo ozkim osebnim interesom, ki blokado zastopajo. Ozkim osebnim interesom, to je drugič, to je obdolžitve. In tretjič. Gospod Peterle je tudi grozil našemu zboru in sicer z besedami: bodo storili vse, da se bo tisto, kar seveda oni hočejo, uresničilo. Zbor, ki z ignoranco prevzema tudi odgovornost, izgleda tako, kot da gospod Peterle podleže tudi različnim govoricam, da dobiva klice, da imajo direktorji v zboru osebni interes.

No in na tak način se je tu nabralo nekaj teh trditev, na katere sem seveda kot predsednik zbora moral reagirati, da te zadeve razčistimo, ker s takšnimi obdolžitvami pred slovensko javnostjo resnično ne moremo pošteno, moralno in seveda z občutkom za novo de-

mokracijo več delati. In še enkrat, jaz si seveda ne dopustim, da mi nekdo – tudi sam sem bil izvoljen od vas, jaz sem si verjetno eden redkih še enkrat pustil izvoliti takrat, ko sem zahteval, da mi izrečete zaupnico – ne morem dovoliti, da mi nekdo očita, da predstavlja naš zbor anahronizem časa in trdnjavo socialističnega sistema. In takšne obdolžitve potem vplivajo ne samo na čustva, ampak tudi na racionalnost in glede na to, da se je to sedaj povežalo oboje, eno z drugim, sem jaz trdno prepričan, da je prav, da te nesporazume in jaz sem tudi trdno prepričan, nepravilne očitke odstranimo in da naredimo nove plodnejše korake v okviru sodelovanja, da bi dejansko prišli tja, kamor smo z volitvami našim volilec objavili in s plebiscitom in vojno tudi odločili.

Jaz sem vedno za to, da zgladimo bregove, da naredimo mostove, ampak trdno sem prepričan, da takšnih zgleditev in mostov ne moremo graditi s tem, da bi nekoga – milo rečeno – ozmerjaš kot smrkavca. In glede na to se mi zdi, da je prav in sem vesel, da je prišel sedaj gospod Peterle k nam, da se o teh nekaterih stvareh pogovorimo zaradi tega, ker obdolžitve so seveda kar precej hude in da bom končal, bi bil vesel, da bi tudi bila razprava in vprašanja, ki jih boste postavljali vi poslanci gospodu predsedniku, resnično na nivoju in ne takšna, kot se v zadnjem času, sedaj v vedno večjem številu pojavljajo, pod mizo, pod noge in seveda na takšen način, ki nima s fer plejem nič opraviti.

Jaz vam moram tudi to povedati, da je seveda meni težko in ker se je vas več poslancev že tudi v tej smeri potožilo, da smo postali na enkrat nekateri seveda tujek v našem demokratičnem sistemu, drugim pa seveda v ponos in nas seveda hvalijo, naenkrat dvoživke, ki ne vemo več kako naj se obna-

šamo. Saj ne veš več s kom govoriš, saj te eden treplja po ramah, drugi pa seveda brca po nogah. In da bi to čudno stanje, ki ga sedaj doživljamo, jaz sam osebno vam bi lahko pa seveda čudne zgodbe pripovedoval, da bi te zadeve odstranili, bi jaz predlagal, da bi gospod Peterle na te ocene, ki jih je dal v zvezi z obdolžitvami, s trditvami in z legitimnostjo tudi na kratko nekaj povedal. Je možno? Prosim gospod predsednik.

LOJZE PETERLE: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci. Rad bi začel s tistim s čemer je predsednik končal, da je tudi moj namen predvsem ta, da pridemo iz tega pri čemer smo se ustavili. Sem pa komentiral v tem zaporedju kakor je on začel s tem, da se strinjam, da nima smisla govoriti o izvolitvi. Za mene je ta zbor bil legalno izvoljen, s tem seveda ne umikam svoje trditve, da je vendar anahronizem tega časa. Nisem rekel, da se kdo osebno okorišča oziroma da gre za osebne ozke interese, manjka beseda »lahko«, rekel sem »lahko pa seveda koristi ozkim osebnim interesom«. Beseda »lahko« v bistvu ne spremeni to kar je bilo preje povedano brez te besede.

Mislil pa, da je seveda jasno, da se v Skupščini izražajo interesi in gotovo se izražajo tudi interesi tudi v tem zboru. Če sta dva zbora sprejela to zakonodajo, eden je pa ni, potem mislim, da je imel za to interes, legitimen interes. Glede blokade bi še to rekel. Drugačne oznake za to stanje ne najdem, z ozirom na to, da je vlada naredila vse kar je želel ta zbor. Dvakrat mu je poslala predloge v skladu z dikcijo njegovih dopisov oz. sklepov. Če potem zbor ni hotel sprejeti tega na dnevni red, seveda ni krivda vlade. Za nas je pač dejstvo, da sedaj od takrat, ko je medstrankarska – čeprav ji pravijo neformalna, tako imenovana Kopačeva komisija – končala delo, da od takrat

naprej – mislim, da že cel mesec – stoji odločanje o tem. Kot predsednik vlade sem dolžan opozarjat na to, kaj to pomeni. Drugič, glede izgovorov. Tukaj sta minister Umek, ki je nosilec tega zakona in dr. Pleškovič, ki je svetovalec pri delu. Tukaj bi takoj rad opozoril na vprašanje stroke. Tukaj vidim zelo nevarno stališče za katerega upam, da ni stališče tega zbora kot celote, ker če bi bilo to stališče zbora kot celote, potem ne vidim nobene osnove za to, da se o tem sploh pogovarjamo. Gre za vprašanje ali je bila stroka vključena in kdo ali kaj sploh je stroka. Če pravi predsednik zbora, da nima nobenega razloga, da ne bi verjel dr. Mencingerju – govorim po Delu in upam, da vsaj to drži, v tej sobotni številki, če ne prosim, da gospod predsednik demantira, kajti nobenega razloga nimam, da ne bi verjel dr. Mencingerju in dr. Ribnikarju, ki sta primarni avtoriteti na ekonomskem področju (kar ne more biti noben svetovalec, niti Umek). Tako stališče ponizuje vlado, ljudi, ki v njej delajo in se pravi, da je takorekoč irrelevantno kaj vlada naredi oz. koga izbere, ker če sem jaz izbral človeka z doktoratom, ki je v statusu Harvarda, ki je na Harvardu tudi predaval in če se takemu človeku odreka strokovna kompetenca oz. referenca, potem ne vem s kom naj pridem pred ta zbor. Naj komentiram tudi to, da večkrat izrečeno stališče, da nek Sachs ne bo učil Slovenije, kako se gospodari in kako se privatizira. Da tujci nas pa že ne bodo učili, bomo raje poslušali domačo stroko. Naj povem dokaj jasno, glasno pa ne morem, da je gospod Sachs samo naš svetovalec. On ni pisal tega zakona, nosilec zakona je minister Umek. Z gospodom Sachsom se sem in tja posvetujemo o določenih rešitvah, to je tudi vse njegovo sodelovanje pri tej zadevi. Tukaj nismo nobene bianco menice podpisali. Odklanjam stališče, da tukaj naša stroka ni bila udeležena. Zame

je minister Umek stroka, je ekonomist, zame je dr. Pleškovič stroka. Kdaj pa se bo zgodilo to lepo dejstvo, da bo vsa stroka v Sloveniji za en ali drug predlog, pa mislim, da jaz za časa svojega življenja ne bom dočakal, pa ta zbor tudi ne.

Tukaj računam na neko osnovno korektnost tega zbora, da bo poslušal argumente tudi z vladine strani in seveda ne moremo pristati na formulacijo, oz. na odnos, ki ga je ubesedil predsednik zbora gospod Zupančič v odgovoru na moj nastop na TV Dnevniku 11. 10. 1991 v tretjem TV Dnevniku. Rekel je, da je zbor poskušal vse možne oblike, da bi vlada popravila nekatere nedomišljene predloge v tem zakonu. Mi se moramo najprej pogovoriti o tem, kaj je nedomišljeno. Vlada ne more delati po nareku, ker če se ne strinja s predlogom zbora, potem zbor lahko vztraja naprej z amandmajem, vlada pa preprosto ne more prepisati vsega kar je stališče nekega zbora, zato je pač jasna skupščinska procedura, kako se do odločitve pride. Nekatere amandmaje je vlada in ni jih tako malo tudi iz opozicijskih vrst, ki jih je sprejela in so sedaj vključeni v celoto. Ne moremo pa pristati na to, da je treba apriori na neko nedomišljenost in da je treba to sedaj vključiti. Zato je pač razprava, zato smo bili ves čas pripravljene na razgovor, se je pa težko pogovarjat, če noče priti na razgovor niti nosilec konkurenčnega predloga. Ali, da nekdo, ki velja za glavnega zastopnika drugačnosti oddide s takega usklajevalnega sestanka. Jaz torej pričakujem oziroma plediram za korektnost v zvezi s tem in da gremo, vedno smo bili za to pripravljene, od vprašanja do vprašanja in zadeve okljukamo.

Glede četrtega, da bo Izvršni svet storil vse, v tem je gospod predsednik videl grožnjo. Jaz v tem ne vidim nobene grožnje, pač pa napoved tega, kar je

vlada dolžna narediti. Vlada je predlagatelj zakona. V interesu nas vseh, tudi ta zbor pravi je, da do zakona pride. Mi moramo pač poiskati poti oziroma narediti vse, k temu vse spada tudi pogovor s tem zborom, da bomo s to zakonodajo prišli naprej, ker nas, ne bi še enkrat govoril, nam to izredno škoduje, da do privatizacije in denacionalizacije ne pride. Glede govorice, govorice je polno. Če bi na te govorice padel, bi ravnal drugače, bi dal preverjati status oziroma ravnanje določenih direktorjev. Tega nismo naredili, da pa gre za interes, pa bom še enkrat rekel, jasno, da za interese v demokraciji in tudi v nedemokraciji gre.

Če pa jaz menim, da je tak zbor anahronizem, to ne prizadeva časti nobenega člana zbora niti njegovih predsedujočih, to je samo moja konstatacija oziroma moje mnenje, ni pa to nobena obdolžitve.

Ne vem, zakaj bi bilo zdaj zaupanja konec in zakaj se je treba postaviti na povsem drugačno stališče? Mislim, da tudi prej, ko je zbor mogoče zaradi svoje drugačne racionalnosti je hitreje sprejemal nekatere zakone kot drugi. Mislim, da jih ni sprejemal zato na slepo in tudi zdaj mislim, da ne ravnata tako. Tako, da glede ravnanja v bodoče jaz samo računam na to, da bo zbor korektno obravnaval to, kar je na svojo željo dobil, da ne bo podaljševal razprave. Če želi še kakšna pojasnila, smo vedno na razpolago. So tukaj izračuni, so procenti, so številke, nismo pa za to, da se dela umetna podaljševanja in da tukaj nikamor ne pridemo.

Še nekaj bi rad povedal ob koncu, ker ni tukaj gospoda Kovačiča. On mi je danes poslal pismo, v katerem pravi, da nima nič v zvezi z naslovom, koliko časa še nekaznovane žalitve predsednika vlade na račun parlamenta, kjer je bilo moje ime uporabljeno brez moje vednosti. Toliko v vednost.

Toliko bi jaz povedal s svoje strani. Dalo bi se še podrobneje, ampak mislim, da je res čas, da pridemo kam naprej. Zbora ne obsojam, samo ugotavljam, da zadeva stoji. Hvala.

ZDRAVKO ZABUKOVEC: Zadovoljen sem, da imamo danes prvič v sredini tudi predsednika Izvršnega sveta. Ugotavljam, da ni v enakopravnem položaju. Prišel je iz bolniške postelje v skupino mnogih jeznih mladeničev in mladenk. Jaz mu želim okrevanja in da bi še naprej bil tako vztrajen pri prizadevanju za osamosvojitve Slovenije, predvsem tudi za ekonomsko osamosvojitve, ker mislim, da je prišel čas, ko mora biti zdaj ta na prvem mestu. Kljub temu prijaznemu uvodu pa moramo razrešiti oziroma vsaj omeniti nekatera vprašanja. Jaz bi rad podal nekaj misli, samo tako bi presekal, da bo morda iz prve roke tudi predsednik slišal, kako razmišljamo nekateri v Zboru združenega dela.

1. točka: legitimnost oziroma zakonitost Zbora združenega dela, mislim, da tu ni kaj dodati. Ugotavljam, da gre za zakonito izvoljen zbor, v nasprotnem primeru pridemo do hudih

V skupščini se menijo pomembne stvari: kaj je on na televiziji, kaj si jaz mislim o njem za časopise

GOLICA, GOLICA, JE ŠE KJE PRAVICA?

Kravje kupčije se nadaljujejo

Gradnja hidroelektrarne Golica-Koralpe je svojevrsten primer kontinuitete boljše vizije. V daljnih letih 1978 in 1979 so se na Ohridu dobivali pomembni možje takratne Jugoslavije in z Avstriji kupčali o reki Bistrici, največjem pritoku Drave od Dravograda do Maribora. Takratna kupčija je evidentno šla na škodo Slovenije, saj so v tako imenovanem »skupnem projektu« hidroelektrarne Golica-Koralpe Avstriji izposlovali večinsko korist, Slovenci pa izključno veliko potencialno nevarnost. Takrat in tudi desetletje kasneje, ljudi na Muti in v bistriškem jarku o tem ni nihče povprašal.

Po velikih bitkah, tudi parlamentarnih razpravah, je bil učenec ta, da so si nekateri pridobili na račun teh siromakov v dolini reke Bistrice pomembne politične točke in so danes zasedli prestol oblasti, na potencialno ogrožene ljudi pa se že počasi pozablja. Na njih in Golico se spomnimo le še tedaj, ko se v Dravski dolini temeljito stresa (letos aprila je bil tamkaj potres 6. stopnje po MSK, pregrada za to elektrarno pa je grajena za 7. stopnjo) ali ko nastane v pobočju kakšna luknja. Na meddržavni ravni pa se ta krajva kupčija počasi zaključuje...

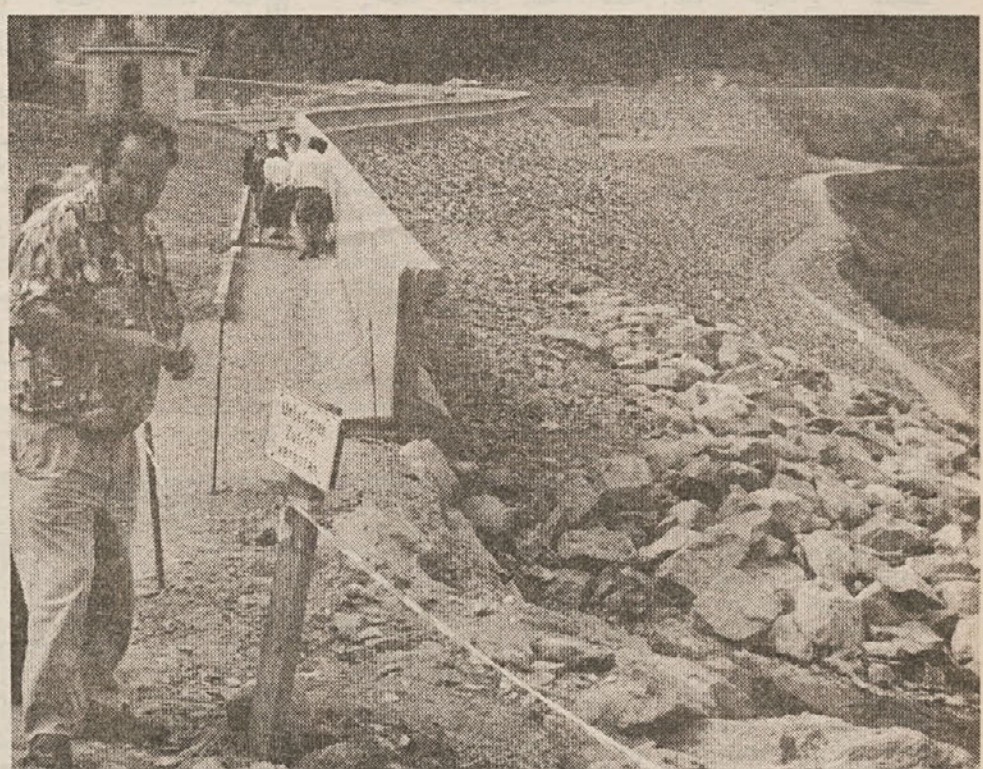
Investitor elektrarne Golica-Koralpe je avstrijska Elektranjska družba Kela (soinvestitor slovensko elektrogospodarstvo), ki je okrog Golice že rekla zadnje besedo. Elektranja bo šla v redni zagon prihodnje leto (načrtovano je bilo to leto), ko bodo ustrezno sanirali dno jezua, ki nenormalno prepušča vodo in racionalnim Avstrijem to ni po godu. Zadnje besede so sosedje rekli tudi okrog odškodnin: te so pripravljene poravnati v enem za-

mahu, enkrat za trikrat, skratka – za odškodnine za nastalo ekološko škodo ob zajetju reke Bistrice so pripravljene plačati 25 milijonov šilingov in niti groša več. Teh 25 milijonov šilingov pa naj bi v radeljski občini porabili za sanacijo vodotoka reke Bistrice, kanalizacijo na Muti in rekonstrukcijo ceste v Bistriški jarku. V sklopu zahtev teh ljudi pa ostajata odprti še bistveni vprašanji: renta v višini milijona šilingov na leto in zahteva osmih občanov Bistriškega jarka, ki želijo zapustiti svoje domove in zahtevajo nove hiše na varnejših področjih.

Vendar, kaj teh 25 milijonov šilingov sploh pomeni! Gre za približno vsoto, s katero, denimo, radeljska občina gospodari v občinskem proračunu. Torej: na eni strani veliko, na drugi pa bore malo. Gradnja HE Golica Koralpe bo investitorja veljala 1,3 milijarde šilingov in pri vseh tovrstnih investicijah je okoli 10 odstotkov investicijske vsote namenjene za odškodnino. Od 25 do 130 milijonov šilingov je torej lepa razlika. In kot smo že zapisali: Kelag bi s to potezo – nakazilom 25

milijonov šilingov – želel vprašanja odškodnin na slovenski strani zaključiti enkrat za vselej. Vendar slovenski strokovnjaki (skupina za oceno posegov v okolje pri Inštitutu Jožef Stefan) ugotavljajo, da ni mogoče predvideti vseh posledic tega posega že danes, ko elektrarna niti ne obratuje, lahko pa se pojavijo problemi v okolju tudi čez pet ali deset let. In takrat teh ljudi ne bo nihče niti povohal. Zato je ta »elegantna« poteza Avstrijev toliko bolj nevarna. In dalje: v civiliziranem svetu za takšen poseg v okolje, kjer ima nekdo velike koristi, drugi pa škodo, plačujejo rento. Avstriji so na te pripombe gluhi in kažejo s prstom na Slovenijo, ki je v projektu udeležena z 20 odstotki (tako pri gradnji kot pri kasnejšem izkoriščanju električne energije). Seveda se ljudje na Muti niti najmanj ne zanesejo na obljube, češ da bo to urejeno v novem slovenskem ekološkem zakonu. Prevečkrat so že bili izigrani. Povsem gluhe pa so avstrijske in slovenske oblasti na zahtevo kakšne desetine občanov, ki se zaradi strahu pred ruštvijo jezua želi preseliti. Vrli pravniki nosijo na plan zakone in spise ter razlagajo, da pravna praksa tega ne pozna. Zanimiva je praksa, ko brez vednosti in volje nedolžnim ljudem nad glavno zaježijo več kot 20 milijonov kubikov vode...

Ustavimo pa se še malo pri »kravjem« izkupičku 25 milijonov šilingov. Sanacija reke Bi-

Kljub 20 milijonom litrom vode nad glavo so prebivalci Dravske doline bili prepeljani žejni čez vodo.

strice bo po predračunu znašala šest milijonov tolarjev, za kanalizacijo bo bržkone treba odšteti nekaj več kot deset milijonov tolarjev, podobno vsoto lahko računamo za obnovo ceste (če ne bo prišlo do večjega investicijskega posega). In ko vse to preračunamo v šilinge, se izkaže, da so še krepki viški. Na pamet in hitro izračunano bi kakšnih deset milijonov šilin-

gov lahko odmerili prebivalcem, ki se želijo izseliti in ostalo bi kakšnih deset milijonov. Te bi naložili na »pametno« banko in letne obresti bi dajale rento.

Vendar nikar! Šilingov v Slovenijo namreč še ni bilo, Kelag pa želi pred vnovčenjem čeka podpis republike in občine. V ozadju pa lahko tiči še novo

dejstvo, mlado slovenska država bi s tolarji uredila strugo, kanalizacijo in ceste, teh 25 milijonov šilingov pa bi ostalo kar v Avstriji, saj slovensko elektrogospodarstvo kot soudeleženec v tem projektu dolguje Kelagu menda okoli 200 milijonov šilingov. In če bo konvertibilna odškodnina sploh kdaj prišla v Slovenijo, je v Radljah ob Dravi ne bodo nikoli videli...

IZGINIL S TUJIM AVTOM IN ČEVLJI

Zviti poslovodja

Kaj storiti, če vam grozi izguba službe? Najemite rent-a-car-jev kombi (po možnosti čimboljši), poberite iz svoje nevhvaležne firme, ki vam hoče dati brco v »rit«, kar se da in se odpeljite v Srbijo. Natanko tako je storil poslovodja Planikine trgovine v Velenju.

Pa si pogledjmo vso zadevo malce pobliže. Zoran Čubra, poslovodja Planikine prodajalne v Velenju, je neko oktobrsko soboto pri Kompas Hertz rent-a-car-ju, v Velenju najel cimosov kombi 25 D, odšel v »svojo« prodajalno čevljev, naložil najkvalitetnejšo obutev in se odpeljal domov v Bosanski Novi. Kljub temu, da bi moral priti nazaj že v torek, ga še do danes ni.

Kar posebej čudi je to, da sta v Velenju ostala njegova žena in sin.

Vodjo prodaje v Planiki Kranj Borisa Demšarja smo zaprosili za informacije o sedaj že bivšem njihovem poslovodji Zoranu Čubri. Takole pravi: »Poslovodja je s sabo odnesel 137 parov najdražje in najkvalitetnejše obutve, ter dva celodnevna iztržka. Nimam še popolnoma jasnih informacij, za koliko je oškodoval našo firmo, vendar pa je jasno, da znesek ni majhen. Mislim, da se je odločil za to dejanje predvsem zaradi tega, ker je bil v disciplinskem postopku. Ker to ni bilo prvič, mu tokrat verjetno ne bi pogledali skozi prste in bi dobil nazaj delavsko knjižico. Že prej je imel določene disciplinske prekrške, vendar se je vsakič nekako izvlekel.

V Velenje je prišel pred desetimi leti iz Novega mesta, kjer je prav tako opravljal poslovske posle v naši trgovini.

Tokrat je v trgovini pustili lažno dovolilnico za Planikino poslovno enoto v Beogradu. Ta trgovina v Srbiji pa se je že zdavnaj odcepila in odšla na svoje. V južnih republikah smo izgubili kar 80 odstotkov svojih trgovin, konkretno 26. To dovolilnico je napisal zato, ker jo je potreboval ne meji, da je lahko spravil blago na jug.

Povprašali smo tudi v velenjskem rent-a-car-ju, ali upajo, da bodo še kdaj videli svoj kombi. Odgovorili so nam, da so za to le minimalne možnosti. Čubra jim je poslal tudi dopis in potrdilo s katerim jih obvešča, da so mu na policijski postaji Našice odvzeli kombi in štiri pare adidasovih copat za potrebe hrvaškega Ministrstva za notranje zadeve. Nič pa ni napisano o kakšnih čevljih, ki naj bi jih Čubra odpeljal s sabo. Sicer pa je velenjski rent-a-car samo v slabih dveh mesecih ostal kar brez petih avtomobilov, ki so jih zaplenili na jugu. V južnih delih Jugoslavije sta tako ostala dva Ax-sa, Golf, Renault in, kot zadnji, Cimosov kombi 25 D. Ko je Čubra najemal avto je dejal, da se odpravlja v Italijo, kjer naj bi nabavljala robo za ženino trgovino. Podpisal je tudi, da ne misli potovati na krizna območja, in, da v slučaju, če bi potoval tja, prevzema materialno odgovornost za vozilo.

Anica Čubra njegova žena in

lastnica trgovine z obleko v Velenju, pravi, da o kakršnem koli nevestnem psolovanju svojega moža ne ve nič. »Nikakor ne verjamem, da se ne bi več vrnil. Res je sicer, da bi že moral priti, toda razmere na jugu so takšne, da mu to pač še ni uspelo. Sedaj ne vem nič o njem, ne kje se nahaja niti ničesar drugega. Telefonske zveze z jugom so pretrgane in se mi ne more javiti. Dobila sem le zapisnik s policijske postaje, da so mu zaplenili avto, nič pa ni govora o kakšnih čevljih, ki naj bi jih ukradel. Naj v Planiki najprej uredijo svoje poslovanje in poskrbijo zanj tako kot je treba, šele potem pa bodo lahko obtoževali druge.«

– Ste prepričani, da se bo vrnil?

»Prav gotovo se bo vrnil, kljub vsemu kar se je sedaj zgodilo saj mora tudi razčistiti račune s Planiko in njihovim kontrolorjem Antonom Benderjem.«

Zakonska zvestoba je sicer lepa stvar, toda vseeno je, kot kaže, za to bolj malo možnosti. Tudi to, da je Anica vložila prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva zase in za sina, njen mož pa tega ni storil, daje misliti, da je njegova vrnitev vprašljiva. Njegova žena pravi, da tega ni storil, čeprav je nameraval – zaradi problema v službi in vojne na Hrvaškem.

Uslužbenke Planikine trgovine v Velenju o svojem šefu niso hotele dajati nobenih izjav, saj, kot pravijo, so vse, kar vedo, tega pa ni veliko, povedale UNZ-ju in vodstvu svoje-ga podjetja. V. J.

TAJNI POSNETKI POGOVOROV OFICIRJEV JA

»Zažgal bom Maribor!«

Minister za notranje zadeve Republike Slovenije, Janez Janša, je po odhodu zadnjega vojaka iz Slovenije novinarjem posredoval nekaj informacij o tem, kako naj bi slovenski obveščevalci ves čas spremljali tudi pogovore med oficirji JA, za katere so v JA menili, da jih ni mogoče prisluškovati. S temi posnetki naj bi si Slovenija tudi veliko pomagala v pogajanjih z vojsko o njenem umiku. Sicer se je zadnjega dne odhajanja vojakov JA iz Slovenije izkazalo, da naši niti pravih podatkov o številu vojakov JA v Sloveniji niso imeli, toda to zdaj ni važno. Objavljamo nekaj izsekov pogovorov med oficirji JA.

Pogovor med generalom Mičom Deličem (Maribor) in oficirjem Miličevićem (Zagreb), 8. oktobra ob 22.14:

Delić: Zdravo, brale!

Miličević: Zdravo, Mičo!

Delić: Je kaj novega?

Miličević: Eh, Andrija!

Delić: Kaj je naredil?

Miličević: Kaj naj ti rečem?

Ima zanič sogovornike. Tisti gnoj, Avašić, tisti bivši in še neka surovina iz Varaždina, ki je prišel. Nekakšen pomočnik obrambnega ministra...

Delić: Meni so tukaj enega ujeli...

Miličević: Koga?

Delić: Katalino, jebem mu sestro. Prišel je k meni pa odšel, spet prišel, in nekega malega vodnika...

Miličević: Kje pa sta bila, v pičko materino?

Delić: Šla sta iz ene kasarne v drugo.

Miličević: In so ju ujeli?

Delić: Ujeli.

Miličević: Na kakšni osnovi?

Delić: Na kakšni! Kot vojna zločinca, kot tudi mene tukaj. Rekel sem Praševiću in Rašeti, jebi ga, da je tu kakšnih deset ljudi, ki jih je treba umakniti.

Miličević: V pičko materino! Si obvestil komandanta?

Delić: Sem.

Miličević: O, jebo ga bog. Pazi se Mičo, ne hodi ven, v pizdo materino.

nekakšen kolar, jebem ga, ni dolar...

Miličević: Da, tolar, tolar...

Delić: Tako mi zdaj ta denar, ne vem... Ne kupujem tega gnoja.

Miličević: Bomo videli jutri. Klical bom tisto pizdo, tistega Ajdukovića. Čez nekaj dni bo najbrž rešeno.

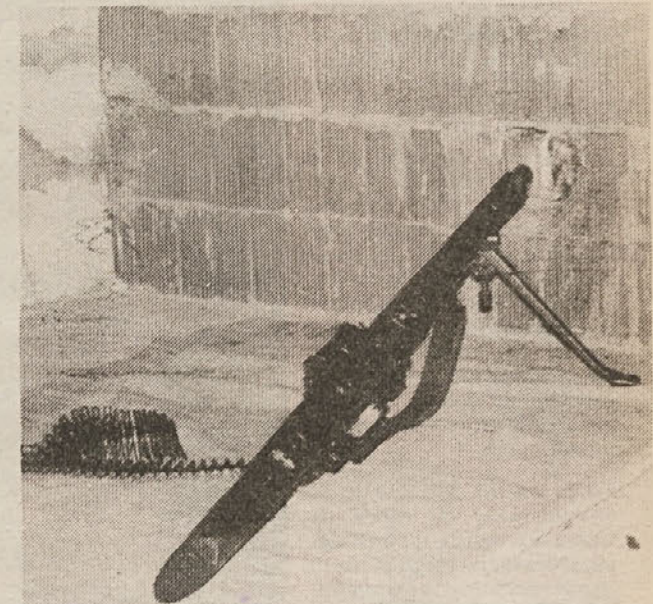
Delić: Bo, v pizdo materino, jebem mu mater!

Miličević: Bo, ti boš preživel, mi pa, kakor bo.

Delić: Ne vem, če bom preživel. Če bodo tile... bom zažgal Maribor. Tako in tako so me razglasili za vojnega zločinca, pa naj bom zločinec.

Miličević: Tako je to, Mičo. Zdrži, prosim te.

Delić: Ne morem več!

ZASEBNI INTERESI NA POLOŽAJU

Predsednik ruši kulturne spomenike

Celjski liberalci očitajo predsedniku Izvršnega Sveta Mirku Krajncu da izkorišča svoj položaj za zasebne interese in koristi.

»Predsednik Izvršnega Sveta Mirko Krajnc se zavzema za gradnjo nove magistralne ceste in s tem v zvezi za rušenje starih hiš ob delu Aškerčeve ceste, zato ker s svojim zasebnim podjetjem »Itag« kandidira za gradnjo poslovno-garažnega objekta, ki bi stal na mestu kjer so sedaj stare hiše,« trdi Liberalno demokratska stranka v Celju.

Že skoraj dvajset let si Celjani prizadevajo urediti mestni promet po Aškerčevi ulici. Ta ulica je ena najbolj prometnih v Celju, saj je štetje pokazalo, da se po njej dnevno prepelje kar okoli 11000 vozil. Ker bi bilo cestišče potrebno razširiti, je nekaj starih hiš v vzhodnem delu Aškerčeve ceste predvideno za rušenje. Kljub temu, da je zazidalni načrt pripravljen, poslanci Občinske skupščine tega predloga niso sprejeli.

Razočarani predsednik Izvršnega Sveta Mirko Krajnc, ki je eden najstarejših zagovornikov tega projekta, svojega nezadovoljstva z odločitvijo poslancev ni prikrival. Sklical je tiskovno konferenco in javnosti pojasnil svoje gledanje problema.

»Na zadnji seji skupščine je prisostvovala le polovica poslancev in takšno je bilo tudi glasovanje. Da bi lahko sprejeli občinske odloke, bi morala zanje glasovati večina vseh poslancev. Za sprejetje predlaganih odlokov je glasovalo 37 poslancev od 42-ih, ki so bili na seji, ker je vseh poslancev 75, nam je manjkalo samo en glas. Poslanci se verjetno niso zavedali, da pomeni zavrnitev odlokov prekinitve nadaljnjih gradenj v starem mestnem jedru ter v Gaberjah, kjer je za ureditev predvideno kar 38,5 hektarjev površin. Na tem področju je v načrtu veliko pomembnih infrastrukturnih objektov. Najvažnejši med njimi so magistrala Jug, železniški triangel, gradnja športnorekreativskih objektov ter še cela vrsta objektov za plinifikacijo in kanalizacijo. Od teh načrtov, ki so zelo pomembni za razvoj Celja, IS ne bo odstopil. Te odloke

bomo ponovno dali na glasovanje v skupščino.

Poslanci, ki so nasprotovali sprejetju teh odlokov, so v bistvu glasovali za nadaljnjo neurejenost tega celjskega območja. Napačno so mislili, da glasujejo proti rušenju stavb ob Aškerčevi cesti. Rušenje teh dotrajanih stavb je bilo odobreno s sprejetjem zazidalnega načrta starega mestnega jedra. Nikakor ne morem sprejeti takšnega oviranja razvoja mesta Celja in to samo zaradi strankarskih igric,« je dejal Mirko Krajnc. Pritegnili so mu tudi drugi člani IS in se posebej spraševali, kako je mogoče, da se je na glasovanju vzdržal Jože Zimšek, direktor Zavoda občine Celje za planiranje in izgradnjo, saj je pri pripravljanju tega načrta tudi sam sodeloval. Slišati je bilo, da je njegovo glasovanje pač posledica strankarske discipline (Jože Zimšek je član LDS).

Na očitke, da glasovanje ni uspelo tudi zaradi tega, ker so se med poslanci razširile govorice, da je predsednik IS zato tako zainteresiran za rušenje nekaterih stavb ob Aškerčevi cesti, ker bo s svojim zasebnim podjetjem konkuriral za gradnjo poslovno-garažnega posloja na prostoru, kjer zdaj še stojijo hiše. Mirko Krajnc odgovarja, ni res, saj s svojim podjetjem ne namerava sodelovati na natečaju za gradnjo tega objekta, ker se s tem njegovo podjetje ne ukvarja. Sam pa je le med ustanovitelji družbe, ki naj bi izpeljala gradnjo tega objekta.

Ker se železo kuje, dokler je vroče, so na obtožbo, da zavirajo razvoj mesta, takoj odgovorili celjski liberalci. Poslanci te stranke Borut Alujevič,

Izvršnik. Mirko Krajnc dirigira s položaja

Zdenko Podlesnik in Jože Zimšek ter predsednik te stranke Robert Polnar so najprej odločno povedali, da predsednik IS ne more imeti monopola nad odločanjem o tem kaj je za Celje dobro in kaj ne.

Pa tudi nihče od poslancev ni dolžan brezrezervno verjeti obrazložitvam, ki jih v skupščini podaja predsednik Izvršnega sveta. Poslanci Liberalne stranke so očitali Izvršnemu svetu, posebej pa še njegovemu predsedniku Krajncu, da v skupščini ni znal konkretno prikazati vseh razsežnosti problema, in da je posledico nesprejetja odlokov bolje pojasnil novinarjem kot pa poslancem.

Zdenko Podlesnik pravi, da

bi se on na mestu predsednika Krajncu najprej vprašal, kaj je bilo v predlaganem odloku pomankljivo in kaj bi bilo potrebno storiti, da bi bil sprejemljiv za večino poslancev. Predvsem pa ga zanima, kako bo s tranzitnim prometom v mestu, — saj bi se ta krepko povečal. Želel pa bi videti tudi jasno finančno stanje tega projekta. »Z odgovorom, da bo polovico stroškov plačala občina, polovico pa republika, nisem zadovoljen, rad bi vedel koliko bo to.« Borut Alujevič je bil najbolj ogorčen nad tem, da predsednik odreda poslancem lastno pamet. »Nihče nima pravice kontrolirati posamezne poslance kako bodo glasovali, saj je IS še vedno organ skupščine, ne pa obratno. Tudi takšen način javnega diskreditiranja poslancev vzbuja ogorčenje. To, kar sedaj počne gospod Krajnc je nesramno. Razumljivo je njegovo prizadevanje za gradnjo magistralne ceste in s tem za rušenje starih hiš ob cesti, saj je lastnik ali solastnik firme, ki se poteguje za gradnjo poslovno-garažnega posloja na mestu, kjer sedaj stojijo stare hiše. Zame tudi, če ni lastnik, te firme, ampak samo solastnik, kot pravi, to v ničemer ne spremeni dejstva, da izkorišča svoj položaj za osebno bogatenje,« končuje Borut Alujevič.

Spregovoril je tudi Jože Zimšek in pojasnil, da je pred leti res sodeloval pri pripravi načrta za magistravno cesto, vendar pa se je pozneje prepričal, da to ni najboljša rešitev, saj so problematična predvsem ogromna materialna sredstva, ki bi bila potrebna za izvedbo tega projekta, tako da pri pripravi zadnjih načrtov, ki so bili predloženi skupščini, ni sodeloval. Pojasnil je tudi, da za stavbe, ki bi jih bilo za razširitev magistralne ceste potrebno porušiti, velja moratorij, ker so zanje vloženi zahtevki za vrnitev premoženja.

V. J.

OBČINSKE POSLANCE
ISKALI PO GOSTILNAH

Učitelji v kozjem rogu

Teden dni trajajoča stavka velenjskih osnovnošolskih učiteljev, ki so jo končali prejšnjo sredo, je občinski vladi prizadela mnogo preglavic. Pogajalci s te in one strani so bili vztrajni, dokazovanje šolnikov zanesljivo, vendar pa vladni močje niso bili preveč prepričljivi in so se bolj pogajali s svojega oblastnega položaja brez pravih argumentov. Drugače tudi niso mogli, saj je položaj šolstva v občini v nezavidljivem stanju tudi po njihovi krivdi. Strategija, ki jo je ubrala vlada, je časno uspela, ni pa zadovoljila večine šolnikov, ki že očitajo stavkovnemu odboru, da je pogajanja prekinil mimo njihove volje.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Franjo Bartolac je na zaključku zadnjega sestanka za zeleno mizo zadovoljno vzdihnil, nihče pa ne ve ali zaradi olajšanja pred osebnim zlomom (učitelji so zahtevali njegov odstop) ali pa je bil zadovoljen, ker je prosvetarje žejne prepeljal čez vodo. Že med pogajanja so posamezniki ugotavljali, da vlada mečka z odločitvijo, saj sta Bartolac in njegov finančnik Igor Meh stavkajoče večkrat zaupljivo opozarjala, da bo republika zamrznila osebne dohodke na septembrski raven, kar bo slabše od občinske ponudbe, češ, da zanesljivo vesta, da bo zamrznitev plač že v petek 25. oktobra. Torej je treba stavko poprej končati. V stavkovnem odboru so nekaj časa neodločno menciali, končno pa je obveljala volja popuščajočih predsednice stavkovnega odbora Marije Šavorjeve, ki je med utemeljitvami tankočutno navajala tudi njihovo odgovornost do otrok in so stavko prekinili, šolnicam pa so takoj naslednjega dne položili vsakemu na dlan okrogle štiri tisočake; poročna za nazaj pa ne.

Člani velenjskega izvršnega sveta so se ob stavki osnovnošolskih učiteljev izkazali za umne politike in tudi prevarante, pogajalci, ki so zastopali učitelje, pa so stali naivni pošteni zanesenjaki svojega poklica. Prvi so hiteli, da jih čas ne bi povozil. Ta jih tudi bi, saj bi poslej morali zaigrati na drugačne strune za pogajalsko mizo, kajti republiški minister za finance Dušan Šešok je že naslednji dan javno izjavil, da slovenska vlada ne predlaga in v tem trenutku tudi ne razmišlja o zamrznitvi osebnih dohodkov.

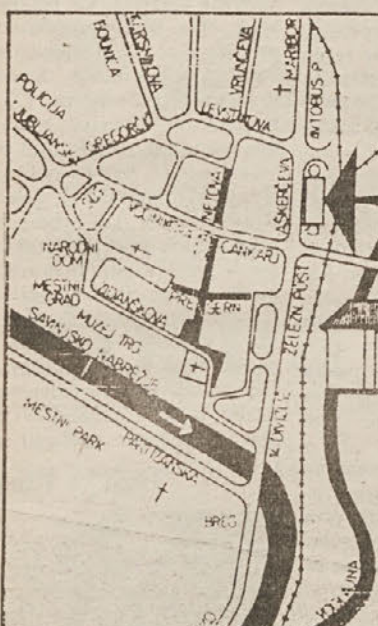
Zapletlo pa se je že prejšnji petek popoldne, ko naj bi na skupni seji zborov Skupščine občine Velenje razpravljali o šolstvu. Na to stavko se je pred začetkom izgovarjal občinski sekretariat za družbene dejavnosti, ki je verjetno pričakoval, da bodo zaradi tega velenjski učitelji odstopili od svoje namere in iz izkušnje upal, da v parlamentu ne bodo prišle na dan vse boleče podrobnosti. Zato je poslanec posredoval slabo pripravljeno in obsežno skupščinsko gradivo, s katerim po mnenju prosvetarjev zavajajo delegate, ker so objavljeni osebni dohodki primerjalno razčlenjeni le za celjsko regijo, kjer so ti na repu republiškega poprečja, viden pa tudi ni gmotni položaj šol, ki je predvsem privedel zaposlene na osnovnih šolah do tega, da s stavko opozorijo na težave in nase.

Odrešilne seje — za koga, se ne ve — občinske skupščine pa ni bilo, ker je bilo v družbenopolitičnem zboru prisotnih premalo poslancev, da bi veljavno odločali. O čem naj bi sicer odločali, v delegatskem gradivu ni predočeno, kajti občinski izvršni svet je v sklep samo napisal, da sprejema analizo stanja in predvideno statusno ureditev šolstva v občini Velenje. Še predno pa je župan Pankracij Semečnik zaključil nesklepčno sejo, so delegati v slogu gostilniškega pogovora vendarle dali vedeti, da imajo mnogo vprašanj za predsednika Franja Bartolaca, finančnika Igorja Meha in sekretarja za družbene dejavnosti mag. Slavka Hozjana, ki jih pa v skupščinski dvorani ni bilo, ker so bili zaradi nezadovoljnih učiteljev ravno tega dne na posvetu v republiškem ministru. Velenjska vlada, ki sicer podpira učitelje, pričakuje, da bo zapravljeni namenski denar in svojo brezbržnost do šol naprtila komu drugemu. Poslanec Vane Gošnik, ki je namesto župana Semečnika prekinil gostilniški klepet v delegatskih klopih, je napovedal, da bo stranka Zelenih Velenje preresetala trošenje denarja iz občinskega proračuna.

Razpis

Dobre, pogumne
in drzne novinarje
redno ali pogodbeno zaposlimo.

Uredništvo Nove dobe,
Aškerčeva 15, Celje

POGA POSLOVNO GARAŽNI OBJEKT
CELJE, AŠKERČEVA ULICA

GRADNJA ZA TRG

- prodaja, najem
- lokali vseh velikosti
- poslovni prostori
- parkirna mesta: leteča, fiksna
- garažni boksi: leteči, fiksni

V SODELOVANJU:

ITAG Inženiring in tehnologija d. o. o.

Informacije: tel. (063) 28-004, 28-036,
faks (063) 28-036

ingrad 02180

Zasebno podjetje gospoda Krajncu Itag je že 13. junija letos, objavilo v Delu oglas, v katerem ponuja v prodajo in najem lokale, poslovne prostore, parkirna mesta in garažne bokse v še nezgrajenem objektu na Aškerčevi ulici v Celju.

ZA NARODOV BLAGOR NA ZASEBNI NAČIN

Kar naredi cesar, je vedno prav

Zasebna iniciativa in podjetništvo bosta popeljala našo državo v blagostanje. Biti zasebnik in podjetnik je politični imperativ, če že ne kriterij, da se nekoga postavi na pomembno mesto. Če je to pomembno mesto funkcija, s katero mora ta pomembna oseba skrbeti za narodov blagor, se da to razložiti na povsem logičen način. Kljub temu, da nekateri zopet mislijo drugače.

Namreč, za narodov blagor se najbolje poskrbi, če ogromno zaslužiš. Potem plačaš veliko davkov, davke pa lahko potem država porabi tako, da plačuje brezposelne, socialno pomoč in druge izdatke za lene in nesposobne. Javna funkcija pa v bistvu sposobnim podjetnikom lahko omogoča, da ogromno zaslužijo. Tako to gre.

Vpliv rasti števila podjetij na število zaposlenih

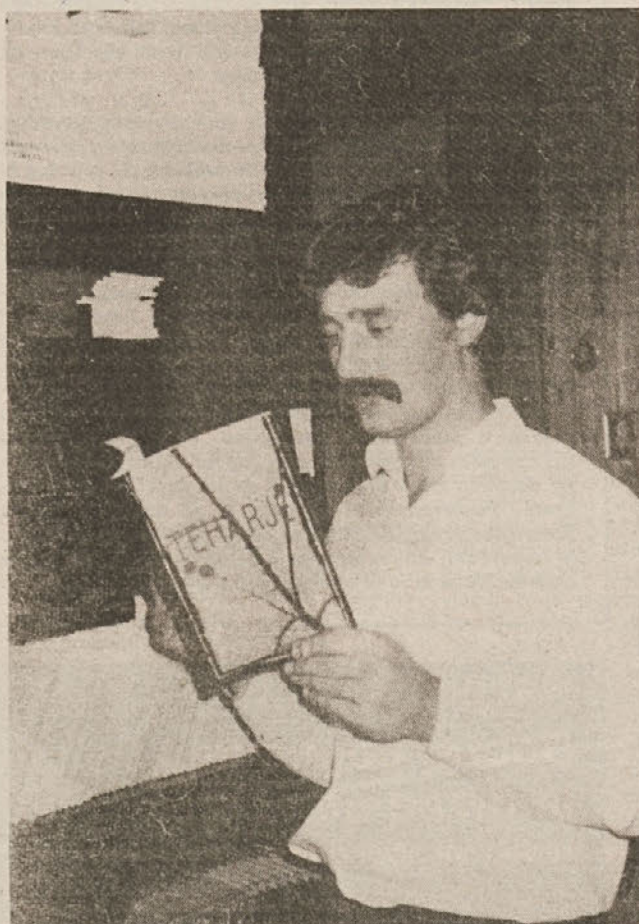
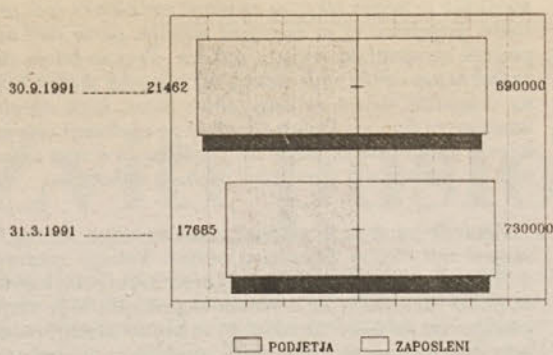
Z raziskovanjem povezanosti števila zaposlenih in števila podjetij bi, kot kažejo podatki, lahko sklepali, da rast števila podjetij vpliva na padanje števila zaposlenih.

Ugotovitev je zanimiva, primerna pa za naslednjo slovensko izdajo izpeljank Murphyjevega zakona. Seveda pa samo za slovensko. Tista politična grupacija, ki si je vso stvar tako lepo zamislila, pa to verjetno komentira: »Neznana so nam pota gospodova.«

Seveda pa nam sama struktura podjetij pove, da so bolj kot pridne roke važne prebrisane glave. Ker je 60% vseh podjetij s področja trgovinske, finančne in poslovne dejavnosti, in ker je prebrisanost bistveno manj kot pridnih, je jasno, da takšna struktura podjetij ne potrebuje toliko zaposlenih.

In kakšno zvezo ima tole zadnje s prej napisanim? Premislite sami. Vedno pa v Novi dobi ni potrebno vsega povedati.

SPREMEMBA ŠTEVILA PODJETIJ IN ZAPOSLENIH V 6 MESECIH

Roman Leljak: sam s knjigo

TOVARNI POSODE GROZI STEČAJ

EMO rešujejo invalidi

Celjska tovarna EMO je ena izmed mnogih, ki si lahko v primeru možnosti stečaja, zastavi znano Hamletovo vprašanje »Biti ali ne biti«. Mnogi indici kažejo na to, da bo zmagal drugi glagol z nikalnico.

Tovarna EMO je, podobno kot več drugih povojnih tovarn v Sloveniji, zrastle na temeljih razlaščenega uspešnega predvojnega podjetnika in finančnika Adolfa Westna, ki je svojčas držal pokonci polovico Celja. EMO je zadržal tudi njegov, v svetu priznani zaščitni znak, le da je inicialki AW, naslikani na vedru podobni posodi, katero nosita dva ponosna leva, zamenjala peterokraka (komunistična) zvezda. Uveljavljeni zaščitni znak pa tovarni ni pomagal, da ne bi po 45-letih socialističnega poslovanja zabredla v težave, ki ji grozijo s stečajem. Pomagala ji ni niti predčasna finančna injekcija, ki jo je dala občinska vlada.

V zadnjih dneh je izvedel EMO nekaj tiskovnih konferenc, dveh od teh smo se udeležili tudi Novodobovci.

Vodstvo EMA vali krivdo za nastali položaj (po starem koptu) na težave, ki jih je prizadela vojna v Sloveniji in na izredno vojnopolitične razmere v celotni Jugoslaviji, ki imajo menda za posledico izgubo polovice domačega tržišča. Zaradi tega so se preusmerili na tuje trge, v prehodnem obdobju pa imajo probleme z nelikvidnostjo, ki je po njegovem izključna posledica finančne nediscipline

v Jugoslaviji, EMO-vci pa so brez krivde.

V tovarni EMO se rešujejo iz blata z ustanavljanjem Invalidske delavnice, posebne nove družbe v sistemu EMO holding, in v kateri bodo združili invalidsko delovno silo s primernim proizvodnim programom, in na ta način izkoristiti finančne ugodnosti davčne in carinske politike. Druga salomonska rešitev pa so Produktivna delovna mesta v okviru holdinga, s posebnim stroškovnim mestom in dopolnilnimi programi, ki naj bi zagotovili

Direktor EMA, Jože Gubenšek, razlaga novinarjem, tehničarju Jože Turnšek, pa si zatiska ušesa

Demonstracija kuhanja v posodi EMOTON

stroškovno pocenitev EMO-vih izdelkov.

Predstavili so nam tudi nekaj novih izdelkov, od katerih je v programu posode najbolj zanimiva štiridelna garnitura težke emajlirane posode EMOTON, v kateri se da peči oziroma kuhati brez masti oziroma vode, na ročajih pa še z astronomsko natančnostjo prikazuje višino temperature v posodi. S piskri bodo v časih, ki so pred nami zagotovo uspešni, posebej še, če upoštevamo cene masti in olja na slovenskem trgu. Vprašanje pa je, če bo za v pisiker še kakšen kos mesa.

Franc Furland

USTANOVLJENA BORZA ZA ZAŠČITO OBČANOV PRED POLICIJO

Sam proti njim

Če bi pred leti rekli, da nekdo, ki je svoj čas delal za vojaško kontraobveščevalno službo (KOS), nato bil v vojaškem zaporu, med drugim obtožen neke kraje, in izpuščen ter končno povabljen v slovensko obveščevalno (bolj znano kot »Sektor 9«), v katero zaradi nam neznanih spletovalnih okoliščin ni nikoli vstopil, ustanavlja v samostojni Sloveniji prvo izveninstitucionalno združenje občanov za zaščito človekovih pravic pred delovanjem organov represije, bi vsaj zavihali nosove. A Roman Leljak, ki je trenutno lastnik Založbe za alternativno teorijo, to vse zmore.

Policijska represija je s slovensko vojno in osamosvojitvijo resnično razprostrla svoja krila in ravna po dolgem in počez. Totalitarizem oblasti v novem sistemu je zgolj nadomestil starega. In tokrat še boj zvito ter avtoritativno, saj ima zaradi svojih zaslug v »poštenem« ljudstvu bianco ček za kakršnekoli poteze. V imenu varnosti že pametna policija brez problema in strahu nemočno zaustavlja in kontrolira promet ter brez vidnega pisnega naloga pregleduje avtomobile in osebno prtljago potnikov. Takšen naj bi bil ukaz. Vendar se moramo spomniti, da za preiskave potrebujejo nalog v primeru stanovanja celo od sodišča. Seveda se lahko izgovorijo na razne utemeljene sume, ki držijo toliko časa kot gosje pero v vetru.

Ponosni Slovenci ponosno gledamo na svoje organe in jim dajemo prav, saj ščitijo »naše« interese. Ampak, kje se bodo ti plemenski interesi že enkrat končali in stopili na kurje oko kolektivizma, ki ga imamo (baje) vsi dovolj, ter začeli spoštovati individuum? Prenesli smo vsa »prehodna obdobja«, in tudi zadnjega, v katerem smo radostni trepljali represivni aparat in mu skandirali, ko nas je na popotovanju po naši domovini vsaj nekajkrat ustavil. Seveda zaradi kontrole.

Sedaj, ko je mera polna, pa se zaostrovanje izraža do poslednje meje. Stos, da je policija vedno na napačnem mestu, je očitno ponovno aktualen. Zadnja racija, ki jo je izvedla po Sloveniji in vdirala v disko teke na koroškem in štajerskem koncu, je pokazala, da se moč represivnega aparata večja proporcionalno s težo notranjega ministra Igorja Bavčarja in obratno sorazmerno s težnjami po civilni družbi. Logika, da je najprej potrebno militarizirati vso socialno strukturo, da bi jo potem lahko prepustili civilnim oblikam delovanja, se sedaj odraža v Srbiji.

Pogoste časopisne polemike med civilnimi osebami in policijsko službo kažejo, da se druga stran počuti izredno močno. Brez problema se spravi na poslanca slovenske Skupščine in arogantno odgovarja na njegovo delegatsko vprašanje, ki koncu koncev in začetku začetkov sploh ni namenjeno policiji in ni niti v njeni pristojnosti. Brez problema uporablja stare metode zastraševanja in groženj, značilne za real-socializem. Nemoteno si prisvoji nasledstvo nad lastnino JA, kot da je nismo plačevali vsi državljani in smo do nje tudi upravičeni. Izgovori na herojstvo so jalovi. Tolčenje po prsih pa bebavo.

Smešno je, čeprav več kot utemeljeno, da se z rojstvom nove države rodi še Borza za zaščito občanov pred policijo. Nekaterim se sicer ob tem rodi jo pomisleki ob iniciatorju Romanu Leljaku, saj je še pred pol leta koketiral s slovensko obveščevalno, oziroma kontraobveščevalno službo. Potem ji je preko javnih razkritij zabil nož v hrbet in povzročil nemalo muk slovenskima represivnima ministroma Janši in Bavčarju, ki ju je pred očmi kritike rešila vojna. Zakaj jima je kontradiktorni Leljak resnično odpovedal sodelovanje, ni bilo nikoli pojasnjeno.

Res je le, da Slovenija vedno bolj izraža v policijsko in vojaško državo. Prosti tek slave izkorišča za pridobivanje čim večje legitimitete med ljudmi, kot pred petinštiridesetimi leti UDBA. Ker si iz zgodovine ničesar ne naučimo, nas nacionalni ponos še enkrat zavaja v ustoličevanje vsemogočnih. Zakoni so pač takšni. Prav v tem je problem.

V Mariboru so ustanovili prvo združenje, ki se bo ukvarjalo z zaščito posameznika pred vsemi oblikami kršitve zakonov na področju notranjih zadev. Leljak pravi, da želi »samo pomagati ljudem, katerih pravice bo kršila policija.« Zavzemali naj bi se za dosledno spoštovanje postopkov in pravilnikov ter zakonov, s čimer bodo skušali stopiti na rep organom, ki jim je prekoračevanje pooblastil pri srcu. Zavzeli bodo vsa področja, ki jih pokriva policija: promet, kriminal, delo varnostno-informativne službe...

Kaj bo uspela »Borza«, bomo videli. Mislim pa, da je pri-

merno, da spremenimo zakone, ki policiji vsaj namigujejo prekoračitve pooblastil, ali jim njihova interna pravila vevajo drugače kakor pravni sistem. Ker izgleda, da to vsaj še nekaj časa ne bo možno, se moramo zadovoljiti s takšno obliko.

Vseeno pomeni združenje neposreden udarec policijskemu ministru. Kolikšen, bomo videli čez nekaj časa, ko bo »Borza« zaživela. Če bo odziv velik, bo lahko organizacija predstavljala neposredno nevarnost policijskemu ministru in ga prisilila k odstopu. Če bo majhen, bo obveljal rek, da ima narod tako oblast, kot si jo zasluži in želi živeti v policijski državi. Zanimivo je le, da se je Roman Leljak, kot predsednik mariborskih Social-demokratov še pred časom potegoval za mesto šefa mariborske policije. Ko mu ni uspelo, je stopil v odkrito borbo z Bavčarjem in Janšo, čeprav ga je prvi preko Odbora za varstvo človekovih pravic rešil iz krempljev vojske. Bo učenec prekosil učitelja?

Tadeja Ribnik

MEDIJSKA VOJNA

Igra z bombo

Vojna bo leto dni krajša

Operacija deblokiranja je bila predolgo odložena, predvsem zaradi izdaje. Fantje iz skladišča v Svetem Roku so vse zdržali. Kljub vsemu. Imel sem tudi čast, da spoznam starejšega vodnika Ničiforovića. On je verjetno najboljši primer, o kakšnih ljudeh teče beseda. On bi se moral že 17. junija z odločno pristojno komando, javiti na novo službeno mesto v Beogradu (Kneževac). Zavrnil je ukaz, naj gre in v težkih trenutkih zapusti tiste, s katerimi je preživel enajst let. Ponudil je svoje življenje na oltar junaštva, ta devetindvajsetletni Lozničan (hvala bogu, da tudi mojim Lozničanom v tej vojni nekdo obrani čast.

Branislav Matić, Duga, Beograd,

V vsaki normalni vojski bi oficirja ali podoficirja, ki bi ignoriral ukaz višje komande, preprosto postavili pred voja-

ško sodišče, na Balkanu pa imamo opravka z vojaškimi starešinami, ki se prekomandirajo na lastno pest, izvajajo vojaške akcije na lastno pest, ne spoštujejo ukazov nikogar, zato pa dobivajo pohvale, napredovanja in publiciteto po časopisih.

Jugoslovanska izložba v Albaniji

Sredi oktobra se bo v Tirani odprla ena prvih izložb jugoslovanskih gospodarskih zmogljivosti. Na več kot tisoč kvadratnih metrih odprtega in zaprtega izložbenega prostora Gospodarske zbornice Albanije se bo predstavila jugoslovanska roba v vrednosti okoli tri milijone dolarjev.

Dnevnik, Ljubljana

Morda bi bilo bolje, ko bi se, pa čeprav malo manjša, izložba jugo-zmožnosti pojavila v zahodni Evropi, čeprav je po drugi strani jasno, da se robo pro-

daja tam, kjer ti jo bo morda kdo le kupil.

Srbska ruleta

Dve bombi si deneva na dlan. Na tri izvlečeva varovalke in umakneva palce s peresa. Kdor zadnji odvrže bombo, pero je spuščeno, bomba aktivirana, je zmagovalec v igri. Vržem jo takoj, v prvem trenutku, ker vem, da želi moj prijatelj na vsak način zmagati. Čakam v kritju, da bi jo tudi on odvrnil, traja celo večnost. Tudi on odvrže bombo, a iz gorečega mesta po naju udarijo z mitraljezi. Umikava se skozi gozd. Naši vprašajo, kaj je bilo. Zlaževa se, da so naju ciljali z minometi, o srbski ruleti pa molčiva.

Nebojša Jevrić, Duga, Beograd

In če kakemu takemu cepcu bomba eksplodira v rokah, potem vsa vesoljna sredstva obveščanja v Srbiji in vazalnih de-

želah objavijo srhljivo novico, da so golorokega in nezaščitene nesrečnika ujeli ustaši, mu obesili bombo okoli vratu in jo aktivirali.

Lažni mir je hujski

Miša, eden najhrabrejših in najmlajših »knindž« nam je v Pakovem Selu rekel, naj ga prepeljemo do njegove vasi Strmiče na zaslužni počitek. V zadnjih treh dneh je malo spal, bile so težke borbe, prašen je in želi se človeško najesti. Čeprav so v zadnjih dneh pomagali JLA, uradno niso bili »pri kotlu«, pa zaradi tega ni bilo hrane dovolj za vse.

Boško Savković, Ilustrovana Politika, Beograd

In tako izpade, da tudi najhrabrejšim med hrabrimi, na vse pripravljenimi vojaškimi stroji, po treh dneh nečloveških naporov, saj so spali le nekaj ur na noč, cele tri dni jedli konzerve in se niso skopali, morajo domov na zaslužni počitek. Ubožca bodo čez nekaj časa poslali v Pariz za par tednov, da si od vseh naporov doobra odpočije in se bo lahko spet za dva dni vrnil na bojišče.

Vojvodova »politika«

Poslanci srbskega parlamenta so sprejeli Zakon o posebnem davku na promet proizvodov in uslug, po kateremu bodo gospodarstveniki iz Srbije za reprovizije in surovine, uvožene iz Slovenije in Hrvaške, do konca leta plačevali posebne davke petih, po novem letu pa petindvajsetih odstotkov vrednosti.

Nekaj direktorjev podjetij in nekaj poslancev, ki ne smatrajo, da je politika »nad vsem«, je opozarjalo, kako se lahko zgodi, da bodo mnoga podjetja v Srbiji ustavila proizvodnjo, da je to akt v korist lastne škode, Smiljko Krstić pa je vprašal, čigav politični interes je, da »naše proizvodne kapacitete mirujejo«?

Opozorila niso pomagala in prevladala je »politika«, katero je predlagal Vojislav Šešelj.

Četniški vojvoda je še dodal, da direktorji, ki vzdržujejo poslovne stike s partnerji iz Slovenije in Hrvaške ne bi smeli več biti direktorji in da se bo, potem ko se bo Srbija s Slovenijo in Hrvaško razmejila, nadaljnjih sto let zavzemal za prekinitve vsakršnih zvez z njima.

Večernji list, Zagreb

Vojvoda in nesojeni guverner Slovenije očitno namerava doživeti metuzalemove leta, saj bo še sto let proti Sloveniji in Hrvaški. Sicer pa se velik del Slovencev in Hrvatov čisto strinja s tem, da ne bi imeli nobenih zvez s Srbijo nadaljnjih sto let, raje še kako leto več kot manj.

SKUPNI MOŽGANI V BEOGRADU

Škiljenje Bulatovića

Ko je pred slabima dvema tednoma Momir Bulatović, predsednik črnogorskega predsedstva, v Haagu podpisal Carringtonov načrt o suverenih jugoslovanskih republikah, je bila to prava politična bomba, saj je Bulatović glasoval drugače kot njegov »starejši« brat srbski predsednik Slobodan Milošević. Zgodilo se je prvič, da je črnogorski voditelj, ki je prišel na oblast v Črni gori po demonstracijah na takoimenovani »Žuti gredi« oziroma s pomočjo Slobodana Miloševića, imel drugačno mnenje od Srbije in da je tako Črna gora, ki je bila le »drugo oko v eni srbski glavi«, začela škiljiti po svoje.

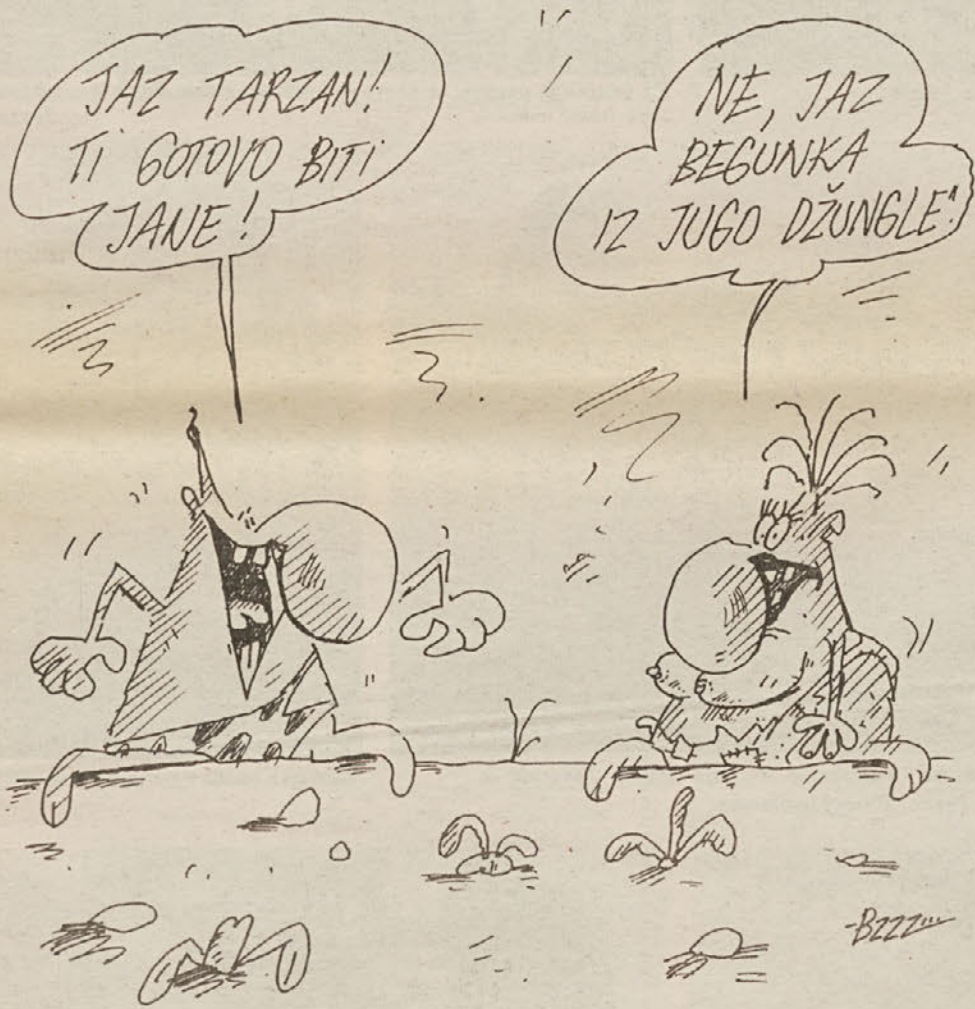
Če to Bulatovićevo odločitev vzamemo takšno, kot je videti, potem se izkažejo za točne tudi vesti, ki so zadnje dni prihajale iz Črne gore, češ, da ima Bulatovićevo politiko močno neformalno opozicijo, da črnogorski rezervisti, ki naskakujejo Dubrovnik, kljub vojaškim uspehom, le niso tako bojno razpoloženi in da napad na Dubrovnik smatrajo kot tujo, torej nečrnogorsko vojno ter da Črnogorci hodijo v žerjavico po veliko-srbski kostanj, saj Slobodan Milošević nenehno zagotavlja, da Srbija ni z nikomer v vojni. In če je vse to res, potem lahko z nekakšnim olajšanjem ugotovimo, da je v Črni gori prevladala takoimenovana zelena stranka nad »bjelaši«, kar pomeni, da se Črnogorci obračajo od vzhodnjaško-pravoslavne bizantinizma iz srbsko ruske naveze ter se obračajo k mediteranski povezavi z Italijo. Ta črnogorski zasuk, ki je sicer v politiki Črne gore bil vselej prisoten, kaže tudi nedavna izjava italijanskega zunanjega ministra Giannija de Michelisa, ki je Bulatovićevo haško odločitev pristrano podprl in pozdravil.

Vendar pa pri tem črnogorskemu ovinku preseneča zelo blago ali pa nikakršno negotovanje »drugega očesa«. Zdi se, kot da bi bilo Slobodanu Miloševiću vseeno, kako se odloči Črna gora. In tako Momir Bulatović kritike svoje politike doživlja le v črnogorskem parlamentu, recimo s strani Branka Kostića, medtem ko – vsaj javno – Srbija njegovi odločitvi ne nasprotuje. Pa menda Milošević ni dobil kakšnega nepričakovanega »napada poštenosti« oziroma razumevanja za izbiro črnogorske lastne poti? To bi bilo sila nenavadno, pa ne le zato, ker Milošević ne dovoli takšne lastne poti niti Hrvaški, še manj pa Bosni, ampak tudi zato, ker je bila Črna gora že takorekoč povsem v srbski malhi.

In zato obstaja možnost, da gre pri Bulatovićevo »separatističnem stališču« v Haagu zgolj manever, s katerim naj bi Črna gora pridobila simpatije Evrope in sveta. Na to možnost opozarja tudi dr. Aleš Bebler, ki dopušča možnost, da bi si Črna gora v primeru selektivne gospodarske blokade Jugoslovanskih republik lahko pridobila status z največjimi ugodnostmi. Po domače rečeno, če bi Evropa in svet uvedla gospodarsko blokado Srbije, to ne bi prizadelo Črne gore, tako da bi Črna gora prevzela vlogo poglavitnega tihotapca vse mogočih dobrin, ki jih Srbija ne bi mogla uvažati.

Po tem scenariju je Miloševićeva blagohotnost do Bulatovićeve nepokornosti mnogo bolj razumljiva, še zlasti zato, ker pri tem Srbija ne tvega prav nič; v primeru tihotapstva skozi Črno goro v Srbijo bi vse dokazovanje, da tega kontrabanta ni, padlo na pleča Črne gore, Srbija pa bi – kot vedno – ostala rosno nedolžna. V tem kontekstu je razumljiva tudi eskalacija vojne proti Dubrovniku. Zagotoviti je treba široko in varno pomorsko pot do črnogorskih pristanišč, kajti večina kontrabanda za Srbijo bi šla po morju skozi črnogorsko pristanišče.

Bogo Sajovic

OSREDNJA JUGO REPUBLIKA BLOKIRANA, BREZ NAFTE, KOKSA, ZDRAVIL ...

Bosna na kolenih

Razmere v BiH so čedalje težje, čeprav tega očitno tam še niso spoznali v celoti. Predsednik vlade Jure Pelivan še vedno upa, da Bosna ni vmešana, da dejstvo, kako JA uporablja to ozemlje za agresijo na Hrvaško ni bistveno, saj so Bosanci razglasili nevtralnost. Bosna je tudi povsem prometno odrezana od sveta, razen zračnega prometa, ki pa ni rešitev. Tako ni cestnih povezav s Hrvaško, ni odprtih poti na morje, ni železniških povezav. Možna je pot čez Srbijo, vendar to zagotovo pomeni, da je treba Srbiji kaj nuditi. Pravzaprav je Bosna, zdaj, ko nima nafte, koksa za zeniško železarno, tudi zdravil

ne, na milost in nemilost prepuščena Veliki Srbiji. Računati na Evropo, je le medlo upanje.

Hvalevreden je poizkus gospodarskega povezovanja s Hrvaško, ki pa – zaradi razmer na Hrvaškem – ne prinaša veliko. V Bosni so tudi naredili ogromno napako, ko so pristadili, da skupaj z JA nadzirajo 33 prehodov iz republike. To pomeni le to, da so povsem odvisni od JA.

Rešitev je, vendar – vojaška. Se bodo odločili zanjo? Težko, kajti v Bosni je tretjina prebivalcev srbske narodnosti, ti pa so se že povezali mimo uradne Bosne. Bi pa vojaška

rešitev pomenila veliko, odprla bi Bosno in prisilila JA, da uporabi svoje sile tudi v tej republiki. Če bi Bosanci, skupaj s Hrvaško, »umirili« banjaluški korpus in generala Nikolo Uzelca, bi zlahka odprli povezavo Bosne s Hrvaško na dobrnem delu svoje severne meje. Nova Gradiška, Okučani, Novska, so tiste točke. Seveda bi bilo treba kaj storiti tudi za blokado Bihaca, kjer se kar tare vojske.

Taka odločitev Bosne bi potegnila v boje tudi Sandžak, pa Kosovo, morda celo Makedonijo. JA bi bila v škripih, saj bi bila skupna fronta vendarle preobsežna.

Kar zadeva Slovenijo, smo precej ob strani, računajoč, da problemi Bosne niso naši problemi. To je kratkoročno tudi res, dolgoročno pa ne. Mednarodno priznanje nam bo sicer v veliko pomoč, ne bo pa dokončno odvrnilo nevarnosti, da bi bili znova tarča pohodov jugo armije. Čas je torej za nove razmisleke. Tako kot so se Srbi, po vsej bivši jugovini, strnili, je zdaj potrebna tudi koalicija tistih, ki niso Srbi ali Črnogorci. Ta koalicija pa mora priti tudi vojaško sodelovanje. Prej ko se bo to zgodilo, boljše bo, kajti časa dela za velikosrbske ideje in proti miru na tem delu Balkana.

RES JE ...

— da banda, imenovana Elektrogospodarstvo Slovenije, na vse pretege opravičuje sto procentno višje zneske na položnicah za plačilo električne energije. Pri tem jih ne briga, kakšen standard imajo prebivalci, komu jo že več let dajejo zastoj in kakšno inflacijo bodo s tem povzročili. Kljub vsem demokratičnim volitvam očitno še ne znamo splezati nad monopole, ki jim ljudsko raje rečemo »rdeči«. Kar se Janezek nauči, to Janezek zna!

— da je bila morala jugooficirjev ob odhodu iz Slovenije res na psu. Na slabo organizirane trajekte so raje nakladali svoje osebne avtomobile, draga specialna vozila armade pa so v desetih puščali na pomolu.

— da general Andrija Rašeta, če ne prekličenja, tudi sicer uporablja sočne. Tako je slovenskemu TV novinarju zaupal, kako je bil prisiljen zapustiti Slovenijo, ker da je bil prekratek za rokav. Izgleda, da je to spoznal šele na zimo.

— da je Kadijevičev poročnik Negovanovič izjavil, da predsedstvo SFRJ ni ukazalo splošne mobilizacije, da pa se je strinjalo s Kadijevičem, da je mobilizacijo treba izvesti tam, kjer živijo prebivalci, ki se hočejo ostati v Jugoslaviji. Ni kaj, še malo in tisti del Jugoslavije bo lahko Negovanovič brez radarjev in daljnogleda opazoval kar skozi okno svoje pisarne.

— da ostanek predsedstva SFRJ sprejema zgodovinske odločitve. Tako so na eni izmed njihovih sej sklenili, da ne priznajo razdružitve Hrvaške od SFRJ, odločitve o mobilizaciji, itd. Kot cvet pa bo v zgodovini ostal zapisan sklep s te iste seje, kjer so sklenili, da Stipe Mesič in Janez Drnovšek od 15. 10. 1991 nimata več pravice do dodatka za topli obrok.

— da je brežiški župan inž. Teodor Oršanič ob občinskem prazniku povabil na celodnevno seznanjanje člane predsedstev občin in izvršnih svetov regije. Zgovorni so bili kraji zaključnih srečanj po skupinah: županstev v brežiškem gradu, gospodarstvenikov na obrtni zbornici in družbenih dejavnosti — v rožicah, pardon, Vnu Brežice.

— da se je še najlaže navzeti kaj slabega. Ob odhodu zadnjega vojaka z edinega vojaškega letališča v Cerkljah na Krki so v posavskem štabu TO napovedali tiskovno konferenco. Poklicali smo ob pol osmih in vprašali, kdaj in kje. V odgovor so na drugem koncu žice odgovorili, naj vprašamo ob devetih. Vprašali smo ob devetih: pojasnilo, konferenca se je pravkar začela.

— da je bila letošnja otvoritev Borštnikovega srečanja v Mariboru precej razkošna. Zakuško namreč cenijo na 450.000 tolarjev, ali, ko smo že navajeni, 14.000 nemških mark.

— da ima cerkev v Gornji Radgoni nov zvonik. Še ena stvar, ki smo jo sami plačali, uničil pa jo je nekdo drug.

— da Beograd ne bo ukrotil slovenskih letal. Z zaporo zračnega prostora in vsemi ostalimi kolobocijami bodo lahko slovenska letala nemoteno stala ali letala po zraku tujih držav. Vsaj začasno.

— da sedaj vemo, na koga spominja prvi slovenski general Janez Slapar. Po petkovem raportu v Koprju, ko so zadnji ostanki JA zapustili naše ozemlje, nas je takoj spomnil na dobrega vojaka Švejka. Kaj si je ob tem mislil Milan Kučan, ne vemo.

— da se je Henrik Kranjc s svojimi istomišljeniki odločil stopiti na prste nesposobnim vladnim politikom, ki kljub visokim obdavčitvam prevoznih sredstev, goriva in bencinskega cestnega dinarja, nikakor ne zberejo niti počnega groša. Tako za 31. oktober napovedujejo zaporo žalske obvoznice. Ko bi le imeli še več takšnih. Sicer pa promet po naših cestah bolj poteka v stoječem stanju.

NA HODNIKIH MARIBORSKEGA GLEDALIŠČA

Slike z razstave igralcev

Foto: Peter Tomaž Dobrila

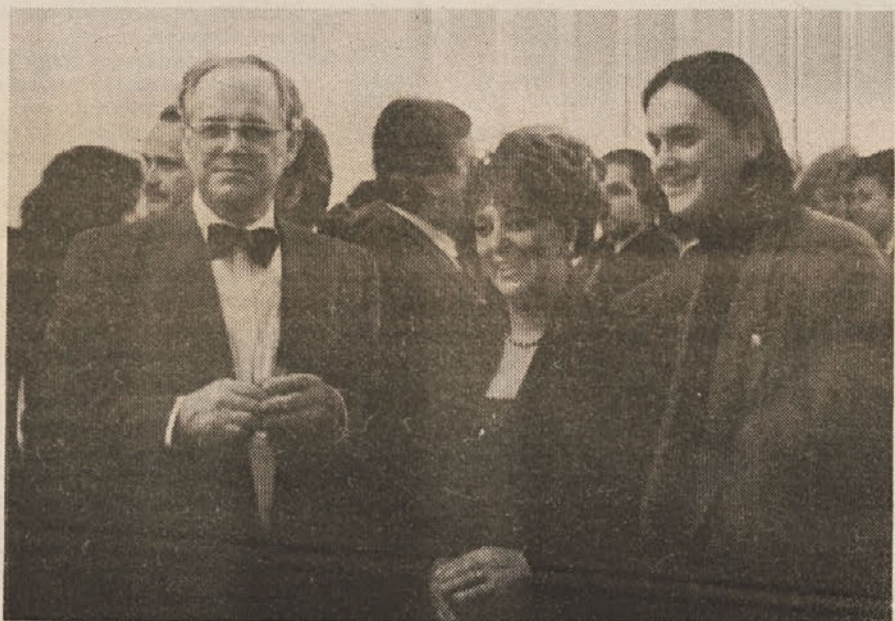
Walter Dragan z eno od svojih dragih

En guazek je prazen, ne greva še narazen. Polde Bibič in Jože Babič namreč.

»Meni se vse smeji. Pa tebi?« Tako Peter Boštjančič Sveti Jovanoviču

Zagrebški župan Boris Buzančić, mariborska županja Magda Tovornik in mariborsko-ljubljanski Funf, Brane Šturbej imenovan.

Beltinška banda z gostujočim banditom Tonetom Rousom-Lepim

Vladek Kreslin direktorici Borštnikovega Olgi Jančar: »Komu roža cveti!«

»Joj, kam bi s temi svojimi prstki?«, se je nemara spraševal Viktor Zakelj, ko ga je spraševala Ona.

88 letni Jožek Kociper iz Beltinške bande je gotovo najstarejši aktivni, verjetno pa tudi pasivni udeleženec Borštnikovega '91

HUMORESKA Polovični

V kabinetu je zazvonil telefon: »Halo, je tam polovični dr. Kostić?«

»Kdo? Koga želite?« se je oglašil ženski glas.

»Polovičnega Kostića.«

»Dajte no! Vi se šalite! Polovičnega Kostića pa ni tu. Imamo samo celega Kostića.«

»Celega.«

»Celega in pol,« je rekel ženski glas.

»Ko pa ima samo pol predsedstva!«

»Ima pa celo mizo. Zato pa mora biti za dva, če ne za več.«

»Torej ne razmišlja samo polovično, kot pravijo?«

»Kje pa! Razmišlja s popolnoma celo glavo.«

»Ja, ima res celo, zanimivo glavo, ampak v celi glavi so tudi polovične misli?«

»Lahko so, ampak njegove so res cele.«

»Zakaj, mislite, se je oklical za predsednika?«

»Zato ker je bil podpredsednik, on pa je moral nekaj narediti, rešiti predsedstvo in Jugoslavijo. On jo bo gotovo rešil.«

»Kako z vojsko?«

»Ne razumete. On in njegovi trije, ki so za osmero, nas rešujejo z vsemi silami. Vsa Jugoslavija jim je lahko hvaležna, da so tako hitro in odločno videli, kam drvi in jo mora rešiti.«

»Hočete reči, da so naredili puč?«

»Kakšen puč? Kvečjemu punč.«

»Pravijo, da bi morali polovičniki nositi polovična oblačila, na primer, hlače samo z eno hlačnico, suknjič brez desnega rokava, le en čevelj itd., da bi se res videlo, da so polovični. Kaj mislite o tem?«

»Ha-ha-ha, kje ste pa to slišali?« se je zasmejal ženski glas.

»Si predstavljate, da bi zjutraj prišli v službo in bi imel vsak polovico telesa golo?«

»To bi bil pa res hec.«

»Ali ne mislite, da bi si za služili samo polovične plače?«

»To pa ne. Če mora vsak delati za dva, bi moral imeti dvojno plačo.«

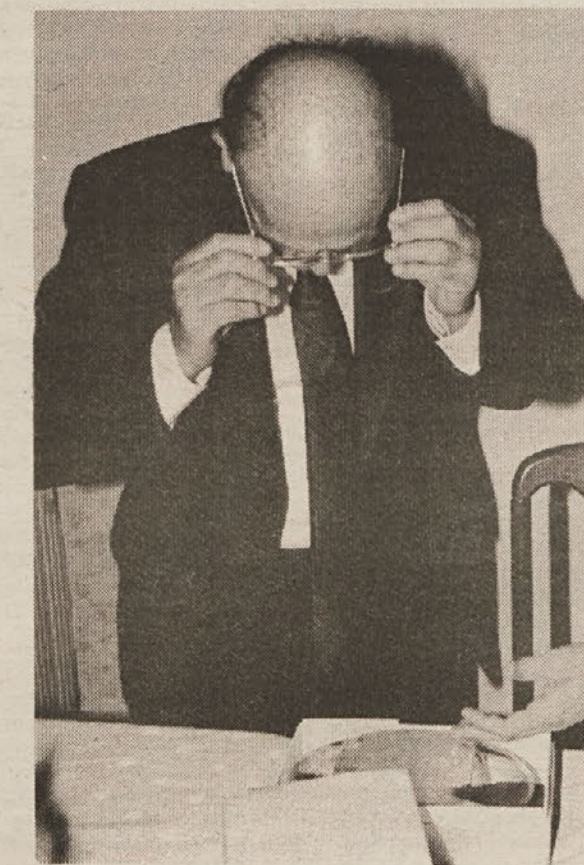
»Mislite tudi dvojne potne stroške in dnevnice za Haag. Ja, ampak tudi v Haagu so dokazali, da so samo polovični, saj so vzdržali le pol konference.«

»Veste, kaj, zdaj pa res ne vem, kaj hočete,« je rekel ženski glas. »Tule imate predsednika, pa se z njim zmenite.«

»Ne, ne, nikar ga ne motite, naj mirno dela za blagor države in naj bo vsaj ta manj kot polovična.«

FOTOREPORTAŽA

In kaj lepega ste mi kupili?

NI RES ...

— da Evropska skupnost po že bivši Jugoslaviji sprejema le gnile sporazume o premirju. Našim lovčcem so za spremembo pomagali kupovati vabe za zatiranje — stekline pri lisicah.

— da se zunanji minister dr. Dimitrij Rupel ne pogovarja o delitveni bilanci. Za začetek je to delitev stolov, miz, morda še kakšnega telefona, da o fikusu ne govorimo, v njegovi stranki.

— da slovenski državljani ne morejo več mirno spati. Spijo še kako trdno, a morajo se zbuditi, ko jim ob polnoči začnejo zavijati sirene. Bombni napad že ni. Samo JA je zapustila Slovenijo. Samo, da se ne bo vrnila.

— da jugoslovanska armada razpada. Po izjavah generalov, ki uporabljajo svojevrstno akademsko izrazoslovje sodeč, in po vse pogostejših prebegih vojakov in starešin je jasno, da je kadaver že razpadel in stilu svojega znanega prednika iz leta 1941. Če se že tradicija drži, lahko še samo pričakujemo, da bomo kmalu zaprosili za azil v kakšni »bratski« državi.

— da smo odrezani od sveta. S slovenskim potnim listom lahko potujemo že v več kot deset držav, z letali našega edinega prevoznika, Adrie Airwaysa, pa se iz njih ne moremo vrniti. S tem smo dobesedno poleteli v Evropo.

— da je bil bojda Jelko Kacin tako zaposlen s prelepljenjem nalepk na športnih letalih, da so pozabili na airbuse.

— da lahko pozabimo na Jugoslavijo. Vsaj potni listi, s katerimi lahko potujemo po skoraj vsem svetu, bodo veljali še dve leti. Kako priti do vizumov za npr. Francijo in Grčijo, pa je že drugo vprašanje.

— da je mag. Momir Bulatović izdal svojega kolego, glavnega kuharja Slobodana Miloševića. Le razumel ni dobro, s čimer je dokazal, da imajo Srbi in Črnogorci bolj malo skupnega.

— da je celotna vlada bolna. Obol je Lojze Peterle. Informacijo so verjetno začeli širiti tisti sovražni elementi, ki so analizirali dosedanje delo slovenskih ministrov.

— da ima več kot tretjina slovenskih ministrov privatne firme. Nekateri tudi v tujini. Zdaj jih lahko razumemo, zakaj tako radi potujejo.

— da Jože Zupančič v zboru združenega dela še vedno ne ve, kateri lastninski zakon bi obravnaval. Ker je prvi minister nekaj rekel čez njegov dom, ga je prejšnji teden velel poklicati pred sebo. A ta se, kljub načetemu glasu ni skrčil v dve gubi kot kakšen dijaček v ravnateljski pisarni, temveč je razločno dejal, da je ta zbor res anahronizem.

Ugankarski kotliček

by Ruster

Doktor Franjo je v zmedi pomešal črke, v resnici je rekel nekaj povsem drugega, ko ga je Sloba vprašal, kaj najbolj ceni. Rešitev vpišite na črtice:

----- !

UNIOR IZ ZREČ NIMA 45.000 ŠVICARSKIH FRANKOV

Bernardino srce

Koliko je vredno človeško življenje? Edini pravi odgovor bi se glasil: nima cene. Tako bi se lahko vprašala tudi gospa Bernarda Škrinjar iz Zreče, ki je deset let delala v podjetju Unior, tam težko zbolela, bila operirana na srcu in upokojena. Ker pa njeno srce peša iz dneva v dan, je zanjo zadnja rešitev operacija na kliniki v Laussanu v Švici, katera bi stala 45.000 švicarskih frankov, ki pa jih seveda nima. Nikakor ne moremo razumeti, da ji tega denarja ne more dati uspešno podjetje Unior, kateremu je Bernarda podarila delo in življenje.

Prvi, ki je Bernardi priskočil na pomoč, je bil predsednik neodvisnega sindikata Korošec Branko, ko je marca letos začel z akcijo zbiranja denarja za operacijo med delavci Uniorja.

Prava sramota za podjetje Unior pa je, da po tistem, ko je zgradilo smučarski center na Rogli in prelesteni rekreativni zdraviliški kompleks Terme v Zrečah, na nek način pa celo mlado mesto Zreče, ne zmoro piškavih 45.000 SF. Tako mora tudi zreški župnik zbirati denar za operacijo. Njemu vsaka čast!

Da ima veliko toplo srce, je dokazal tudi umetnik (kipar in slikar) Vasilije Cetković-Vasko, po rodu Črnogorec, ki bo v kratkem v razstavnih hali v zreških Termah odprl razstavo svojih 37 del, ki bodo napredaj in katerih celoten izkupiček bo šel za operacijo. Vasko ponuja tudi drugo rešitev: zastoj bi izdelal umetniško skulpturo iz aluminija, katerega bi postavil pred kliniko v Laussanu, kjer bi se oddolžili za brezplačno operacijo.

Denar se sicer zbira, vendar prepočasno za Bernardino srce, ki vsak dan počasneje bije, saj ne delujejo tri zaklopke.

Kakšna tragedija se je zgrnila nad Bernardino družino, smo občutili, ko smo jo obiskali na njenem domu. V vzorno urejenem stanovanju v pritličju stanovanjske zgradbe sta bila z Bernardo še njena hčerka Marjetka in njen fant Robert. V trtu je bilo mogoče občutiti tiho upanje, malodušja nismo opazili. Bernardi smo poskušali viliti še več upanja, ki bi preganilo bolečino z njenega simpatičnega obraza. Upanja in ponosa ima tudi sama dovolj. Povedala je, da vse to zdrži, ker je doma s Pohorja, kjer so žilavi ljudje. Marjetka, ki je absolutna pravna fakulteta se spominja, da so bili doma presenečeni, ko so se ljudje začeli zanimati za mamo, uvideli pa so, da je to edina pot.

Dobili smo tudi podrobnejše informacije o Bernardini bolezni, ki pa za široko javnost niso tako relevantne. Pomembno in žalostno pa je zagotovo to, da mora mesečno kupovati 7 vrst zdravil, od katerih en recept stane 370 tolarjev.

Kar se tiče operacije v Švici je vse urejeno, nad tem namreč bedi dr. Metka Zorc iz Kliničnega centra v Ljubljani, in ki bo Bernardo spremljala na

Branko Korošec

operacijo v Švico, ko bo denar.

Denar pa mora biti! Za to si bomo z vsemi silami prizadevali tudi v redakciji Nove dobe. Smo v stalnem stiku z gospodom Korošcem, ki je koordinator celotne zbiralne akcije.

Bralno občinstvo bomo seznanjali z rezultati in vzpodbujali k dobremu dejanju, načrtujemo pa tudi tedensko preglednico največjih darovalcev.

Ljudje toplih src lahko nakažejo svoj denar na žiro račun,

Bernarda Škrinjar

ki ga je odprl uniorski Neodvisni sindikat, 507-20-746-083-728-24, s pripisom »Za Bernardino srce«.

Pisali bomo in pisali tako dolgo, da bo Bernardino srce zopet zdravo.

**Franc Furland
Božena Balaš
Foto Severin**

Nadaljevanje s str. 7

posledic. Nelegitimni so vsi organi, ki jih je izvolil ta zbor, vključno z izvršnim svetom. Primernost tega zbora oz. sestave skupščine kot tridomnega parlamenta pa seveda je lahko predmet diskusije, vendar če gremo s stališča, kjer so vsi enakih misli, ni pravnih misli, potem kaže, če že ne tridomni parlament, za katerega se pravzaprav ni nihče zavzemal, pa nemara bi kazalo hraniti za naprej vsaj dvodomni parlament. Rad pa bi se bolj zadržal, ker to je ustavno pravna materija, pri točki Vsebinska vloga zbora združenega dela v teh dneh, tukaj in zdaj, dokler ta zbor še je, kako jo jaz vidim. Mislim, da je ta zbor vendarle zavora nevarnostim enoumja, ki bi lahko nastalo. Imeli smo že enoumje z ene strani, bojimo se enoumja z druge strani. Bojimo se vsakega enoumja. Slovenci, kakor jaz opažam, smo v prelomnih obdobjih nagnjeni nekoliko k temu in je kar prav včasih, da se stvari nekoliko »zakomplicirajo«. In pomembnejše od tega, ali pa tudi pomembno je, da ta zbor skuša dajati prioriteto gospodarskim vprašanjem oz. vprašanjem družbenih dejavnosti pred tim čisto politiko.

Država je nenasitna, to je zakonitost. Država je dokazano slab gospodar, tudi to je zakonitost. Država, ki bi zadušila avtonomnost gospodarstva omogoči, da se administrativno politična elita in je zdaj čisto vseeno kakšna in čigava je, povzpne nad institucije civilne družbe. S tem je tudi konec civilne družbe. Kar zadeva javni interes, se spominjam predavanja prof. Bučarja, ki sem ga z veseljem poslušal, izpred mnogih let, morda 30 ali več, ko je rekel: vi bodite zelo pozorni, ko nekdo govori o jav-

nem interesu. Brskajte in brskajte in brskajte in vedno bogste našli v ozadju tudi njegov interes. To je pravzaprav zakonitost, tudi to je zakonitost. Nekakšen interes mora vsakdo ki za nekaj glasuje, tudi imeti in zelo redki so, ki so vzvišeni tako, da svojega osebnega interesa ne vidijo in ne upoštevajo. Gre torej vedno tudi za kombinacijo javnega in individualnega interesa. Pred nami je torej težka odločitev.

JOŽE ZUPANČIČ: Hvala lepa. Gospod Peterle me je prosil, če lahko odgovorja sproti. In jaz mislim – glede na njegov glas – da bo vseeno nekaj časa zdržal.

LOJZE PETERLE: Hvala lepa za pozornost, zato sem prosil, da so odmerki govora krajši.

Najprej moram reči, da odklanjam oceno, ki izhaja iz prvih besed gospoda Zabukovca, češ da sedaj pa k ekonomiji. Ta kritika izhaja iz te predpostavke, da se je doslej vlada šla samo državotvorne dejavnosti, uredila obrambo, uredila meje, dosegla to in ono, sedaj se pa začne ukvarjati tudi z gospodarstvom. Na to seveda ne morem pristati. Mi smo naše osamosvajanje ves čas vodili izrazito v gospodarski funkciji, tako stvar zastopali tudi v tujini in za nas se skrb za gospodarstvo torej ne začne sedaj. Je pa res, da se odpirajo sedaj, ko smo suvereni, druge možnosti, ker imamo v rokah nove vzvode za gospodarsko politiko.

Drugič, glede enoumja. Moram reči, da tudi to odklanjam. Jaz se strinjam glede načelnega odnosa do enoumja; tudi jaz sem zelo proti njemu. Ampak jaz ne vidim osnov za enoumje v parlamentarni demokraciji, kjer je (mislim da) devet strank v parlamentu. Eno je seveda

enotnost, eno pa je enoumje, ali celo uveljavljanje volje enega. In pri treh zborih, ali pa pri dveh zborih, pač tega enoumja ne more biti. Ne vidim pa enoumja v tem, če sta dva zbora nek zakon že sprejela.

In glede omalovaževanja direktorjev. Jaz se v tej smeri nisem izražal in bi prosil, da to oceno naslovite na tistega, ki je to oceno izrekel. Jaz se s tem ne ukvarjam, zakon pa tudi ne. Glede vloge države. Lahko ponovno govori minister Umek, ki je zakon koncipiral. Enako tudi glede neelastičnosti vlade, ker je on ves čas komuniciral z zborom.

JASA L. ZLOBEC: Predsednik IS je nekajkrat danes ponovil o tem, da sta na enem bregu reke dva zbora, na drugem bregu reke pa en zbor. V svojih javnih izjavah je dejansko izjavil, kot sem slišal in videl, da je vprašljiva legitimnost tega zbora. Mislim, da je vprašanje narobe zastavljeno. Ne gre za dva zbora, pa en zbor, ki bi imel to igro. Gre za ločnico med dvema pogledoma, ki ravno tako poteka v drugih dveh zborih, samo pač v tistih drugih dveh zborih ima vladajoča koalicija večino, v našem zboru pa te večine nima. Skratka ločnica poteka skozi vsak zbor, ne pa dva zbora na eni strani in en zbor, ki nagaja. Kar se stroke tiče. Mislim, da gre tukaj spet za nesporazum. Namreč, podoben nesporazum kot smo ga imeli v zvezi z grbom in zastavo, samo da gre tukaj za dosti bolj usodne zadeve. Grb in zastavo je tudi naredil priznan akademski slikar in kipar, ampak kljub vsemu je bila stroka odrinjena od zadeve. Predsednik IS ima lahko v svoji ekipi vrhunskega dr. ekonomije in dobrega ekonomista, pa še vedno to ne pomeni, da se je v resnici posve-

toval s stroko. Očitno je stališče vlade, da je zbor korekten oz. da smo poslanci korektni, če se z vlado strinjamo. Čim pa se z vlado nekdo ne strinja pa takoj je obtožen, da ima za sabo nevem kakšne zasebne politične ali drugačne interese, ki pa so predvsem v nasprotju z nacionalnim interesom. Mislim, da bo s tem treba nehati ampak da bo treba dati na tehtnico interese, predvsem pa pogled. Predsednik IS je povedal pač, da nam vsem škoduje, ker do privatizacije in denacionalizacije ne pride. To se tudi jaz strinjam s tem. Ampak krivdo na to naprtiti našemu zboru, potem ko je vlada 6 mesecev čakala in molčala o tem in smo 6 mesecev zgubili, se mi ne zdi korektno krivdo naprtovati poslancem, ki se s takim konceptom privatizacije ne strinjajo. In nazadnje, ko sta oba zbora sprejela predlog privatizacije, kakršnega je ponudila vlada je bil storjen pritisk na naš zbor, s tem, da je ta zakon tako kompleksen in izdelan, da ga ni mogoče spreminjati in vendar je zaradi nasprotovanja večine poslancev ZZZD vlada začela prihajati na dan s celo vrsto kompromisov. Se pravi, da bi se vlada lahko že na samem začetku postavila manj togo in bolj elastično v zvezi s temi različnimi predlogi lastninjenja. Zakaj je to nezaupanje do vlade. Jaz moram reči, da sam gojim nezaupanje do vlade in gojim nezaupanje do predlogov zakona o privatizaciji.

JOŽE ZUPANČIČ: Besedo ima gospod Franci Grašič. Gospod Peterle bo odšel in to kar se mi je zazdelo, se je začelo dogajati, saj to je normalno, nekdo bo malo povedal svoje mnenje, drugi bo branil, ampak to ni bil namen, niti približno ne.

FRANCI GRAŠIČ: Prvič, izvoljen sem bil v 8. volilni enoti, na podlagi kot je bilo že danes rečeno, veljavne ustave in pa volilnega zakona. Kot poslanec imam dolžnost in obveznost, da v tem parlamentu zastopam interese sredine, ki me je izvolila, to je interese gospodarstva. Moja obveznost, dana volilcem, je bila predvsem v tem smislu, da storim vse, kar zmorem in znam za sprejetje takih odločitev v tem zboru in v celotnem parlamentu, ki bodo motivirale in omogočale učinkovitejšo gospodarjenje.

Drugič kot poslanec ne morem sprejeti kritike gospoda predsednika vlade, da sodelujem pri blokadi skupščine. Prav ta vlada, ki nam to očita, ni spoštovala naših sklepov oziroma naredila tisto, kar je v sedanjih fazi potrebno za sprejetje lastninske zakonodaje. Očitki naslovljeni na nas poslance s strani predsednika vlade, so preko pristojnosti, če lahko se tako reče. Vsak od nas poslanec se bo odločal po lastni presoji, seveda ob spoštovanju in upoštevanju argumentov in tako sprejel tudi odgovornost za svoje glasovanje, za svojo odločitev.

Tretjič, velikokrat je bilo že omenjeno, da direktorji kradejo in posebej tudi nekateri, ki sedimo v tem zboru, da zastopamo oziroma poskušamo uveljaviti posebne interese. Jaz bi zahteval, da se povedo tudi imena in priimki teh, saj če se to ne pove, potem smo na en način v javnosti kar vsi obtoženi, brez dokazov, še posebej seveda, ker je prav gotovo velika verjetnost, da ljudje prej verjamejo predsedniku vlade, kot pa nam poslancem.

JOŽE ZUPANČIČ: Jaz mislim, da je sedajle gospod Peterle še na vrsti, naj on pove, ker bo potem odšel.

LOJZE PETERLE: Jaz bi samo k temu vprašanju imen rekel naslednje, jaz na govornice ne dam pač veliko, čeprav jih ni malo. Imamo ministrstva, ki morajo skrbeti za različne zadeve v zvezi z lastninjenjem oziroma z delovanjem podjetij. Pripravlja se analiza oziroma evidenca o umesnih dejanjih, da se pravi v času, ko nimamo zakonov o lastninjenju, nekaterim ministrom gredo lasje pokonci, ko pregledujejo dokumentacijo, kaj se je v tem času zgodilo. Upam, da ne bo imen iz tega zbora zraven, bom tega zelo vesel in bomo v skladu s temi ugotovitvami, ki jih bodo te analize pokazale, potem tudi ravnali.

Meni je žal, da sem poslušal toliko ponavljanja o legitimnosti zbora, čeprav sta tukajle dva na začetku mislim rešila to vprašanje oziroma o legalnosti zbora. Nisem pa slišal nič, kako bomo iz tega izšli. Če je komisija razpadla, če niso bili primerno predstavljeni proti predlogi, če ne daste zadeve preprosto v razpravo, če niste dali na dnevni red niti tega bi rekel »konkurenčnega« predloga, potem ne vem, kako iz tega naprej. Želel bi, da bi se pomenili v tej smeri. Hvala lepa, moram iti, ker imam ob pol treh eno drugo obveznost.

JOŽE ZUPANČIČ: Hvala, gospod predsednik. Mi danes nimamo na dnevnem redu te razprave, jaz sem povabil gospoda predsednika, da nekateri stvari razčistimo. Jaz mislim, da nekateri smo, nekateri ste seveda tudi povedali svoja mnenja, da so ta mnenja seveda tudi nasprotujoča, je tudi čisto normalno, tako kot je pač v tem zboru tudi normalno in jaz zaključujem razpravo v zvezi s tem obiskom gospoda Peterleta, ker to niti ni bilo na dnevnem redu.

STREL V ŽUPNIŠČE, OLJE V ZAJEMALNIK VODE

Župnik proti faranomom

Uprava za notranje zadeve je sporočila, da je neznanec v četrtek, 17. oktobra streljal v okno župnišča v Dramljah pri Šentjurju. Podatki so bili tako skopi, da smo se odločili za razgovor poprositi kar drameljskega župnika. »Ničesar vam ne bom povedal po telefonu, če želite, se oglasite osebno,« smo slišali iz župnijskega urada.

Dogodek z gospodom

Dramlje so od Celja oddaljene dobrih petnajst kilometrov. Sredi vasi stoji mogočna cerkev, kakšnih sto metrov proč pa enonadstropna župnijska stavba. Prijazne domačinke, ki smo jih zalotili pri obrezovanju repe, so nam pokazale pot.

Na vratih župnišča nas je sprejel človek, za katerega se je zdelo samoumevno, da je drameljski župnik. Posedli smo v spodnji sobi župnišča.

»Zakaj ste prišli? Zakaj želite o tem pisati? Ne, ničesar si ne zapisujete! S pisanjem ne boste ničesar rešili. Zaprite zvezek, prosim!«, so bili vprašanja in ukazi gospoda župnika.

Ko ga je kolegica hotela fotografirati, je vstal in ji osorno

levizorjem bedel pozno v noč. Nekje po enajsti uri sem legel spat. Ni minilo pet minut, ko sem zaslišal strel. Previdno sem šel k oknu in pogledal po okolici, videl nisem ničesar. Tisto noč še dolgo nisem zaspal. Zjutraj sem vprašal staro mamo, če je kaj slišala, vendar ni. Skoraj sem že pozabil na dogodek, ko sem v četrtek videl miličnike, ki so pregledovali okolico. Župnikova kuharica je bila prestrašena, ko so prišli miličniki.

Zaprl je vrata

Ponovno sva se napotili v župnišče, da povprašava kuharico, če ve kaj o streljanju. Vrata nama je spet odprl župnik. Poprosili sva za pogovor

sva jih slišali nekaj na najin račun. Gospod župnik naju je glasno zmerjal še potem, ko sva bili že pri sosednji hiši. Šele ko ga je hotela kolegica fotografirati, je smuknil skozi vrata v župnišče.

Ponovno sva obstali pri ženskah ob repi, ko je za nama prihitela Jožica Potočnik. Bila je razburjena. Najprej naju je hotela prepričati, da se nisva predstavili. Prav tako je rekla, da je za nama ni poslal ne župnik, ne nihče drug. Ko sva jo vprašali kako pa potem sploh ve, da sva novinarki, je bila v zadregi. Skupaj smo nato prebrali, njeno izjavo za časopis, bila je resnična. Na njeno željo ne bomo objavili njenih fotografij, na katerih nam prijazno pripoveduje o dogodku. Bila je v zadregi in sočustvovali sva z njo.

Kjer je dim je tudi ogenj

Tako nekako nam je dal misliti neprijetni dogodek. Zato sva povprašali kar predsednika Krajevne skupnosti Dramlje. Kaj pesti drameljskega župnika?

Branko Gorečan ni bil prav nič presenečen nad najinim neprijaznim sprejemom v župnišču. Spori v Dramljah imajo pač svojo preteklost. Jedro sedanjih nesporazumov je gradnja vodovoda oziroma zajemalnika vode pri cerkvi Svete Uršule. Več kot 60 hiš v vznožju hriba namreč še vedno ne pozna vodovoda.

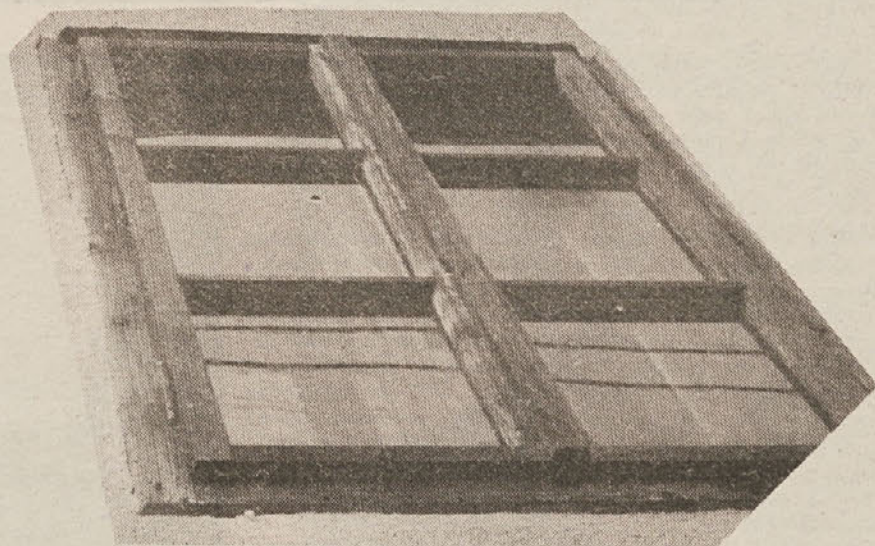
Branko Gorečan: »Krajani pod Uršulo so sami pričeli z organizirano akcijo že pred dvema letoma. Krajevna skupnost se takrat v izgradnjo ni vključevala. Presodili so, da je najprimernejša lokacija za nov napajalnik na najvišji točki v kraju, kjer je že stal star dotrajan zajemalnik, ki je bil blizu cerkve.

Starejši krajan Martin Vodusek je spomladi vprašal župnika, če lahko na istem mestu zgradijo novega, dva do tri metre večjega. Zajemalnik je namreč bil na cerkveni zemlji. Župnik je sprva dovolil izgradnjo, kasneje pa je svojo izjavo preklical.

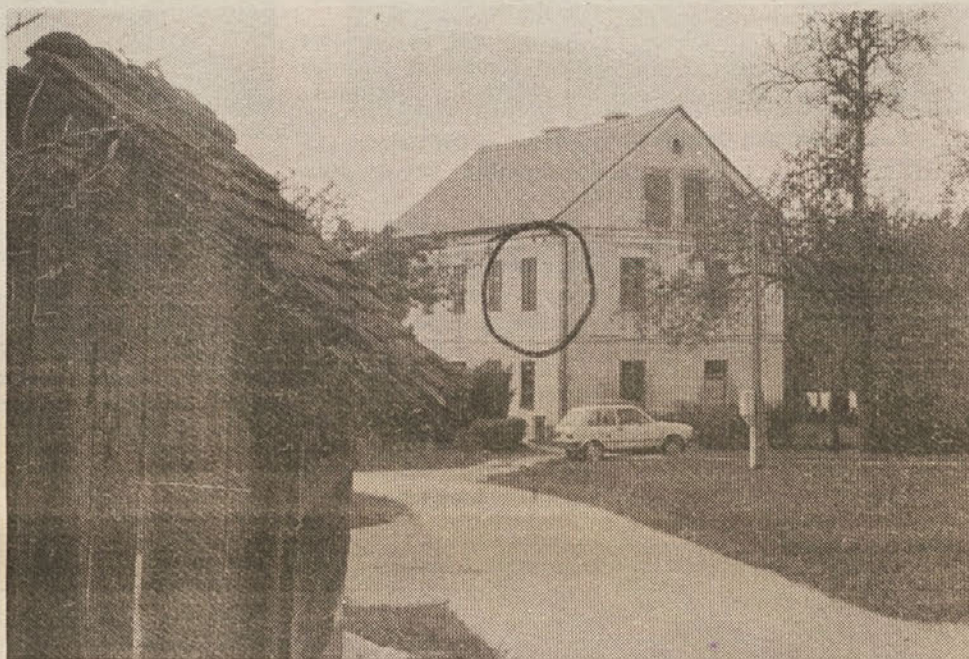
Pričela so se nesoglasja. Na lokacijski ogled za izgradnjo so prišli vsi razen župnika.

Izkop je bil narejen letos spomladi, na nesrečo ravno teden dni pred slavnostno mašo na Uršuli. Ko je prišel župnik s procesijo in videl izkop, ga je to tako ujezilo, da je na občino prijavil črno gradnjo. Kajti domačini, ki so želeli imeti pitno vodo, še niso imeli urejene vse dokumentacije, kar pa se velikokrat dogaja pri podobnih gradnjah. Ker niso imeli pismenega pristanka župnika, tudi dokumentacije ne bi mogli dobiti. Takrat se je v akcijo vključila krajevna skupnost. Na pogovor smo povabili vse prizadete, vendar se ga župnik ni udeležil.

Predsednik izvršnega sveta občine Šentjur je sam stopil do župnika, a odšel razočaran. Situacija se je začela zelo zaostrovati, zato smo navezali stike tudi s škofijo. Cerkev je zahtevala odstranitev spornega objekta, prizadeti krajan pa so obljubili sanacijo, ki bi preprečila možne neprijetnosti. Marijorska škofija se ni strinjala, ker bi lahko bili ogroženi temelji cerkve. Vrstile so se razne komisije. Napaka je bila storjena takrat, ko so naivno mislili, da je ustno dovoljenje župnika dovolj in dogovora niso tudi podpisali. Tako je gradnja ob-

Luknja v šipi.

Prestreljeno okno župnišča, slikano z mesta od koder so streljali. To so uspeli rekonstruirati policaji.

jekta ustavljena, vrtimo se v začaranem krogu. Najhuje pa je to, ti ljudje še danes nimajo pitne vode.

Predsednik krajevne skupnosti strel v župnišče povezuje s hudobijo, ki je bila storjena

letos poleti. Neznanec je namreč v zajemalnik zлил 20 do 30 litrov odpadnega motornega olja in z njim premazal vse stene. Vprašanje je, če se bodo stene lahko kdaj zadovoljivo očistile.

Pijejo kapnico

Predsednik gradbenega odbora za izgradnjo vodovoda je Daniel Martinčič, doma pod Uršulo, Vodule 10:

»Pri nas doma pijemo kapnico in vodo, ki mi jo pripeljejo gasilci. Če si krajan ne vgradi hidroforja, tudi pralnega stroja ne moremo uporabljati. Takšno vodo pijejo tudi otroci. Ne moremo več živeti na obrobju civilizacije.

Voda bi nam že pritekla, če ne bi vsega zaviral župnik. Vsa dela smo opravili sami. Istočasno z gradnjo vodovoda smo urejali dokumentacijo. Ljudje so prispevali ogromno denarja. Z drugimi lastniki zemljišč smo podpisali pogodbo, njemu smo verjeli na besedo, ki jo je dal pred pričetkom gradnje.

Pripravljeni smo bili vodo zastoj napeljati tudi v njegovo mežnarijo tukaj na Uršuli. Še vedno smo, če nam le dopusti, da pridemo do vode. Vendar se z njim ne moremo ničesar dogovoriti. Tako se dogaja, da nas ozmerja s prižnice in pošilja svoje ljudi v borbo proti nam. Tam pač on razlaga svojo pravico.

Prepričan pa sem, da je tisti, ki je polil stene zajemalnika tudi streljal na župnika, če me prav razumete.

»Hočete reči, da je župnik sam streljal na župnišče?« sva vprašali.

»Teга jaz nisem rekel,« je odvrnil Daniel Martinčič.

In če k vsemu dodamo še, da v župnikovi hiši teče voda iz vodovoda, ni potrebno povedati ničesar več.

**Jana Štrlekar
Foto Severin**

Župnik Vlado Župančič (desni) se ne želi predstaviti ne pogovarjati ne fotografirati in »meče« novinarje skozi vrata.

povedal, da je predrzna, ker ga ni vprašala, če ga lahko slika, čeprav sva se poprej predstavili osebno in z vizitko.

Dovolil je zapisati samo naslednje: »Neznanec je v torok, 15. 10. 1991 ob 23.30, streljal v okno župnišča. Kroglja je ostala na polici med kriloma oken.« Povedal pa je tudi, da je bilo streljano v prvo nadstropje župnišča, na drugi strani hiše v kateri spi. Prosil sva, če lahko vidiva prestreljeno okno.

»Pogledata ga lahko od zunaj, fotografirati pa ga ne smeta,« se je glasil kratek in odrezav odgovor.

Uvideli sva, da sva prišli zaman, kajti najin sogovornik se ni želel pogovarjati. Vljudno nama je pokazal izhod. Poprosili sva ga, da se predstavi, vendar tudi svojega imena ni hotel izdati.

Zato pa so bili krajan Dramelj bolj prijazen. Povedali so, da se njihov gospod imenuje Vlado Župančič in je v Dramljah že 14 let.

Slišal je strel

Matej Lavbič stanuje v hiši, ki je najbližje župnišču:

»V torok zvečer sem pred te-

s kuharico.

»Ali ne vidita, da tukaj nista zaželeni. Ona vama ne bo povedala nič novega. Ne bodite vsiljivi!«, naju je hotel odpraviti, ko je že počasi zapiral vrata. Ker sva še naprej vztrajali, da želiva o tem povprašati kuharico osebno, nama je vrata zaprl sredi pogovora. Za trenutek sva presenečeni obstali pred zaprtimi durmi, kmalu pa je v vratih nekdo obrnil ključ in jih zaklenil.

Tako sva še nekaj časa stali pred hišo začudeni, ko sva zagledali žensko, ki se je z vedrom v roki približevala župnišču. Povprašali sva jo, če je morda kuharica. Ko je pritrdila, sva se predstavili. V fotografski objektiv se je nasmehnila in prijazno odgovorila:

»Sem Jožica Potočnik. Strela nisem slišala. V prostoru kjer je bila najdena krogla, običajno likam. Krogla je zadela zunanje okno, nato se je v podboju odbila v kot okna. Notranje steklo ni poškovan. Prestreljeno okno sem opazila šele v četrtek zjutraj.«

V tem so se ponovno odprla vrata župnišča. Spet se je prikazal gospod župnik. Takrat

EKSKLUZIVNO: M. BIRSA, JAVNI TOŽILEC, O ZBIRANJU PODATKOV O TEHARSKIH KRVNIKI

Krvniki so se izmuznili

Milan Birsa, javni tožilec v Celju, je končno zahteval osvetlitev pobojev na Teharjah. Ali se s tem-po spravi in pozabi-odpira nova stran sramotne zgodovine Slovencev? Kaj pa Rog, kaj ostala grobišča, ki so bila desetletja prikrita javnosti? Ali bodo vsaj še živeči krvniki prejeli zaslužen kaznen?

Očitki na nepravni naslov

Nedavno sporočilo Milana Birsar, javnega tožilca v Celju, da je od organov odkrivanja zahteval, da zberejo podatke o pobojih na Teharjah, je v širši javnosti imelo velik odmev. Na račun organov pregona je bilo po slovenski pomladi izrečenih nešteto zamer. Zamere so v javnosti izzevle v oči, da tudi sedanja oblast štiti morilce, ki so v obrambi neke ideologije pobili na desetisoče nedolžnih ljudi. Milan Birsa je pristal na ekskluziven pogovor za Novo dobo.

Zakaj šele zdaj omenjena zahteva?

»Gre za samo zakonsko plat te žalostne zadeve,« pojasnjuje javni tožilec, na račun katerega je bilo naslovljenih nešteto kritik, postavljena je bila celo zahteva po zamenjavi, ker da »ščiti rdeče krvnike«. »Kot vam je znano, so vaši kolegi pri študentskem listu Tribuna leta 1989 poslali ovadbo zoper neznan storilec morije na Teharjah. Pozneje sem dobil še eno in sicer od občanke iz Murske Sobotice. Potem pa sem prejel več pisem. Po strokovni plati je bila edina ovadba Tribune formalno-pravna ovadba.

Ker je tožilstvo tako organizirano, da višji tožilec nudi strokovno pomoč, smo bili o tem primeru dolžni sporočiti višjemu tožilstvu, kako in kaj. O zadevi sem že po poldrugem mesecu, točneje februarja 1990, obvestil republiškega javnega tožilca in mu predložil svoje stališče. Kot je znano, sem pred dnevi iz Ljubljane dobil zadevo nazaj. Sprejeli so mojo pobudo, soglašajo z mojimi stališči in mi odobravajo, da se po njih ravnam.«

Na račun počasnosti je bilo izrečenih in zapisanih mnogo očitkov. Vašo odgovornost so obravnavali celo v skupščini občine Celje.

»Klicali so me na odgovornost, poslancem skupščine sem moral obrazlagati postopek. Gospoda Silvester Drevenšek in Janez Lampret sta imela mnogo gorkih na račun

našega dela in sta na ta račun postavila poslanski vprašanji. V čem je problem?

»Kritika je bila usmerjena na mene, na moje in naše delo, vendar jaz nisem bil pravi naslov. Gre za strokovna vprašanja, predvsem pa za pravni red. Moram priznati, da tudi sam do tiste ovadbe nisem posebej proučeval zakonodaje s tega področja, ne poznal mednarodnih konvencij, ki jih je sprejela in podpisala Jugoslavija.

Najprej gre za vprašanje, katera dejanja iz tistega časa kam sodijo. Potem za vprašanje kazenske odgovornosti, saj veste, da tudi dejanja s tega področja nekoč zastarajo...«

Zaenkrat gre samo za pregon storilcev nad vojnimi ujetniki

Žrtvam, ki so se uspele izmuzniti krvnikovi roki, svojcem in tudi povprečnim občanom ne gre v glavo, da v vseh teh letih nihče teh zaved ni spraval pred tožilstvo.

»Zagotavljam vam, da je bila edina in prva ovadba iz 1989. leta, ko sem bil jaz postavljen na to mesto, samo že omenjena ovadba Tribune in zatem občanke iz Murske Sobotice.«

Kaj v bistvu pomeni vaša zahteva organom odkrivanja?

»Pomeni identifikacijo storilcev in žrtev...«

Toda nekateri storilci so znani, še več pa je znanih žrtev...

»Zame, za stroko, še ni nobeden znan, ker o tem nimamo pri roki prav nobenega dokumenta. Kolikor o tem

Milan Birsa

vem, vem z ulice, kot vi; iz pripovedovanj, toda to je za stroko premalo, ker stroka postavlja strožje kriterije...«

Potemtakem so odkrita grobišča, na tisoče prizadetih in trpečih svojcev premalo, sprave in javna poimenovanja le politična farsa...

»Ne, lepo prosim, ne tako. Kot rečeno, gre za pravni red in obstoječo zakonodajo. Kot vam je znano, je Zvezna skupščina Jugoslavije že leta 1962 za to področje sprejela določena stališča in zakone.

Po drugi strani pa gre za dvoje pravno strogih in z mednarodnim pravom povsem decidiranih zadev: eno so kazniva dejanja nad civilnim prebivalstvom med vojno in drugo so kazniva dejanja izvršena nad vojnimi ujetniki. Prva in druga so opredeljena z mednarodnimi konvencijami. Teharske žrtve ne sodijo sem, ker doslej ni bilo odkritih primerov, da so bili izvršeni poboji pred zaključkom

vojne. Za vprašanje vojnih ujetnikov pa sem k odkrivanju morebitnih kaznivih dejanj zavezal organe odkrivanja...«

Torej se lahko krvniki, kolikor jih je še živih, mirno sprehajajo po ulici in svojci še vedno uživajo bonitete, ki so jih prislužili ti heroji...

»Ponavljam: doslej nismo našli na primeru, ki bi jih lahko po naši in mednarodni zakonodaji preganjali. Govorim samo za moje delovno področje, ki obsega območje osmih občin in konkretno Teharje. Oprostite, medtem je bilo odkrito še dvoje grobišč, za katera obstojajo upravičene domneve, da izhajajo iz istega obdobja.«

Prav v teh dneh v Nemčiji poteka sodna obravnava zoper nekdanjega oficirja Hitlerjeve vojske...

»Vem in vam zagotavljam, da bo tudi pri nas tekel sodni postopek, če bomo odkrili kakršenkoli zločin nad žrtva-

mi, ki jih opredeljujejo mednarodne konvencije. Pobojev civilnega prebivalstva, če so bili ti storjeni po koncu vojne, torej po 9. maju leta 1945 pa po naši zakonodaji ni več moč preganjati, ker so zastarali...«

Naj jim, če more, bog odpusti

Tudi na vašem območju, v Celju, bi naj bili storjeni ti zločini. Tudi na Teharjah...

»Jaz zaenkrat takih podatkov še nimam, če pa je to res, bomo postavili vprašanje kazenske odgovornosti tudi teh storilcev.«

Kaj pa poboji s strani narodnih sodišč med vojno.

»Tudi to je točno opredeljeno z mednarodnim pravom. Šlo je za sodišča, torej so po takratni zakonski ureditvi obstojali organi, ki so izrekli kazenske sankcije. Danes bi bil možen kazenski pregon le-teh le v primeru, če

bi dokazali, da je šlo za zlorabo takrat veljavnih predpisov...«

Celjani so imenovali posebno občinsko komisijo, ki bi naj pomagala odgrniti desetletja skrbno zatajevano resnico o Teharjah in pobojih okrog Celja. Kaj je ta komisija doslej odkrila?

»Dogovorjeno je bilo, da se bomo medsebojno obveščali. Kako daleč je in koliko ima omenjena komisija zbranskega ter v okviru obstoječe zakonodaje zbranega gradiva, ne vem...«

Ali je možno, da bi na osnovi teh sramotnih odkritij v Sloveniji spremenili zakonodajo?

»Glede na že prej omenjene sprave in pozive k strpnosti brez maščevanja, v to ne verjamem. Glede na to, da je Slovenija zdaj samostojna država, da bo kot taka morala uveljaviti lastni pravni red, torej sprejeti lastno zakonodajo, je seveda to moč spreminjati. Toda to je stvar države Slovenije, skupščine in na koncu koncev slovenskega naroda. Jaz vam na to ne morem odgovoriti...«

Torej se bodo nekdanji krvniki lahko mirno še naprej sprehajali po ulicah in še več, tožili vsakogar, ki bo uprl prst v njih, pisal o njihovih grozodejstvih...

»Midva se pogovarjava o zločinah, točneje o kaznivih dejanjih, za katera je na osnovi obstoječe zakonodaje možen kazenski pregon. Vi me pa silite, da bi se spustil na njihovo raven in zaslepljen od mržnje in maščevanja začel ovajati mimo obstoječe zakonodaje.«

Kdaj bo javnost končno izvedela vse o dogodkih in storilcih ter žrtvah grozodejstev iz tistih dni?

»Če me sprašujete kot tožilca, vam moram odkrito priznati, da gre za izredno zahtevno in občutljivo delo. Kako in kje danes, po skoraj petdesetih letih priti do čiste in same resnice, do žrtev in storilcev? Dokler bom tu, se bom trudil, da se roki pravice ne bo izmuznili nihče, za kogar bo zbrano gradivo dokazovalo krivdo.

Za vso resnico o Teharjih, Rogu ali drugih krajih, kjer je trpelo toliko Slovencev pa žal ne bomo izvedeli nikoli...«

Janez Sever

Svojci pobitih na Teharjah: kdo bo dočkal, da bodo krivce kaznovali in kdo si tega sploh še želi?

BORŠTNIKOVO SREČANJE SE NE DA

Festival med Scilo in Karibdo

ZIMSKO SPANJE KULTURE

Rad bi vam sporočil

Nietzsche je bil zelo galanten do generalov, ko je zapisal, da je vojna zimsko spanje kulture; stvar je mnogo hujša, ker gre za morasto spanje z vampirjem za vratom pod podrti streho civilizacije. V takšnem martirijskem stanju je zdaj Hrvaška s svojo starodavno kulturo, obkoljena s surovostjo in hipokrizijo. Pol Evrope z njenimi opazovalci vred je čez glavo zaskrbljene zaradi blokade nekaj agresivnih vojašnic v njej – da je blokirana vsa Hrvaška, za to se nihče ne zmeni. Kot se ne zmeni, da štiti v tej vojni neki neogroženi narod s pobijanjem drugega naroda. In da, končno, trebijo zgodovinski spomin, ki ga predstavlja ne samo Hrvaški, temveč vsej Evropi, kulturna dediščina – od Dubrovnika do tistih skoraj 1000 cerkva, ki so že zdaj »padle« za »stvar«. Temu res ni mogoče reči samo »zimsko spanje kul-

ture«; za vsakim zimskim spanjem pride pomlad in prenovljeno življenje – za takšno vojno pa ostajajo nikoli zaceljene rane sovraštva in izguba neobnovljivega.

V imenu sveta Borštnikovega srečanja slovenskih gledališč bi vam rad sporočil našo zgroženost, obžalovanje zaradi strastno brezumnega in obenem nerazumljivega obnašanja vrste velikih srskih umetnikov in intelektualcev do te vojne (pri generalih in polkovnikih je zadeva vsaj malo razumljiva) in predvsem solidarnost z vsemi žrtvami, naj so to matere, ki ostajajo brez otrok, ali mladeniči, ki so prav tako zgubili vse, to je življenje, ali begunci, ali pa hrvaška kulturna dediščina ali gledališča, ki morajo v nasprotju s svojim poslanstvom imeti zaprta vrata.

MATJAŽ KMECL,
predsednik sveta BS

MINISTROVE ZELJE

URGENT
NUJNO33134 V MBR
39343 I LJR
118/86748
LJUBLJANA 29/35 21 1115URGENT
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
BORŠTNIKOVO SREČANJE
SLOVENSKA 27
MARIBORPOŠTOVANI, OB SLAVNOSTNI OTVORITVI BORŠTNIKOVEGA SREČANJA VAM
IZPRAŠAM SVOJO NAJBOLJŠE ZELJE ZA RAZCVET VASEGA GLEDALIŠČA IN
GLEDALIŠKE USTVARJALNOSTI NA SLOVENSKEM
AD ANDREJ ČAPUŠER MINISTER ZA KULTURO

POL 27

P. S.: Capi je rekel – in ga (že znova) ni bilo blizu. In mariborskemu teatru je zaželel razcvet. Pa Capi sploh ve, da se je ta že zdavnaj razcvetel. Zazeleti bi mu torej moral, naj vendar ne ovene...

Tomaž Pandur – Veliki gledališki brat vas gleda!

VTIS

Elsinor je ob Muri

Hamlet, kraljevič danski, v blodnjaku elsinorskih zidov rešuje uganko svojega bivanja.

Bard prekmurskih nižin se s svojo Beltinško bando sprašuje: namesto koga roža cveti, namesto koga sem jaz?

Vsak svoje sanje sanjata, a so enake sanje. Vsak zase smisel iščeta, a je enak smisel. Iz dveh svetov prihajata, a je enak svet. Prvemu je okvir žlahtna beseda visoke teatarske umetnosti, drugemu mehka govorica prekmurskih ravnin, med njima so stotletja in jih ni. Je samo kulturno izročilo in sporočilo, katerega in dvojnost in enotnost sta se prav sinoči potrdili za pravšnji, vsaj v tistem osnovnem borštnikovskem smislu, ki je vsa dosedanja srečanja tudi krojil – pribli-

žati ljudem ne le gledališko umetnost, ampak še vse, kar duhovno, kulturno bogati in plemeniti. Pogovori, razprave, vsega se je zvrstilo v teh dolgih borštnikovskih letih, a nemara je bilo prav včerajšnje sožitje najbolj prepričljivo: Hamlet, ki »neke noči morda z olajšanjem, s ponižanostjo in grozo spozna, da je tudi sam privid, ki ga nekdo sanja«, in družinski Kreslinov bend, ki z otožno zateglostjo enakih bivanjskih vprašanj opominja, da je neposredna preprostost iz duše izrganega iz zapetega enako pomembna in odločujoča kot shakespearevske dileme.

Ljubezen, žalost, melanholija, besede, vse to je hamletovsko. In vse to je kreslinovsko prekmursko. Kulturno. Naše.

Jelka Šprogar

Kozmopolitski Pandur o svojem Kozmosu

Direktor drame SNG Maribor, režiser Šeherezade, Fausta, Hamleta, pa sploh »oh in ah«, Tomaž Pandur, med razgovorom, ki ga je vodil Mirko Lorenci:

– Novembra bomo gosti pri Robertu Ciulliju v Mülheimu, na festivalu petih izbranih predstav. Dve med njimi bosta moja Faust in Hamlet. Prihodnje leto potuje Hamlet na Dunaj, v Valencijo, Barcelono in London. Pa še drito v Firenzo, morda tudi Prato.

– Vem, da mariborsko gledališče ne paše v slovenski prostor. Smo namreč superiorni in tako se tudi vedemo. Ta teater je postal srce mesta, srce slo-

venske države. Radi bi ostali kozmopolitsko odprti prostor, v katerem bodo lahko izrazili individualisti ustvarjali svoje svetove.

– Sem pripadnik generacije, ki ji uspeva uresničevati svoje sanje. Nič nam niso podarili, vse smo si izbojevali sami. V mariborskem gledališču imamo idealne možnosti za ustvarjanje. Vsaj kar zadeva ustvarjalni mir in posvečenost vsega ansambla.

– Svet okrog mene me nikoli ni zanimal. Zato pa me je vselej zanimal svet, ki ga lahko sam oblikujem, kreiram, v katerem lahko do kraja uresničim svoje ideale.

MILE KORUN

Hlapci in današnji slovenski trenutek

»Hlapci so in bodo bržčas še dolgo aktualni. Vsak Slovenec se bo lahko na nek način videl tudi v teh, na eni ali na drugi strani – če bo do sebe bolj ponižen in resnicoljuben, v hlapcih, če pa si domišlja več, pa morda v Jermanu, župniku in še kakšnih drugih figurah. Zakaj Hlapci še četrtič? Zdelo se mi je, velja za lani, ker so bile še naše volitve pač na tapeti, da bi bilo zanimivo pogledati, kaj

se je s Hlapci zgodilo v letih, odkar so bili napisani. Ali se reflektirajo neko družbeno, socialno in psihološko dogajanje med Slovenci ali ne. Hlapci so, kot sem že dejal, še vedno neverjetno aktualni. So neke stične točke med Cankarjevimi delom in tem, kar se je ob omenjenih volitvah dogajalo pri nas. Je zanimivo pogledati se še danes v Cankarjevem ogledalu.«

»...Prvič v svoji državi bomo letošnje igre občutili malce na poseben način bolj slovesno. Z rahlo večjim ponosom. A v bistvu bomo ostali isti, ohranili si bomo tisto, česar gledališču ni mogel vzeti ne cesar ne sekretar, za nič na svetu ne bomo žrtvovali svoje gledališke svobode...«

Polde Bibič

Pandur = gledališče

26. Borštnikovo srečanje slovenskih gledališč se izteka danes, v sredo. Z Dnevom slovenskega igralca in podelitvijo festivalskih odličij. Tisto ta glavno, »nadčasovno«, prejme Tržačanka Mira Sardoč. Borštnikov prstan namreč.

Zelo veseli bi bili, ko bi vam lahko o svečanosti podelitve oziroma o sklepi slovesnosti Borštnikovega srečanja poročali v tej številki, a je to tehnično nemogoče. In zakaj bi bili veseli? Zato, ker to zagotovo ne bo nek stereotipen dogodek na odru mariborskega teatra, polnem zameta, baročnih stolov in togega razvrščanja nagradencev, pa drugih udeležencev ceremonij. Letošnja slovesnost bo skrbno pripravljena »holivudski« spektakel, v ozadju katerega ne bodo nekakšni rutinski »ceremonijalnjaki«, marveč gledališki režiser. Za nameček takšnega kova, kot je Tomaž Pandur.

In smo pri jedru letošnje slovenske gledališke parade. Ni dvoma, da je slovensko gledališče prav v času, ko se ta narod (nacija) dokončno izvija iz zasmrajene lupine več kot sedemdeset let starega državnega in s tem tudi duhovnega okolja (kakšna koincidenca: v soboto, ko je tla naše države zapustil še zadnji vojak jugoarmade, ki je tik pred vkrcanjem na ladjo simbolično brnil tja v morje prazno konzervno škatlo v duhu »ajd sve u pičku materinu«, so na mariborskih deskah igrali nežno-tragičnega Romea in Julijo), doživlja svoje zvezdne trenutke. Njihova »kvintesenca« je prav še ne tridesetletni Pandur, ki je v svoji samozavestni drži »ustvarjalca sveta okrog sebe« (seveda skozi gledališki medij) vtisnil slovenskemu teatru neverjetno nove in neverjetno eksplozivne naboje. Šeherezada, Faust, Hamlet je triada, ki na nanagroma potegnila kvišku samo mariborskega teatra (in s tem v dokajšnji meri vrnila samozavest tej večkrat deklarirani »industrijski puščavi«), marveč s svojo energijo vleče naprej tudi vse slovensko gledališče ter tako omogoča, da se bo (tudi) zavoljo njega še bolj napela v teh prelomnih časih že tako in tako dodobra napihnjena slovenska samozavest.

Gledališče kot svojevrstna sinteza mnogoterih umetniških zvrsti (igra, slikarstvo, glasba, kostumografija, režija, dramaturgija itd.) je namreč pojav, ki v nobeni civilizaciji in v nobenih časih ni bila stvar obrobnosti, marveč je s svojo reflektivnostjo sodil v sredinske družbene tokove. Najbrž je prav to razlog, da vzbuja festival, kakršen je Borštnikovo srečanje, odmevnost pri publiku in medijih, da v času svojega odvijanja naravnost polni ozračje z nekim posebnim fluidom. Tega kajpada ne bi bilo toliko, ko ne bi letošnjega Borštnikovega kot nekakšna vseprisna koprena prevevala umetniška moč in vplivnost, poseobljena v liku Tomaža Pandurja. Pravzaprav se je na 26. Borštnikovem vse začelo in končalo z njim, čeprav pri tem seveda ne gre poudarjati armade drugih umetnikov in managerjev, ki pripomorejo k uglednosti, če ne že kar bleščavosti te zgradbe.

Začelo se je torej s Hamletom, ki ga sedaj hočejo videti še v Londonu, kjer je Shakespeare živel svoje najbolj ustvarjalne dni. In končalo se je (se bo) danes z že na začetku omenjenim spektaklom, ki bo znova Pandurjevo delo. Brez njega oziroma njegove karizme sodobnega slovenskega teatra pač ni, ali drugače povedano, ne bi bil, kar ta hip je.

Braco Zavrnik

BESEDE UMETNIKA

Marshall
McLuhan

Beseda »galaksija« v resnici izraža istočasno medsebojno delovanje dejavnikov, ki sploh niso v neposredni vezi. Ravno ta obrazec medsebojnega delovanja je tudi bistvo elektronskega pospeševanja in prav tako antiteza stari, mehanični povezanosti, ki je stoletja veljala za racionalnost.

Ljudje v bistvu ne berejo časopisov. Vsako jutro vstopajo vanje kot v toplo kad.

Vsaka gostilna na avtocesti – s svojim televizijskim sprejemnikom, časniki in revijo – je enako kozmopolitska kot New York ali Pariz.

Naša družba je postala tako bogata z obveščanjem, da se sam planet spreminja v univerzitetni krog.

Večina ljudi živi v nekem prejšnjem času, a živeti je treba v svojem lastnem.

Svet raste v ogromno pleme, v svetovno pleme, v svetovno vas, nameščeno v brezšivni mreži elektrone.

KNJIGE: ANDREJ MOROVIČ – PADALCI

Sonce
s feredžo

Besede Aleša Debeljaka, zapomnite si njegovo ime – Andrej Morovič še boste slišali zanj, so bile povsem upravičene. Zgodila se je njegova nova knjiga, izdana pri založbi ALEPH, z naslovom Padalci. Sam je pred časom dejal, da, ko bo pisal naslednjo knjigo, se hoče v njej izgubiti. V Padalcih je svoje besede udejanil.

Knjiga je igra uničujočih kač, kačic, ogenj v očeh, ogenj v kosteh, dim v zraku, agresija v začetku plesnivega dne. Plazeče sence povprečnosti večno dušijo neobičajne in drzne ideje. Viharne noči bežnih srečanj so srhljivi trenutki strasti nekega časa v brezmejnem prostoru. Prisotna je vizija umrljivosti razbolelega sveta, ki se ves bled predaja mukam in zablodam. Nezadržna vročica nevarnih poti hiti preizkušat lastne moči in obstoj trenutne danosti. Telo je objem, izvor energij, ki segajo do in čez meje doumljivega. V silnih spojitvah le-tega se krešejo želje z oboževanji, odhodi z vrnitvami, neukročena domišljija z družanjem in razumevanjem. Vprašanja se spotikajo ob odrevenele srčne duri ljubezni, zatočišča v drugih domovanjih so neizbežna.

To zagotovo ni proza, ki bi razsojala o tem ali onem ali se spuščala v samo vrednotenje doživete. To je knjiga spoznanj in občutenj, ki ne prizanaša bralcu, in ne pisatelju. Lahko bi rekli, »življene brez rezerve.«

Z GEMATRIJO DO SKLADATELJEVEGA POREKLA

Ribn'čan Urban,
pa še Gallus

Štiristota obletnica smrti slovenskega renesančnega skladatelja Jakoba Gallusa Slovenija obeležuje na malodane veličasten način. Koncerti, razstave, simpoziji. Ob vse mogočih osvetlitvah doslej še premalo proučenega rojaka je bil posebej zanimiv mednarodni seminar z naslovom Gallus in evropska renesansa.

Tisto, kar je v zvezi z Gallusom še vedno ovito v skrivnost, če ne že mističnost, je kraj njegovega rojstva. Radi bi ga imeli Ribničani (tisti z Dolenjskega), a tudi Tolminci. Tine Kurent, profesor ljubljanske Akademije za arhitekturo, se je razvozlavanja skrivnosti Gallusovega krajevnega porekla lotil z nadvse zanimivo metodo. Pravi jo gematrija, obravnava pa prevajanje (prekodiranje) besed v številke in obratno. Tako je prof. Kurent ob pomoči takojmenovane gematrične slovnice pretapljal Gallusova besedila v številke, nakar jih je ponovno pretopil v besede oziroma besedne zveze, ki da po njegovem mnenju hkrati pomenijo skrita sporočila. Tako naj bi eno od takšnih sporočil dešifriral kot »Janez Petelin s Kranjskega«. Če je temu res tako, potem je bližnja resnici trditev, da je bil Gallus doma iz Ribnice kot s Tolminskega, ki nekdanj ni sodilo v kranjsko deželo.

Bratko Cedur

RAZSTAVE: SODOBNA KOREJSKA GRAFIKA

Med tradicijo in modernim

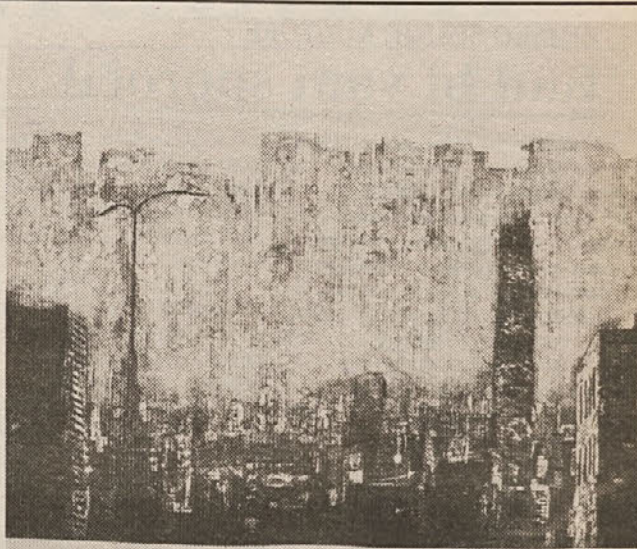
V Mednarodnem grafičnem centru v Ljubljani so odprli razstavo korejske grafike, ki s svojo posebno likovno govorico in bogato sporočilnostjo odpira nova obzorja. Svoje najboljše stvaritve predstavlja 37 korejskih umetnikov, ki poskušajo zaobjeti tokove moderne umetnosti in jih pretresti skozi sito lastne kulturne tradicije.

Čeprav imajo Korejci od vseh narodov na svetu najdaljšo tradicijo lesoreza in slikarstva se ni ohranila do danes, ampak je bila prekinjena v 19. stoletju, kot tudi mnoge druge tradicionalne vrste umetnosti. Tako se je ponovno rodila šele v petdesetih letih tega stoletja, ko so ustanovili tudi »Društvo korejskih grafikov«, leta 1968 pa »Zvezo sodobnih grafikov«. Vse večja ekspanzija te vrste je leta 1970 pripeljala do Seulskega mednarodnega grafičnega bienala.

Korejci kot narod s pettisočletno zgodovino in samosvojo kulturo so po krivici v vlogi drugorazredne sile, ki je vpeta med Kitajsko in Japonsko. Sicer je res, da je Koreja izmenjavala izkušnje s Kitajsko in podlegla mnogim vplivom, a je že zgodaj izoblikovala svojo lastno kulturo. Če primerjamo njihove grafične liste s kitajskimi in japonskimi, lahko ugotovimo, da je korejska grafika v bistvu preprosta in zgoščena po obliki in obdelavi, s čimer najboljše ponazarja stoicizem in pragmatizem konfucijanske miselnosti. Korejska sodobna grafika je odrezana od tradicije. Presenetljivo je, da so jo še v sredini šestdesetih let mnogi smatrali za odrastek komercialnega tiska ali za vrsto grafičnega oblikovanja, ne pa za pravo umetnost.

Trenutno lahko razlikujemo tri skupine umetnikov, kot se vidi na razstavi: v prvi skupini je generacija, ki se je uveljavila v poznih petdesetih in zgodnjih šestdesetih letih, v drugi umetniki, ki so začeli v sedemdesetih in v začetku osemdesetih letih ter v tretji tisti, ki so nastopili v poznih osemdesetih letih.

Tradicionalne metode tiska in likovne kvalitete, ki so značilne za to vrsto, širijo z novimi izraznimi možnostmi, ki jih

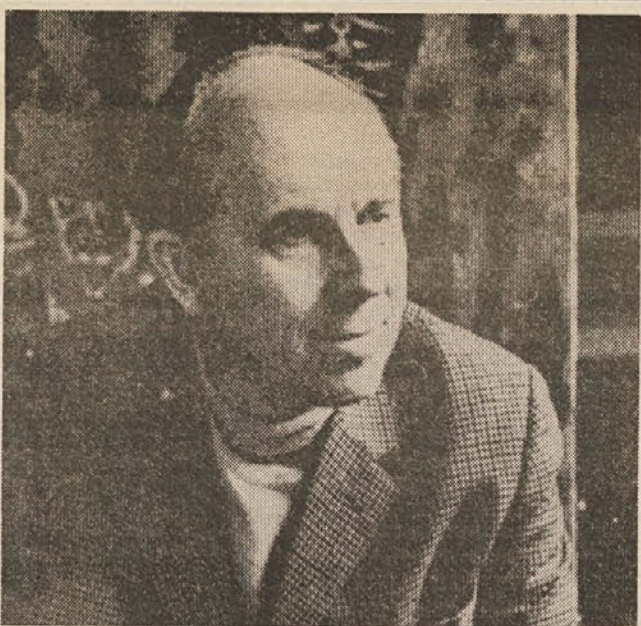
Slika: Kang Seung-Hee: Svanje ob 5.30–9175, 1991

omogoča tiskarski postopek. Prelom med tradicijo in moderno grafiko se trudijo združiti v neprekinjen in celovit zgodovinski tok. To ji daje poseben zagon in dinamičnost ter širino, ki jo razstava izžareva. Pestrost izvajalskih tehnik in eksperimentiranje ter ekspresivnost in konceptualizem ali izrazita svoboda so glavne značilnosti pomembne predstavitve, ki prekriža razdaljo med dvema deželama s še ostalimi izmenjalnimi korejsko-slovenskimi razstavami.

Peter Tomaž Dobrila

RAZSTAVE: FRANCE MIHELIC

Presajanje v trohnenje

Sam predsednik Milan Kučan je konec minulega tedna otvoril razstavo Franceta Miheliča v mariborski galeriji Hest. In udeležil se je je sam avtor, danes star 84 let.

Po mnenju Milčka Komelja je Mihelič eden od najizrazitejših svetovnih ustvarjalcev slikarske fantastike. Prav v ta žanr sodi nekaj novejših akrilnih slik iz umetnikovega ateljeja, ki jih je ta pripeljal v Maribor.

Najznačilnejša Miheličeva motivika ter likovni prijem z izrazito, nezamenljivo osebno stilizacijo izražata avtorjevo temeljno življensko spoznanje, da je nenehno razpadajoči in obnavljajoči se svet minljiv, v svojem minevanju in presnavljanju pa – četudi je vse zapisano smrti – neuničljiv, vpet v večni naravni zakon prerajanja, med pomladno brstenje in zimsko smrt. To umetnikovo dojetje izvira v osnovi iz njegovega doživljanja narave – zlasti gozda, kjer je prvič odkril skrivnostno fantastični svet njenega vrvenja – in je izraženo s čisto posebno slikarjevo morfologijo, ki prav tako črpa iz gozdne narave in še posebej iz strukture razjednega lesa, v katero avtor presaja tudi drevesasto konstrukcijo kurentskih figur. Izhaja pa tudi iz doživljanja vojne izkušnje, ko je bil Mihelič pričča demonične drame predvsem kot občutljiv umetnik – torej iz naravnih skrivnosti in magičnih poganskih ter apokaliptičnih izročil, vendar brez kakršnihkoli metafizičnih opor, ki bi vlivale tako dojetemu življenju odrešilno upanje in smisel – če seveda izvzamemo vero v umetnost, ki jo potrjuje že samo umetnikovo nenehno delo.

FILM

Barton Fink

režija: Joel in Ethan Coen
scenarij: Joel in Ethan Coen
gl. vloge: John Turturro, John Goodman, Judy Davis, John Mahoney, Michael Lerner
ZDA, 1990

Brata Coen sodita med najvidnejše avtorje novejših ameriške nehollywoodske produkcije, njun četrti film – Barton Fink, letošnji canneski zmagovalček, pa bržčas pomeni njuno doslej najbolj domišljeno delo. Hollywoodskih pripovednih obrazcev in vizualnih manir važen gledalci bodo od njem nekoliko zbegani, pravi filmofili, ki znajo ceniti izvirne cineastične rešitve, pa si ne bodo mogli kaj, da ne bi uživali.

Glavni junak tega nadvse duhovitega, čeprav ne vsiljivo komičnega filma očitno sam ne premore ravno veliko smisla za humor, kar sicer dokazuje v številnih situacijah in dialogih, vendar pa se zdi odločilno to, da bi v nasprotnem primeru bržkone kaj hitro dojel paro-

dično dvoumnost položaja, v katerem se je znašel. Kot uspešnemu dramatik mu namreč Hollywood, ki nadvse ceni dobre scenariste, ponudi solidno plačano delo – toda za scenarij, ki že a priori ne more biti dober, še več, za scenarij, ki ga Fink sploh ne zna napisati, ker ne pozna hollywoodskih filmov in njihovih klišejev. Od tod Finkova blokada, ki je osrednji narativni element filma – od blokade do groteske pa seveda nikoli ni daleč. Ker torej Fink ni zmožen opraviti naloge, napisati zahtevanega scenarija za »rokoborski« film B produkcije, postane sam žrtev nekega drugega, izrazito hollywoodskega scenarija, natančneje, postane glavni junak tega scenarija, ki ga »piše« kar Hollywood sam. Nič čudnega

potemtakem, če se vsem dogaja kot v sanjah: hotelske stene oživijo (se »potijo«, da tapete nenehoma odstopajo, prenašajo najrazličnejše glasove itn.), osebe, s katerimi se srečuje, doživljajo nenehne transformacije, navidez nedolžni dogodki se sprevačajo v usodne zaplete. Fink se iz avtorja-scenarista vse bolj spreminja v neobgljeni »predmet« nekega demonskega scenarija, ki ga hoče dobesedno uničiti.

Točka preobrata nastopi s truplom – z zagonetnim umorom Finkove nesojene prijateljice, ki se zgodi tako rekoč v njegovi postelji; truplo kot vdor realnega v sanjski svet filmskega univerzuma, a obenem kot filmski moment par excellence. Truplo kot točka, kjer se križata filmska fikcija in proza realnosti. To truplo, ki Finkovega dozdevnega prijatelja Charlieja, zavarovalniškega agenta iz sosednje hotelske sobe, v trenutku spremeni v no-

toričnega morilca, to truplo tudi Finka ponovno spremeni v avtorja, ki v enem zamahu vrže na papir scenarij. Ironija je kajpada, da Hollywood (v osebi producenta Lipnicka) s tem njegovim izdelkom, čeprav je po Finkovem mnenju »najboljše, kar je kdaj napisal«, sploh ni zadovoljen.

Omenimo sijajno igro protagonistov in še zlasti Johna Turturro v naslovni vlogi, ki je docela nasprotna vladajočim standardom ameriškega filma, kamera za tamkajšnje razmere nadvse nenavadna, če že ne kar »ekscenčna«, scenografija v svoji klavstrofičnosti domala subverzivna, scenarijska podlaga pa tako rekoč »sama sebi namen«, saj film govori prav o težavah pri nastajanju scenarija v pogojih vseobvladujoče filmske mašinerije, ki si lasti celo tisto, kar je še v glavah scenaristov – se pravi, njihove glave.

Ferdo Cineman

TVSKOP

Razmerje
sil

Kljub manjšim zapletom, drobnim goljufijam in balkanskemu zavlačevanju se je umik JA iz Slovenije vendarle iztekel v obojstransko zadovoljstvo. JA je uspela s pravo vojaško pedantnostjo demolirati še zadnje ostanke svojih kasarn in poligonov, preden jih je »dostojanstveno in civilizirano« predala slovenskim teritorialcem, zato pa jim je skoraj povsem nedotaknjena prepustila številna minska polja, s katerimi je izdatno ovekevečila svojo prisotnost na slovenskih tleh. Povrh vsega se je uspela v zadnjem hipu še kadrovske okrepiti, saj je tik pred odhodom »naša« kakih tisoč neevidentiranih vojakov in oficirjev – skratka, bolj, ko je JA odhajala, večja in močnejša je postajala. To pa pomeni, da tudi slovenska stran nima razlogov za nezadovoljstvo: ne le, da je zasegla večje količine orožja in opreme, kot je bilo sprva načrtovano, ampak se je znebila tudi številčno močnejše okupatorske armade, kot je računala. Razlog več za olajšanje.

A obenem seveda razlog več za zaskrbljenost v drugih predelih nekdanje Jugoslavije. Če je že pri skromnih ostankih JA v Sloveniji prišlo do tolikšnega »presežka«, do neplaniranih dodatnih količin »žive sile« in tehnike, kaj se potem takem skriva šele v hrvaških vojašnicah in na poligonih, v gozdovih Bosne in Hercegovine ter na drugih okupiranih ozemljih. Nič čudnega, da so generali v svojih izjavah za javnost tako skopi in nedoločni, saj v nobenem trenutku ne morejo biti povsem gotovi, ali jim v lastnih vrstah ne pripravljajo kakšnega presenečenja, ki jih bo, kot bi trenil, postavilo na laž. Da si pri tem kajpada ne belijo glave zastran laži, pač pa jih skrbijo morebitni očitki zastran nepoznavanja lastne organizacije, najlepše dokazuje primer generala RAŠETE.

Ves minuli teden smo lahko na TV zaslonih dan za dnem gledali tako rekoč ene in iste posnetke tega zvestega vojaškega uradnika, ki je enim in istim novinarjem na ena in ista vprašanja dajal ene in iste odgovore. Njegova pojasnila o akcijah JA okrog Dubrovnika, v Vukovarju, Karlovcu in drugod so zgleden primer jugovojaske sofistike, ki s pomočjo poljubno izbranega načela zanika možnost konkretnega dogodka. Kar zadeva vojsko se, denimo, okrog Dubrovnika ne dogaja »ama baš ništa«, kajti vojska ve, kaj je to kulturna dediščina. Ker vojska ve, kaj je kulturna dediščina, se ne bo Dubrovnika niti dotaknila. Če torej kdo ruši Dubrovnik, to nikakor ne more biti JA, ampak nekdo, ki mu je kulturne dediščine malo mar. Nekulturna pa je seveda nasprotna, »ustaška« stran, ki ji nič ni sveto, saj zganja celo genocid nad samo JA, ker je pač najbolj v nebo vpijoč dokaz nekulturnosti, zakaj JA je vendar naša najsvetejša kulturna dediščina (spomnimo se le nešetih domov JLA, ki so bili zmeraj kulturna svetišča).

V podobnem slogu je nastopil tudi general NEGOVA-NOVIĆ, ki je pred dnevi izjavil za TV Beograd, da je armada že pred časom opozorila na zahrbtno namero hrvaških paravojaških sil, ki hočejo razrušiti Dubrovnik, da bi tako kompromitirala JA in zanetila protiaradno razpoloženje.

Cezmerno samopovečevanje in neverjeten cinizem hkrati, bi nemara lahko rekli, če ne bi bilo razmerje sil tako neprijetno neuravnoteženo, še zlasti, ko gre za tri najbolj neposredno vpletene strani. Ob znani tezi, da je Srbija država brez lastne vojske, JA pa vojska brez države, se namreč odpira še vprašanje Hrvaške. Če nekoliko pretiravamo in rečemo, da nastopa Hrvaška v tem kontekstu kot država brez ozemlja, potem je JA njen protipol – vojska, ki ima očitno še preveč ozemlja, vsekakor pa več, kot ga je sposobna dejansko kontrolirati (njene besne rušilne akcije to kajpak zgolj potrjujejo). Medtem ko se Srbija in JA v temelju dopolnjujeta, saj skupaj dosegata tisto, kar vsaki posamezno manjka, se Hrvaška in JA izključujeta – to pa je problem, ki ga ni mogoče rešiti v Haagu, a obenem tudi razlog za skorajda otročje trmasto obnašanje generalov v javnosti. Slovenija jih pač ni mogla »izučiti«, saj ni bila nikoli vredna zlahtne navzočnosti J(L)A, kvečjemu jih je utrdila v prepričanju, da je za vojsko ozemlje vsaj tako pomembno kot država.

Bojan Kavčič

MUZIKA JE
BIZNIS

Nekaj zadnjih rockovskih koncertov v Sloveniji je dokončno potrdilo, da se bo v deželi moralo še marsikaj spremeniti. Če namreč potrpežljivost izkazujemo ob čakanju na mednarodno priznanje, nam žepi kakšne evropskosti še lep čas ne bodo dovolili, tudi potem ne, ko nas bodo prasci iz Evropske skupnosti začeli gledati drugače kot »neposlušne srbske hlapce«. In ob pobožnem upanju na skorajšnji mir na Hrvaškem in postopni normalizaciji stanja (kar se, jasno, ne bo tako kmalu zgodilo) lahko začnemo z obračunom in previdnimi napovedmi.

Povojni koncerti tujih skupin so pokazali najbolj žalostno posledico osamosvajanja in nepriznavanja le-te: nikogar ne zanimajo politična stališča, če je v igri dovolj denarja in obratno, zelo dobre politične razloge moraš imeti, če želiš nekoga prepričati, da bo spustil ceno. Ker je kot na dlani, da so izvajalci morda še nagnjeni k mehkosrčju, zato pa njihovi menedžerji toliko manj, se bo treba sprijazniti, da bodo vstopnice pač evropske. Pa ne da bo kdo tiskal tiste notorične rumene zvezde ne karte, stale bodo prav toliko kot drugod po Evropi. Ker bomo evropske plače še lep čas le sanjali, bodo dvorane prazne. Ergo, slovenske plače, evropske vstopnine, prazne dvorane. Kaj pa zdaj? Nič posebnega. Organizatorji bodo morali cene vstopnicam vsekakor zbiti na nek malo bolj human nivo. Na čigava pleča bodo te stroške zvalili je pravzaprav vseeno, jasno je le, da smo na pragu dobe ziheraštva. Med vrticami lahko vsaj skupaj preberemo kot močno povečano mainstream orientacijo izbire izvajalcev. Ali še drugače, če se bo kaj organiziralo, bodo to veselice. Če odmislimo dejstvo, da so koncerti velikih in dragih rock zvezd predstavljali določeno tveganje še v časih, ko smo lahko natisnili prav toliko denarja, kot smo ga potrebovali, a se to ni nikjer takoj poznalo, lahko rečemo, da bo treba promoterski prostor v Sloveniji vzpostavljati na podlagi stabilnosti finančnega sistema. Ali po domače: če bodo tolariji kaj vredni in jih bo ljudem ostalo kaj več kot le za golo preživetje, potem koncerti bodo, drugače pa ne. Tako gre to.

Z našimi skupinami je seveda drugače. Morale se bodo prilagoditi in cene nastopov spustiti za približno polovico. Tisti malo bolj trdobačni so že okusili tržno gospodarstvo in ostali brez koncertov. Edini problem, ki se pojavlja, je da zaradi neurejenih carinskih stopenj še zmeraj ni mogoč uvoz glasbene opreme po realnih evropskih cenah, to pa povzroča, da je ljudi, ki imajo ozvočenja in ozvočujejo koncerte še zmeraj premalo, zato lahko držijo cene svojih storitev na prejšnji ravni. Ko bo vlada za res začela sodelovati z evropsko trgovsko unijo in jo bo slednja prisilila k znižanju carinskih stopenj, bo tudi z ozvočenji lažje, saj marsikateremu klubu ne bo več treba najemati opreme.

Do tistih lepih sanjskih časov, ko bodo svetovni zvezdniki hoteli priti k nam in napolniti dvorane, ko bodo naši bendi dobili takšne honorarje kot si zaslužijo in se bomo sploh vsi imeli neznansko lepo pa nam ostane, da se sprehajamo ob izložbah in smo na tistem ponosni, da je pri nas vse drago vsaj tako kot v Avstriji.

NOVICE

PUBLIC ENEMY so izdali nov album. Imenuje se »Apocalypse '91... The Enemy Strikes Back«. To je hkrati tudi prvi nosilec zvoka, na katerem PE predstavljajo ženski vokal. Njegova nova raperica je **Sister Souljah**.

Na slovenski rap sceni (če je sploh kaj je) se je pojavilo novo ime. Bend se imenuje **Q-BASS** in je iz Celja. Pred kratkim so v studiu **Sonic Tours** posneli prve posnetke, tako da jih bomo kmalu lahko slišali na radijskih valovih.

Ta je bolj hecna: **PERE UBU** so se pred mesecem dni znašli v težavah, saj niso imeli dovolj denarja, da bi si plačali potne stroške od Clevelanda do New Yorka, kjer naj bi bili nastopili na nekem koncertu. Zato so zaposlili svoje muzikantske prijatelje in oboževalce, naj jih malce finančno podprejo. Očitno so se prijateljem močno zasmilili in namesto njihove založbe **Mercury**, ki je stisnila rep med noge, so mošnjičke odvezali **Lou Reed**, **Janés Addiction**, **REM**, **Iggy Pop**, **Pixies**, **Buzzcocks** in **Sisters Of Mercy**. Kot poroča **NME**, imajo **PERE UBU** zdaj dovolj denarja, da si organizirajo turnejo po celih Združenih državah.

THE RAMONES so pred kratkim izdali nov živi album. Imenuje se »**Loco Live**« in je nastal med koncertom v Barceloni. Na njem se nahaja 33 komadov, med njimi tudi »**I Wanna Be Sedated**«, »**Psycho Therapy**« in »**Teenage Lobotomy**«.

LESTVE

Velika Britanija (NME)

– singli

1. BRYAN ADAMS – (Everything I Do) I Do It For You
2. SALT'N'PEPA – Let's Talk About Sex
3. ERASURE – Love To Hate You
4. RIGHT SAID FRED – I'm Too Sexy
5. OCEANIC – Insanity

Velika Britanija (NME) – albumi

1. GUNS'N'ROSES – Use Your Illusion I
  1. GUNS'N'ROSES – Use Your Illusion II
  2. DIRE STRAITS – On Every Street
  3. JOHN LEE HOOKER – Mr Lucky
  4. PAUL YOUNG – From Time To Time – The Singles Collection
  5. VAN MORRISON – Hymns To The Silence
- Velika Britanija (NME) – neodvisni singli
1. HOLE – Teenage Whore
  2. BIZZARE INC – Such A Feeling
  3. THE STONE ROSES – I Wanna Be Adored
  4. HUMAN RESOURCE – Dominator
  5. THE LEVELLERS – One Way

Velika Britanija (NME) – neodvisni albumi

1. TEENAGE FANCLUB – The King
2. FUGAZI – Steady Diet Of Nothing
3. SLOWDIVE – Just For A Day
4. MUDHONEY – Every Good Boy Deserves Fudge
5. CRANES – Wings Of Joy

ZDA (Billboard) – singli

1. COLOR ME BADD – I Adore Mi Amor
2. MARKY MARK & THE FUNKY BUNCH/LOLEATA HOLLOWAY
3. BOYZ II MEN – Motownphilly

Fugazi: na drugem mestu neodvisne lestvice

4. C & C MUSIC FACTORY – Things That Make You Go Hm

5. PAULA ABDUL – The Promise Of A New Day

ZDA (Billboard) – albumi

1. METALLICA – Metallica
2. NATALIE COLE – Unforgettable
3. RUSH – Roll The Bones
4. BONNIE RAITT – Luck Of The Draw
5. COLOR ME BADD – CMB

RAP obeti (NME)

1. PUBLIC ENEMY – Apocalypse '91... The Enemy Strikes Back
2. A TRIBE CALLED QUEST – Low End Theory
3. THE BLACK SHEEP – A Wolf In Sheep's Clothing
4. BRAND NUBIANS – Concerto in X Minor Remix
5. RESIDENT ALIEN – Shaky Ground

FILMI

1. TERMINATOR 2: JUDGEMENT DAY
2. ROBIN HOOD – PRINCE OF THIEVES
3. REGARDING HENRY
4. ONLY THE LONELY
5. BACKDRAFT

VIDENO

JAVNA TRAJA, Vodni stolp, Celje

Torej, Javna dvaja je okrepljena z bobnarjem postala Javna traja. Breclju in Joštu se je pridružila nihče drug kot Uroš Srpčič, bobnar Poljske Malce, v prostem času nočna mora in slaba vest slovenskih metalnih bobnarjev. Da je slovenska scena s tem kadrovskim zasukom dobila najbolj izviren psevdo-blues bend ni treba posebej nakladati. Pesmi so zdaj podprte z uglašeno ritem sekcijo in naveza Srpčič-Još omogoča gospodu Breclju izkoristiti druk v povsem trubadurske namene. Genialno.

Edini bend, ki je vseskozi gradil na pridobivanju mladega občinstva. Edini bend, ki je dal skozi skoraj polovico srednjih šol, v Sloveniji. Precej gotovo napovedujem, da bo ta bend v tej postavi najkasneje v enem letu podvoji krog občinstva, seveda pod pogojem, da bo izpod peresa gospoda Breclja še prišla kakšna prijazna viža in in da

Javna traja se razdaja

bo z enako vztrajnostjo nadlegoval stare prijatelje na založbah in radijskih postajah.

G. Sotošek, človek ki ima v najemu Vodni stolp, si zasluži pohvalo že zaradi tega, ker je po zapitem in duhamornem Tomažu Pengovu pripeljal ta prijazen orkester v Celje. V eni izmed naslednjih števil bomo poskušali pridobiti gospoda Breclja, sicer narodnega izdajalca, za kratek pogovor o slovenskemu undergroundu, rock glasbi, Marjanu Ogrincu, Igorju Vidmarju in Lojzetu Peterletu. Tako.

KONCERTI

V sredo, 30. oktobra bo v klubu K4 v Ljubljani gostoval duo **SABOT** iz San Francisca. Duo, sestavljen iz ritem sekcije, torej basa in bobnov, združuje v svoji glasbi mnogo raznorodnih glasbenih stilov, ki so v zgodovini popularne glasbe odigrali bolj ali manj pomembne vloge. Tako je v glasbi dua **SABOT** moč čutiti vplive rocka, bluesa, jazza, punka in rocka v opoziciji (**RIO**). Dejansko je moč v fuziji teh stilov prepoznati značilnosti **RIO**.

Ljubljanski koncert bo edini slovenski nastop tega dua in razumljivo tudi edini v okviru meja nekdanje Jugoslavije.

Srede so v Ljubljani očitno in 13. novembra se v **KUD France Prešeren** obeta koncert Američanov **SKIN YARD**. Če morda ne poznate tega benda, le informacija: kitarist **SKIN YARD** in **Jack Endino**, človek ki je produciral **Mudhoney**, **Nirvana**, **Soundbarden** in **Tad. SKIN YARD** je ena izmed skupin, ki so ustvarile legendarni grunge rock. Koncert, ki ga ne gre zamuditi.

ZA VEDNO
Z NAMI

Pred 5. leti THE COMMUNARDS – Don't Leave Me This Way

Pred 10. leti ADAM ANT THE ANTS – Prince Charming

Pred 15. leti ABA – Dancing Queen

Pred 20. leti ROD STEWART – Maggie May

Pred 25. leti JIM REEVES – Distant Drums

TV

»IN«
»Štirje prijatelji« na TVS 1
»OUT«
Poslanec LS, Schwarzbartl z blebetanjem, da je stavka zdravnikov protidrjavno dejanje.

TREND

Igrati jazz in biti nasploh zelo jazy.

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, UL. XIV divizije 6

REKLAMA

Slovensko Ljudsko Gledališče Celje

Nedelja, 3. novembra. Ob 18.00: Mihail A. Bulgakov: ŠKRLATNI OTOK, režiserka Katarina Pegan, za IZVEN. Čisti izkupiček je namenjen popravilu ruševin v Dubrovniku, mestu kulture.

Pokrovitelj SLG Celje sta: EURODAS CELJE in BIO DOM CELJE

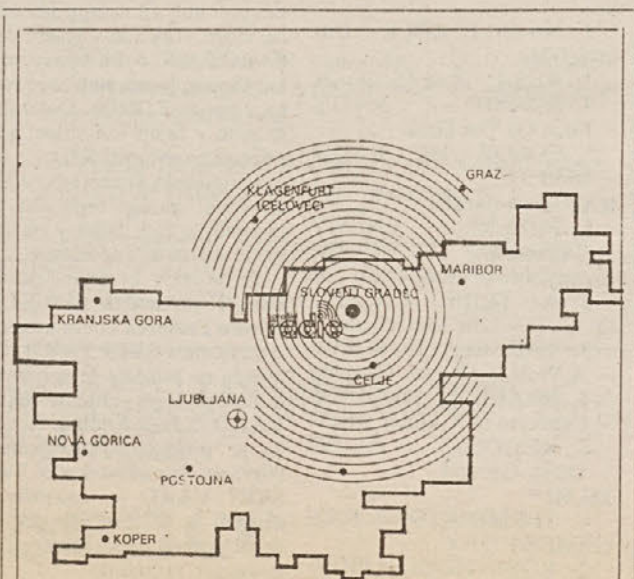

Milijoni na ustnicah

Pred 78-letji je izšel oglas, ki je napovedoval »Barvasto črtalo za ženske ustnice,« in kmalu nato so bile prve šminke že v prodaji. Prvo črtalo je prinesla na trg pariška parfumerija Vinolia. Dvanajst let pozneje se je Leonu Boudecroixu – kemiku – v znameniti francoski parfumeriji COTY, posrečilo napraviti prvo barvno šminko, ki »zadrži poljub«, se pravi da se pri poljubljanju ne izbriše. S tem je trgovina z barvnimi črtali za ustnice živahno narastala, kajti naše sramežljive babice niso marale puščati vidnih sledov na obrazih svojih kavalirjev. V začetku nove mode

šminjanja, ki je osvojila ženski svet, so kajpak stopili na dan nekateri zdravniki in odločno odsvetovali uporabo barvnih črtal, torej šminkanje. Še leta 1925 je potrebovala Angležinja, ki je hotela kupiti šminke, zdravniški recept. Jasno, da so jih prodajali v lekarnah. V 50-letih svojega obstoja se je barvno črtalo za ustnice kajpak vsestransko izpopolnilo. Danes ga dobimo v vseh mogočih izvedbah in v vsakem odtenku.

Torej lahko povzamemo: »Milijarde – cele milijarde nosijo danes ženske celega sveta na svojih ustnicah.«

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

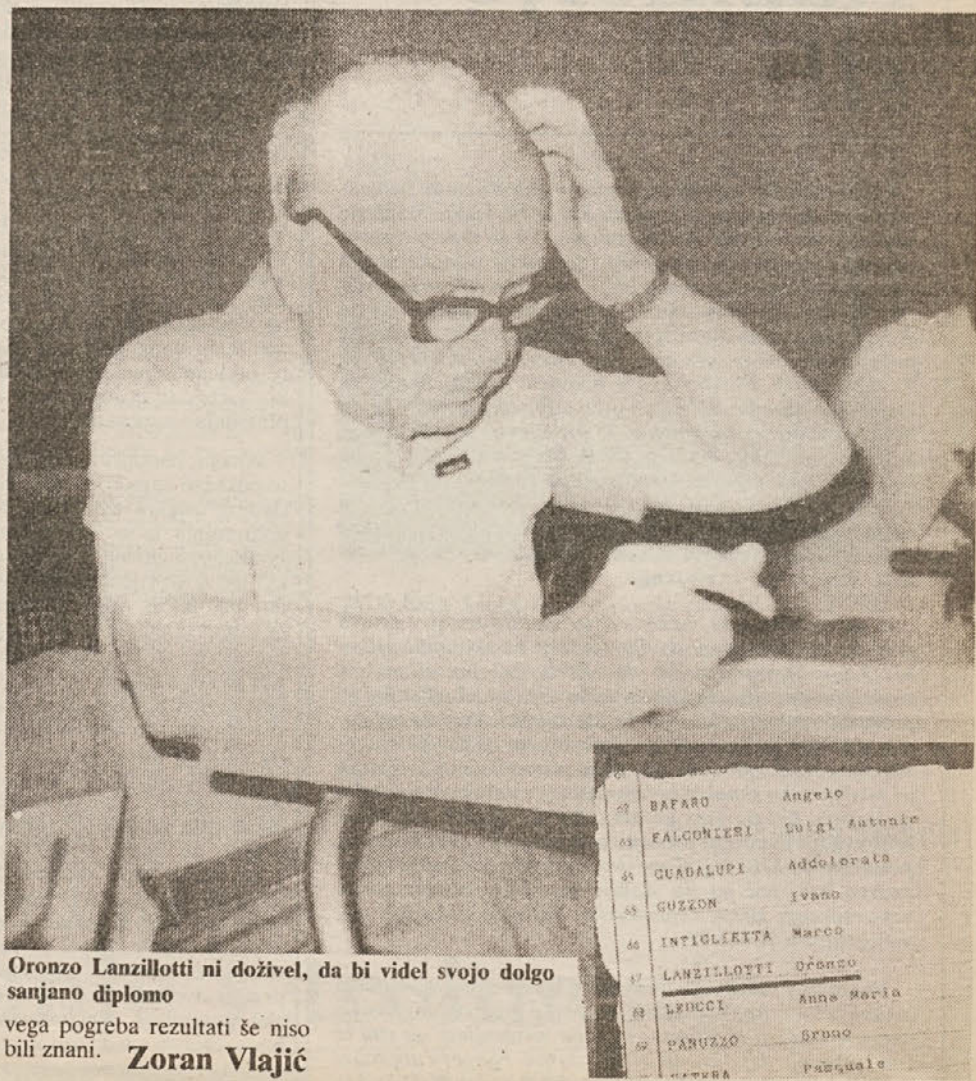
DIPLOMA PRIŠLA PO SMRTI

Izobražen na onem svetu

Oronzo Lanzillotti, 81-letni čevljar iz italijanskega mesta Carovigno, je postal knjigovodja pet dni po smrti.

Usoda ni bila naklonjena najstarejšemu italijanskemu maturantu. Diplomo knjigovodje je sanjal celo življenje in se za njo potil leta in leta. Vendar, ko so se mu sanje končno uresničile, ga več ni bilo na tem svetu.

Oronzo Lanzillotti, 81-letni čevljar iz Carovigna, je živel sam v stanovanju, v katerem se je rodil in rasel. V njegovem mirnem življenju so obstajale le knjige in čevlji. Edino razvedrilo mu je bil sprehod ob morju, potem še malo klepetanja s prijatelji na tržnici. Zanj je diploma veliko pomenila. Ko je bil deček, se ni mogel šolati, temveč ga je moral učiti obrti. Postavil si je cilj, da na stara leta vzame svojo diplomu in pokaže, koliko je vreden. Na žalost, pa 81-letni čevljar ni videl in niti ne bo mogel videti rezultata svojega truda. Nenadoma ga je zadela smrt. To se je zgodilo pet dni zatem, ko je napravil končni izpit na tehnično-komercialnem inštitutu v Brindisiju. V stanovanju ga je mrtvega našla njegova sestra Maria. Umrl je ne da bi zvedel za rezultat svojega izpita in ne da bi doživel zadoščenje, da bi napisal kratico novega poklica pred svoje ime. Niso je mogli napisati niti na kamniti plošči na pokopališču, ker na dan njegovega pogreba rezultati še niso bili znani. **Zoran Vlajić**

Oronzo Lanzillotti ni doživel, da bi videl svojo dolgo sanjano diplomu

vega pogreba rezultati še niso bili znani. **Zoran Vlajić**

ELIZABETH TAYLOR SI JE KUPILA OSMEGA MOŽA

Solze v očeh

Ko je Liz na bombastični svatbeni ceremoniji, na Michael Jacksonovem posestvu, 6. oktobra 1991 dahnila svoj osmi da (Yes), je imela solze v očeh. Svečanost je bila zrežirana tako kot vsak uporaben hollywoodski film. Pred svečanim dnem je bila izvedena tudi generalna vaja celotne slovesnosti, le da so Liz in Larry, kakor tudi ostale povabljenke zamenjevali statisti.

Bogata šestdesetletna nevesta, težka 243 milijonov DEM,

si je vzela za moža štiridesetletnega Larryja Fortenskya, ki ga v Hollywoodu poznajo pod vzdevkom »Srečni Larry«. Liz pa svojemu ženinu ni podarila samo ljubezni, temveč tudi me-

sečno žepnino v višini 37.000 DEM in kreditno kartico, ki mu mesečno omogoči celih 83.000 DEM. Mnogi domnevajo, da je bila poroka z Larryem, Lizikin zadnji poskus, da se izogne samoti v starosti. Liz pa se je srečno smehljala, in ji očitno ni bilo žal denarja, s katerim si je kupila srečo.

Liz in Larry sta se spoznala pred tremi leti v Betty-Ford-Centru (Privatna klinika za

zdravljenje alkoholikov in narkomanov, ki imajo denar). Liz se je takrat jezila nad tem, da mora sedeti na invalidskem vozičku in prisostvovati skupinski terapiji. V njeni skupini je bil tudi alkoholik Larry Fortensky, ki je začel kmalu porivati Liz (voziček). Med njima se je razvilo nekaj več od patientske solidarnosti. Liz je dejala: »Larry je bil možki, ki sem ga iskala 4 leta.«

Uradna svadbena fotografija: Nevestina priča Michael Jackson (33), Liz (59), Larry (39)

BIOLOŠKO DINAMIČNI NAČIN PRIDELOVANJA HRANE

Kmetujte z nami

IZREZUJTE Z NAMI (6)

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Shranjevanje biološko-dinamičnih preparatov

Najbolje je, da si za shranjevanje biološko-dinamičnih preparatov naredite poseben zaboj. Biti mora lesen in tako velik, da gre vanj šest steklenih, lončenih ali glinastih posod, v katero bomo dali preparate. Med posameznimi posodami mora biti vsaj 10 cm prostora, prav toliko prostora pa mora biti tudi med posodo in steno zaboja.

Na dno zaboja razgrnemo 10 cm debelo plast šote. Šota mora biti čista, suha in brez drugih primesi. Na to šoto postavimo šest posod, ki morajo biti druga od druge oddaljene vsaj 10 cm in zapolnimo prostor med posodami s šoto do vrha posod.

Pokrov zaboja naredimo tako, da na spodnjo stran pričvrstimo platno, med les in platno pa natlačimo 10 centimetrsko plast šote. Tako bodo posode s preparati obdane z enakomerno plastjo šote. Zaboj hranimo v suhem, hladnem in temnem prostoru, kjer ne zmrzuje.

Preparati ostanejo v zemlji celo zimo, izkopljemo jih okoli velike noči in jih takoj damo v posode v zaboj. Posode zapremo s pokrovi iz istih materialov, kot so posode ali pa jim naredimo lesene pokrove.

V ta zaboj bomo spravili preparat 500 in preparate 502 do 506. Najbolje je, da jih spravimo po vrsti. V prvo posodo damo gnoj iz roga (preparat 500), v drugo rman (preparat 502), v tretjo kamilico (preparat 503), v četrto posodo damo koprivo (preparat 504), v peto hrastovo skorjo (preparat 505) in v šesto regrat (preparat 506).

Tako so ti preparati varno spravljani v šoti. Dobro je, da na zaboj naredimo ročaje, da ga bomo lažje prenažali.

Kremenec iz roga (preparat 501) bomo, ko ga vzamemo iz zemlje, dali v steklen kozarec, ki ga hranimo na sončnem in suhem mestu, na primer na južnem oknu. Pokrov kozarca naj bo steklen, lesen ali iz žgane gline.

Baldrijan (preparat 507) hranimo tesno zamašen na suhem, temnem in hladnem mestu v steklenici iz temnega stekla.

Preslico (preparat 508) obesimo v šopkih na suho, hladno in temno mesto, lahko pa jo hranimo tudi v papirnatih ali platnenih vrečah.

Vsem preparatom škodi prevelika zračna vlaga in mokrota. Če so preveč mokri, ko jih izkopavamo, jih na prepihu na hitro osušimo. Če se kljub temu pokaže plesen ali celo črvi, preparate vsakega posebej za dve uri razgrnemo na soncu in nato presejemo. Na ta način se plesni posušijo, molji in črvi poginejo, iztrebke črvin in jajca odstranimo s sejanjem. Včasih pa moramo postopek ponoviti.

Zaradi tega nekateri hranijo preparate zelo suhe, drugi so mnenja, da izgubijo moč, če se izsušijo. Praksa kaže, da se tako suhi kot vlažni (ne pa mokri!) preparati v vsakem primeru aktivirajo v kompostu.

Za biološko-dinamično kmetijo z 20 ha površin potrebujemo naslednje količine suhih rastlin, potrebnih za izdelavo biološko-dinamičnih preparatov: 0,5 kg rmana, 0,5 kg kamilice, 0,5 kg hrastove skorje in 0,5 kg regrata. Poleg tega pa potrebujemo še 5 do 10 kg svežih kopriv in 1 kg svežega baldrijana.

Za vrtnarstvo potrebujemo 2 do 4 krat večje količine.

Se nadaljuje

Gabriela Sabatini bo predsednica

Gabriela Sabatini zadnje čase priliva govoricam olja na ogenj. Slavna tenisarka se je v Argentini spoznala s sinom sedanjega predsednika Carlosa Menema. Carlos Junior pogosto vodi lepo Gabi na večerje in ples. » To je velika ljubezen«, se je izdal mladi Argentinec.

Gabriela Sabatini z ljubčkom

Naga Grace Jones

Grace Jones in mamica Jane

Grace Jones je na dobrodelnem koncertu, ki je bil v spomin na nekega njenega, za AIDS-om umrlega prijatelja, šokirala svojo mamo Jane. Sredi koncerta se je poredna Grace slekla in naga pela in plesala. Ko je bilo prireditve konec, pa se je zopet vrnila v varno mamino naročje.

Pierre Brice zopet na konju

Pierre Brice, Indijanec po potrebi, ima tudi v sedanji vlogi v filmu »Klobuk v morju«, opravi s konji: 62-letni živnozdravnik želi kupiti konja, ki pripada majhnemu dečku. Deček bi konja sicer prodal, pa mu mama (Gudrun Langrebe) ne dovoli. nato pa se zaljubi v Pierrea...

Pierre Brice in filmska ljubica

ADRESA		-NOVA DOBA-	PESNIK GOLIA	DOZO-RELOŠT SADEŽA	MESTO V SLOVENIJI	VERSKI ODPADEK	GORA NA AVSTR. KOROSKEM	ODISEJEV OTOK
NAPREDEN CLOVEK		BREZ-BOŽNEZI						
RIMSKI CESAR (MARK)		AMORJEV SPREMLJEVALEC				TANTAL PREPROST PLUG		
NOVEJŠI PLES		OKOV SPONA ZADNJI DEL ZIVALI			KRAJ PRI PORECU		ODNOS	-NOVA DOBA-
POGON DIVJADI			ZIVAL S CENJENIM KRZNOV	DRŽAVNO PREMOTENJE				ŠVICARSKI NARODNI JUNAK (WILHEIM)
KOPNO V MORJU				POPOLNA ZMAČA PRI TAROKU PISEC KEKCA				
VULKAN PRI NEAPLJU					KOLICINE ZDRAVIL MERE			
KRIŽANKA -FRANCI PAYSER-	HRV. TISK AGENCIJA ČLAN SLOV. PREDSEDSTVA				PTIČ IZ NOVE ZELANDIJE	MARTIN LUTER POKRIT HODNIK NA ALP. HISI		
PREJME NAJ...		GORSKI VRH V VISOKIH TURAH GOZDNO RASTJE						
DEŠNI PRITOK DRINE			PROPADLA VALUTA ZVEZA INVALIDOV					EVROPSKA SKUPNOST
POVELJEVANJE								
SLIKOVIT OTOK V POLINEZIJ					KESANJE			

Nagrada križanka Avtotehnika-avtomobili

1. nagrada: preventivni pregled hladilne tekočine
2. nagrada: komplet žarnic
3. nagrada: 1 x brezplačno pranje avtomobila

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih boste po pošti ali osebno dostavili v naše uredništvo do ponedeljka 4. novembra do 9. ure dopoldan.

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke

1. nagrada: knjiga Zadnji knezi celjski v deželah Sv. krone – Škrlec Romana, Obrežje 21, 61432 Zidani most
  2. nagrada: trimesečna naročnina Nove dobe – Podgorelec Ciril, Hum 90, 69270 Ormož
  3. nagrada: majica NOVE DOBE – Mirković Mladen, Kajuhova 9, 63000 Celje
- Nagrajencem čestitamo. Nagrade bodo nagrajeni prejeli po pošti.

Rešitev križanke iz prejšnje številke

KOPLAST, ODOAKER, KONJICE, SREN, EN, MAK, MOČ, LIK, SLOVENIJA, SEDANJOST, VALJ, KU, EBEN, EKLAN, LICE, LEV, IC, BUENOS, SEK, OSTOJA, POKRAJINA, STOL, ERAR

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, p. o. CELJE
MERX **AVTOTEHNIKA**

ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE IN ZDRAVO TELO VI-BRACIJSKI MASAŽNI APARAT

CENA BREZ DAVKA 12.714,00 SLT.

ZASTOPNIK
 AVTOTEHNIKA VELEPRODAJA,
 BEŽIGRAJSKA 13, CELJE

065 57-131 /46/
 37-441 /46/

NAKUP PRIPOROČAMO:
 IDEJA, TRG OKTOBRSE REVOLUCIJE 1,
 CELJE 065 25-601
 BELA TEHNIKA, MIKLOŠIČEVA 2, CELJE 26-842
 DOM TEHNIKA, MARIBORSKA 21, CELJE 26-057

ISKALI STE POVSOD – NAŠLI STE PRI NAS!

MERX AVTOTEHNIKA CELJE.

HERBERT SCHMIDT PRI 71-IH POSTAL OČKA ČETVERČKOV Moški pri sedemdesetih

Doris in Herbert Schmidt sta kljub poznemu naraščanju zelo srečna. Od njune poroke je minilo že 16 let. Od takrat naprej je bila njuna želja po otrocih zelo velika. Želela sta si otroka, ki bi ga ljubila, učila, vzgajala... štirinajst dolgih, mučnih let sta hodila od zdravnika do zdravnika, šla skupaj skozi nešteto preiskav in pregledov, otrok pa od nikoder. Zadnja možnost, ki se jima je ponudila, je bila umetna oploditev.

»Ko je do oploditve prišlo, sva bila oba z ženo neizmerno srečna. »pripoveduje zdaj ponosni očka Herman. »Kasneje so nama povedali, da žena ne pričakuje samo enega otroka, ampak čisto prave pravcate četvorčke. Od presenečenja in veselja sem bil že na pol nor. Neprisen sem dolge ure brezglavo tekal po stanovanju. Kot bodoči očka sem se moral dobro pripraviti na nove naloge in obveznosti. Saj veste, človek pri teh letih ostane izven prakse. Po svojih močeh sem skušal svojo ženo čim bolj razbremeniti.« pripoveduje Herbert Schmidt.

Potem je prišel veliki dan v njunem življenju. Herbert Schmidt je pri 71-ih letih prvič postal očka. Ponosa, ki ga je takrat občutil, ni mogel dovolj

opisati. »Jaz sem najsrečnejši očka na svetu! Tako luštna kot sta moja dva sinova in obe hčerki, ni noben drug otrok daleč okoli!« z neizmerno toplino pripoveduje Herman Schmidt.

Čas je mineval, in kmalu so četvorčki praznovali svoj prvi rojstni dan. »Teža dneva ne bom nikoli pozabil. To je bil moj drugi najsrečnejši dan v življenju. Morali bi videti, kako velike oči so imeli, ko so videli vsa darila in sladkarije. Kot na povelje so se zagnali proti sladkarijam in si nagrabili toliko, kot so le mogli nesti!«

Ko gre srečna družinica na sprehod, jih mnogi ljudje postrani pogledujejo, ampak oni se za to ne zmenijo. »Midva sva oba zelo srečna in prav nič nama ni mar, kaj si o naju mislijo drugi ljudje!« pravita srečna zakonca Schmidt.

Chamberlainova preobrazba

Richard Chamberlain je z vlogo Patra Ralpa v TV štiridesetletni očaral veliko ženskih src, kot šestinpetdesetletnik pa je še povečal svoj igral-

ski sloves. Toda z vlogo ubijalca žensk v grozljivki Noč lovcev je po predvajanju le-te izgubil mnogo simpatij.

Umrla je Oona Chaplin

V 66. letu starosti je na svojem domu v Švici umrla Oona Chaplin, vdova Charlieja Chaplina, najbolj znanega komika nemega filma. Oona se je s Charlijem poročila, ko je imela 18 let, medtem ko jih je takrat Charlie štel 54. Kljub njegovim letom se jima je v zako-

nu rodilo osem otrok. Oona je bila hči slovitega ameriškega pisatelja Eugena O'Neilla, ki pa se je odpovedal svoje hčerke, ko je zvedel, da se namerava poročiti z znanim zapeljivcem. To je bil namreč že Charlijev tretji zakon.

ZA VSAKOGAR ...ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE!

PRIROČNIK, KI GA POTREBUJETE, ČE STE ZAPOSLENI,
PA TUDI, ČE ZAPOSLETEV ŠELE IŠČETE...

Več avtorjev

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Vsebina:

- Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
  - Prenehanje potreb po delu delavcev
  - Pravice (obveznosti in odgovornosti) delavcev
  - Posebno varstvo žensk, mater, invalidov in starejših delavcev
  - Varstvo pravic delavcev
  - Sodno varstvo pravic delavcev
  - Varstvo pri delu
  - Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
  - Pravice za primer brezposelnosti
  - Zdravstveno varstvo
  - Socialno varstvo
  - Mesta sindikalno-pravne pomoči
- Brošuro so napisali izvedenci za posamezna področja.
Cena 145,00 dinarjev.
Naročite jo lahko pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, lahko pa tudi po telefonu na št.: 321-255, 110-033.

Devištvo

Enajstletna deklica iz Trsta si je pri uri telesne vzgoje pretrgala deviško kožico. Njeni starši zdaj tožijo telovadnega učitelja, šolo, in mesto Trst

Odkodnina naj bi deklici nadomestila telesne in moralne bolečine, pa tudi izgubo zakon-

ske in družinske sreče. Kako se je to zgodilo, ne želijo povedati. Da pa jo je pred uro telesne vzgoje še imela, pa baje drži kot pribito. Verjetno je spadala dnevna kontrola devištva k vsakodnevni higieni, kot na primer umivanje zob.

Silikonske prsi

V ZDA se vsako leto približno 110.000 žensk odpravi na lepotno operacijo prsi. Večini vstavijo silikonske blazinice, ki oblikujejo podobo prsi po željah naročnic. Toda ameriška uprava za hrano in zdravila je štirim velikim izdelovalcem blazinic zagrozila s prepovedjo dejavnosti, če v nekaj naslednjih mesecih ne bodo predložili zanesljivih dokazov o neškodljivosti blazinic.

Zenske so seveda prepričane o njihovi neškodljivosti, kar pa ni res. Patolog dr. Nir Kossovsky s kalifornijske univerze je ugotovil, da pride v štirih od desetih primerov do komplikacij. V glavnem gre za alergijske reakcije, nabreklost veznega tkiva okoli vsadka, zatrdline ali spremembe oblike prsi. Včasih se pretrga tudi ovojnica in silikon, ki se sprošča, lahko povzroči želodčni čir, povečane limfne žleze ali težave z dihanjem. Vsadki pa lahko tudi zmanjšujejo zanesljivost rentgenskih posnetkov in tako onemogočijo zgodnje prepoznavanje raka na prsiah.

Naravne ali umetne?

UGODNO – UGODNO – UGODNO – UGODNO

Trgovsko podjetje in njihova trgovina

RETRG

FORTUNA,

na Mariborski 122 v CELJU
Telefon: (063) 35-619

VAM NUDI:

- ves gradbeni material
- vodovodni material
- material za centralno ogrevanje
- barve

POSEBNA PONUDBA – KANJŽA STREŠNA KRITINA

UGODNO – UGODNO – UGODNO – UGODNO

IMATE STANOVANJE? NIMATE? V OBEH PRIMERIH
JE NOVA BROŠURA ZA VAS!

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

- Stanovanjski zakon
- Kako odkupiti družbeno stanovanje
- Kako urejati najemna razmerja s stanodajalcem
- Kdo upravlja s stanovanji
- Kakšne pravice imajo vaši potomci pri razpolaganju s stanovanjem

To in še več boste zvedeli v novi brošuri

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVMEM,

ki bo zajemala še veljavni zakon, komentar in primere kako urejati posamezne pravice. Cena 230 SLT
Naročila pošljite na izdajatelja: ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni: 321-255, 110-033, 311-956.

NAROČILNICA

Pri ČZP Enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročimo (o) ... izvod(ov) brošure STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVMEM.

Naročeno pošljite na naslov: .....

Ulica, poštna št., kraj: .....

Ime in priimek podpisnika: .....

- 1.) račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjig
- 2.) naročeno pošljite po povzetju
- 3.) Telefonsko naročene knjige pošiljamo po povzetju.

Žig

Podpis naročnika

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

Simona Vovk
Cesta na Ostrožno 113, 63000 Celje, Telefon & fax: 06334-222

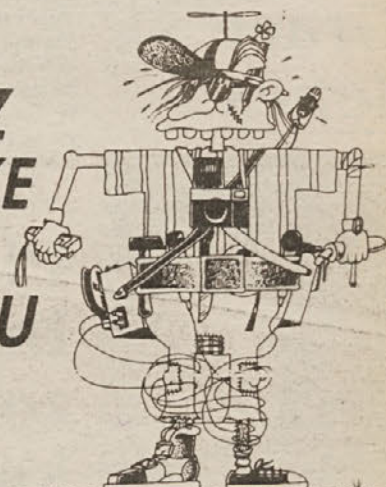
Bliža se NOVO LETO. To je čas, ko lahko vašim poslovnim partnerjem in prijateljem izkažete pozornost.

Mi vam v ta namen lahko ponudimo naslednje artikle, seveda z vašo reklamo:

- * žepne koledarje
- * namizne koledarje v obliki bloka
- * stoječe namizne koledarje
- * stenske koledarje
- * novoletne voščilnice
- * vžigalnike
- * kemične svinčnike

Če je vaša domišljija še bogatejša,
smo vam z našimi uslugami na voljo!

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

AVTOMOBILI

LADO 1300, letnik 1989 s plinsko napravo, prodam, cena 6.500 DEM. Vodeb Franc, Kalobje 19, 63233 Kalobje

126 PGL prodam ohranjen, garažiran, neregistriran do 8/92, letnik 1990. Tel.: (063) 31-831 int. 50, Gabrič

JUGO 55 Koral, letnik 1989 z dodatno opremo, prodam, cena 6.000 DEM in Zastava 1300, letnik 1977, cena 1.000 DEM. Tel.: (063) 713-244

AUDI 100 1.6, bencin + plin, registriran do 7/92, prodam ali menjam po dogovoru, prodam tudi Tomos avtomatik 3 M. Tel.: (066) 35-979

JETTO, letnik 1981, registrirana do 3/92, dobro ohranjena, prodam, cena 6.500 DEM ali menjam za Fiat Uno, Renault 4, ali Renault 18 do 5.000 DEM. Tel.: (063) 33-112 int. 24-17, dopoldan (Grega)

R-4 TIS, registriran do 8/92, letnik 1978, prodam, cena 1.000 DEM. Tel.: (063) 852-218

MERCEDES kiper, 6 t, registriran do 2/92 ali menjam za osebni avtomobil. Tel.: (063) 772-347 interna 17

FIAT UNO 45 S, uvoz, letnik 1990, prevoženih 4.000 km, prodam, cena 18.500 DEM. Tel.: (063) 26-097, popoldan

OSTALO

PLOŠČE, KASETE, video kasete, stripe, značke in drugo prodam. Kumar Borut, Gonjače 1c, 65211 Kojsko

NEDOKONČANO STANOVANJSKO HIŠO, 13 km iz Celja, na lepi sončni legi, prodam. Tel.: (063) 31-393 popoldan

PROSTOR cca. 50 m² v Laškem, primeren za obrt ali skladišče, ugodno prodamo ali oddamo. Tel.: (063) 39-292

COMMODORE C 64, malo rabljen, z literaturo, prodam. Tel.: (063) 34-428, zvečer

ŽENSKO MARATON KOLO, TV Goldstar 36, keramične talne ploščice, umivalnik, nerjaveče korito, ugodno prodam. Tel.: (063) 24-455

ENOREDNI PLETILNI STROJ Brother na kartice, ugodno prodam. Tel.: (063) 852-533

KLETKO ZA PTIČE, dolgo 96 cm, široko 45 cm, višina 152 cm ter pletilni stroj, ugodno prodam. Tel.: (063) 850-015

PRAŠIČA 100 ali 200 kg, vino in mošt, prodam. Lipuš Alojz, Zvodno 63, Celje. Tel.: (063) 21-481

OTROŠKI VOZIČEK Voila, uvožen, ugodno prodam, cena po dogovoru. Tel.: (0602) 22-482

HARMONIKO Melodija 96 basna, cena po dogovoru, ugodno prodam. Tel.: (0602) 20-250

ODDAM OGREVAN PROSTOR 30 m² v mestnem središču Celja, za mirno dejavnost (pisarna). Tel.: (063) 38-481, zvečer, ali 411-828

KUPIM ZAZIDLJIVO PARCELO ali starejšo hišo z malo zemlje, na Dobrni ali v okolici. Tel.: (061) 107-511

MOTOR ZA VISO II Club, kupim. Tel.: (063) 853-321, dopoldan ali (0602) 20-532, sobota in nedelja

SYNTHESIZER YAMAHA PSR 8, primeren za začetnike in učenje, prodam. Tel.: (063) 24-774, dopoldan in zvečer po 18. uri

MLADIČE PASME KRAŠKI OVČAR z rodovnikom, prodam. Brusnjak France, Florjan 64, 63325 Šoštanj

GARAŽO v Novi vasi (Pohorska) ali v Vojkovi ulici, prodam. Tel.: (063) 32-702

TECHNICS komponente prodam. Tel.: (066) 35-979

ŠIVALNI STROJ Ruža, popolnoma nov, še nerabljen, prodam. Tel.: (063) 39-393

PLETILNI STROJ Brother KH 840, enoredni, malo rabljen, prodam, cena 800 DEM. Vodeb Franc, Kalobje 19, 63233 Kalobje

APN-6 (motor), letnik 1986 in čelado Nolan (modre barve), prodam, cena 20.000,00 SLT. Tel.: (063) 772-044 (po 19. uri)

MANJŠE STANOVANJE v Celju, kupim. Tel.: (063) 27-292

KRZNENO JAKNO, mačko, št. 38-40, ugodno prodam. Tel.: (063) 34-091, po 20. uri

Candy IVAN HRIBERNIK

SERVIS IN TRGOVINA MARIBORSKA 2 SLOVENSKE KONJICE tel. 063/755-207

UGODNA PRODAJA BELE TEHNIKE IN AKUSTIKE NA 4 OBROKE

BELA TEHNIKA
PRALNO SUŠILNI STROJ, TIP INDESIT SAMO 55.280,00 SLT
PRALNI STROJ, TIP CANDY 404 23.535,00 SLT
PRALNI STROJ GORENJE, TIP 306 BM 20.228,00 SLT
PLINSKI ŠTEDILNIKI, tip INDESIT SAMO 13.990,00 SLT

AKUSTIKA
TELEVIZOR GORENJE, TIP FINE, VELIKOST EKRANA 56 cm 25.882,00 SLT

ZA BELO TEHNIKO KUPljENO PRI NAS VELJA DVELETNA GARANCIJA. PRIKLOP IN DOSTAVA NA DOM BREZPLAČNA.

AVTOVID

Globoče 14, VOJNIK, tel.: (063) 772-483

NOVI IN RABLJENI REZERVNI DELI, UGODNA PONUDBA ANTIFRIZA 1 l 89,00 SLT

PRITLIKAVE PINČE, srnice, cepljene, stare dva meseca, z rodnikom, prodam, cena 500 DEM v tolarški protivrednosti. Tel.: (0602) 71-269

KUHINJSKE ELEMENTE viseče ter 1-2 stoječa in korito, prosim, da mi kdo odstopi, nujno potrebujem. Dušan Gorkič, Celjska cesta 31, 63212 Vojnik

SMUČARSKA ČEVLJE Alpina, št. 40, smučarski kombinizon, rumene barve, št. 16 in smučarske palice, ugodno prodam. Tel.: (063) 28-958 - po 15. uri

MOTORNI ČOLN Maestral, velika garažna, dvojna železna vrata, Adria prikolica in stiskalnice 15 x 50 ton, prodam. Tel.: (0601) 41-505

ZAMRZOVALNO SKRINJO 210 l, malo rabljeno, garažo v mestu, ugodno prodam. Tel.: (063) 29-743

BOJLER 8 l, Gorenje TI-KI, zgornje ali spodnje montaže, še nepriključen, ugodno prodam. Tel.: (063) 37-379, dopoldan ali po 20. uri

OPREMO ZA TRGOVINO s čevlji, jesenov furnir, izdelano po naročilu, prodam. Tel.: (063) 842-123.

PC AT Dialog 286, 16 MHz, 40 MB HD, 1 M6 RAM, še 10 mesecev garancije in tiskalnik Seikosha, star eno leto, vse ugodno prodam, cena 1600 DEM. Tel.: (063) 701-249

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko, angleščino za vse stopnje, prevajam angleško literaturo. Tel.: (063) 37-315

KRZNEN PLAŠČ št. 40, nov, temnorjav, kitajska mačka, otroško sobo in fotokopirni stroj, zelo ugodno prodam. Tel.: (063) 701-545

OPREMO ZA FOTO ATELJE, fotoaparati Canon, stojalo, foto torba ter komplet luči (dva dežnika in spot luč) vse brezhibno na stojalih, ugodno prodam, zaradi odhoda v inozemstvo. Tel.: (063) 856-318

VRSTNO NOVO HIŠO z 240 m² stanovanjske površine, z mestnim ogrevanjem ter 320 m² zemljišča v Velenju, prodam. Tel.: (063) 856-876

NOVO KRZNENO JAKNO - črn nerc, primerna je za ženske, nepreviške rasti, ki nosijo konfekcijo št. do 46, prodam. Tel.: (063) 26-101 dopoldan ali 770-082 popoldan

IMATE TELEFON tajnice pa ne, ugodno vam prodam Remote signalnik (biper) Panasonic za samo 8.000,00 SLT. Tel.: (063) 33-756

DVOSOBNO stanovanje opremljeno s centralnim ogrevanjem, oddam v najem za šest mesecev v okolici Celja. Tel.: (063) 34-428, zvečer

HIŠO s 6200 m² zemlje, ob cesti Lesično-Kozje, prodam. Tel.: (063) 29-824

ODDAM OPREMLJENO SOBO s souporabo kuhinje in sanitarij, samski, zaposleni ženski. Tel.: (063) 853-432

OTROŠKI VOZIČEK Roky, ugodno prodam. Mesarič Nada, Pucova 1, Celje

COMMODORE C 64 s kasetnikom, Turbom, palico in kasetami prodam. Tel.: (063) 36-334.

HIŠO z vrtom in telefonom, pohištvo in garažo, prodam. Tel.: (063) 29-921

SOBO Z UPORABO kopalnice v Celju, išče pripravnik. Tel.: (063) 25-331 ali 27-606, (Franc)

PETROL

z vami na poti

NAROČILNICA NOVA DOBA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tenik Nova doba na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

HOROSKOP

od 31. do 6. 10.

Oven 21. 3.-20. 4.

V tem tednu bodite kar se da dejavni in ne imejte nobenih pomislekov, kajti sreča bo na vaši strani. Tudi finančno vam ne kaže slabo. V ljubezni se čutite osamljeni, vendar vas čustva zelo varajo. Srečne številke 4, 10, 22, 46.

Bik 21. 4.-20. 5.

Ne verjemite »enkratni« ponudbi. Bodite raje previdni in se ne spuščajte v dvomljive posle. Partner ne bo v vsem vaših misli, vendar vam bo dal na koncu prav. Mislite raje na jutri, ne na preteklost. Srečne številke 2, 7, 13, 39.

Dvojčka 21. 5.-21. 6.

Nestrpnost in želja po svobodi lahko pripomoreta, da boste z vso silo drveli v napačno smer. Vedeti morate, da tako ni mogoče reševati problemov. Ne bodite preveč lahkomišeln in verjemite partnerju. Srečne številke 3, 14, 33, 45.

Rak 22. 6.-22. 7.

Vas je strah neke spremembe? Zdi se vam, da se v novem položaju ne boste znašli, a vas občutki varajo. Vaš šarm bo v teh dneh nepreosljiv, nad vami ne bodo navdušeni samo prijatelji, tudi partner. Srečne številke 8, 20, 30, 39.

Lev 23. 7.-23. 8.

V prihodnjih dneh bo srečanje drugačno kot ste pričakovali. Težko boste skrili razočaranje, vendar se vzdržite in poskusite biti kar se da samozavestni. Na vidiku so nova poznanstva. Pozor na zdravje. Srečne številke 5, 8, 11, 41.

Devica 24. 8.-23. 9.

To, kar vas trenutno vznemirja, ni omembe vredno. Poglejte stvar v celoti, da boste lahko ločili bistveno od nebitnega. Doživeli boste veliko lepih reči. Ne ponujate preveč in pazite na hrano. Srečne številke 8, 16, 35, 47.

Tehtnica 24. 9.-23. 10.

Zdaj morate nujno paziti na denar, kajti prihajajo časi velikih izdatkov. Dobro bi bilo, ko bi se lotili načrtovanega posla. Čas je tudi, da se posvetite domačim opravilom in popazite na zdravje. Srečne številke 9, 21, 28, 46.

Škorpjon 24. 10.-22. 11.

V partnerski zvezi ni vse ravno rožnato, razlogi za napetosti so družinske in finančne zadeve. Ne razburjajte se preveč, raje vse v miru premislite. Na vsem lepem se vam bo porodila odlična zamisel. Srečne številke 6, 18, 19, 41.

Strelec 23. 11.-21. 12.

Ne bo dobro, če boste prikrili svoja čustva, zadržanost ne bo imela nobenega smisla. Poskusite svoje in partnerjeve zadeve spraviti na skupni imenovalec. To vam bo prineslo nepričakovan uspeh. Srečne številke 14, 17, 42, 45.

Kozorog 22. 12.-20. 1.

Črnogledost in slabo počutje potisnite v ozadje in glejte raje v prihodnost. Kar boste te dni posejali, boste kasneje želi. Stvari se morate takoj lotiti in uspeh vam bo zagotovljen. Pozor v prometu. Srečne številke 7, 15, 34, 44.

Vodnar 21. 1.-19. 2.

V tem tednu morate dobro premisliti in pretehtati o predvideni spremembi v poklicu. Ne odločite se samo razumsko, ampak pustite mesto tudi čustvom. Nikakor pa ne hitite z odločitvijo, poslušajte nasvete. Srečne številke 6, 19, 24, 35.

Ribi 20. 2.-20. 3.

Morali boste opraviti neko nalogo, zato ste vse bolj napeti in živčni, kljub temu pazite na kakovost svojega dela, ne bodite površni. Povabili vas bodo na zabavo, kjer boste v središču pozornosti. Srečne številke 9, 11, 33, 43.

MALI OGLAS ZASTONJ

KUPON 30

MOJ NASLOV: .....

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

EKSKLUZIVNO: VITALIJA PODJAPOLSKA IN NJEN VITA -SHOW

Rusinje zabavajo Slovence

Vitalija Podjapolska, lastnica agencije Vita

Skupina, ki ta čas nastopa v koprskem Camelu

Ludmila Surmač

V eni izmed prejšnjih števil Novе dobe smo pisali o usodi sovjetskih plesalk, ki so v času gostovanja po Italiji doživljale različna ponižanja. Namesto obljubljenih nastopov v znanih gledališčih so bile namreč predstavljene v nočnih klubih. Organizatorji te umazane turneje so ravnali z njimi kot s sužnjami. Bile so nastanjene v drugorazrednih stanovanjih, bile so brez pogodb, denarja in hrane...

Nasprotno njihovi grenki usodi pa njihove rojakinje, ki s posredovanjem Vitalije Podjapolske, izredne artistke in koreografinje iz Moskve, prihajajo v Slovenijo, kjer v raznih mestih zabavajo obiskovalce, doživljajo polno afirmacijo. Dekleta iz Sovjetske zveze niso navdušena samo nad toplim sprejemom publike, temveč z vsem, kar jim nudijo organizatorji v Sloveniji, pri katerih nastopajo. Pri nas so dekleta dobila vse kar jim je obljubljeno in, kakor smo izvedeli, tudi veliko več.

Našo sogovornico Vitalijo Podjapolsko smo srečali pred nekaj dnevi na plaži v Žusterni v Kopru, kjer se je, ne glede na hladno vreme, kopala v morju. Sicer je morje bilo njen največji izziv, da bi z svojimi plesalkami prišla v Koper, kjer trenutno nastopajo v diskoteki Camel, katere lastnik je Zlati Klun, izvrstni slovenski glasbenik.

Vitalija Podjapolska je s svojo skupino, ki jo občasno osveži z novimi deklicami iz Moskve, že štirinajst mesecev na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Njena skupina Vita-Show je nastopala v Makedoniji in Hrvaški. Sedaj je v naši državi. Skupaj s svojimi sodelavci iz Slovenije Vitalija skrbi za organizacijo nastopov po raznih mestih naše države.

»V Kopru nastopamo že dva meseca. Ker imamo skupine tudi v drugih slovenskih mestih, se dekleta občasno zamenjajo. Nekatere plesalke odhajajo v druga mesta, nekatere pa prihajajo sem na Obalo. Nastopale smo v znanih hotelih kot so Esplanade in Interkontinental v Zagrebu, vendar nam je lepše v Sloveniji, oziroma v Kopru. Morje in dobri ljudje, s katerimi sodelujemo, so zasenčili razkošje, ki smo ga imele v zagrebških hotelih. Tukaj se počutimo zelo dobro. Všeč nam je Obala. Upam, da bom ostala še dlje«, so bile prve besede simpatične Vitalije.

Odkar vaša skupina nastopa v Camelu, ta diskoteka privlači precej obiskovalcev. S čim ste pridobile koprsko izbirno publiko?

»Trudimo se, da skoraj vsak večer predstavimo nove točke. Zaradi tega vsakodnevno vadimo z novo glasbo in pripravljamo nove koreografije. Tako je naš program raznovrsten. Kar je najpomembnejše: naši nastopi so všeč koprski publiko, ki nas je zares dobro sprejela. Rezultat vsega tega je dober obisk v Camelu. Razen tega dobro sodelujemo z ljudmi, ki so pomembni pri našem delu. Predvsem so to disk-jockeyi in seveda lastnik Camela, Zlati Klun, ki je zelo znan v Sovjetski zvezi, kjer je večkrat gostoval. Najbolje nas razumejo prav profesionalni glasbeniki. Potovala sem širom sveta in nastopala na velikih koncertih, tukaj v Kopru oziroma Sloveniji pa mi je najlepše. Ljudje so mi prirasli k srcu in želim si, da bi za vedno ostala v Sloveniji.«

Glede na to, da prvič govorite za slovenski časopis, bo naše bralce verjetno zanimalo, kako živite na našem ozemlju?

»Predvsem se vam zahvaljujem kar ste se nas spomnili, kajti Slovenija je postala naš drugi dom. Tukaj imamo možnost zaslužka in naše delo je pošteno plačano. Slišala sem za naše rojakinje, oziroma plesalke, ki so bile v Italiji ponižane. Mi se lahko pohvalimo s pogoji, v katerih živimo. Veliko zaupamo Slovcem. Ni treba hoditi na Zahod, da bi se občutila demokracija in svoboda. Dovolj je priti v Slovenijo, ki je sedaj svobodna in demokratična država. No, vrnimo se k vprašanju. Torej, vsak večer nastopamo z našim programom, ki traja okrog 45 minut, potem ostajamo še nekaj časa v diskoteki in se zabavamo kot vsi mladi. Precej skrbimo za naša oblačila, ki nam jih naši sodelavci kupujejo v sosednji Italiji, seveda za naš denar. Frizure urejamo v Ljubljani dvakrat na mesec. Naj mi ne zamerijo frizerke v Kopru, toda tam nas boljše strižejo oziroma bolj ustrezno našemu nastopu. Mi živimo samo za nastop. Srečne smo, ko nam obiskovalci ploskajo. Torej, živimo za njihovo in svoje zadovoljstvo«, pravi Vitalija.

Oprostite, ali imate morda vlogo »komisarja«, med vašimi dekleti?

»Seveda ne. Moje deklice, kakor jih imenujem, imajo popolno svobodo kar se tiče njihovega obnašanja in osebnega življenja. Važno je, da so odgovorne za svoje delo in zelo disciplinirane. Svoje delo opravljajo iz ljubezni in da bi zaslužile, kar je normalno. Prihajajo točno na vaje in nastope. Moram pa na nek način skrbeti za njih, kajti vse so mlade. Večina med njimi ima le osemnajst let. Imajo precej občudovalcev, toda same lahko odločijo, s kom se bodo družile.

Vrnimo se še enkrat k vašemu delu. Čez nekaj dni pridejo druge plesalke iz Moskve. Ali to pomeni, da bodo tiste, ki so sedaj tukaj, ostale brez dela?

»Trudim se, da bi večina deklet ostala v Sloveniji. Prepričale smo se, da imajo Slovenci radi spektakularne nastope. Zaradi tega bodo nekatera dekleta odšla v severnejši del Slovenije, kjer bodo nastopala v drugih mestih. Tukaj so se pod mojo učiteljsko palico precej naučile in veliko napredovale, tako da jim bo ta izkušnja koristila v nadaljnjem delu. Takšno je naše življenje. Danes si tukaj, jutri kdo ve kje«, je rekla na koncu pogovora Vitalija Podjapolska.

Toliko na kratko o Vitaliji in njenih deklicah Nataši, Eleni, Irini... ki so prvič v Sloveniji, kjer zaslužijo in zabavajo mlade in druge ljubitelje glasbe in plesa. Bili bi krivični do njih, če ne bi omenili njihovega brezplačnega nastopa na košarkarskih tekmah koprskega kluba, na katerih v odmorih zabavajo gledalce. Dosedaj so košarkarji zmagovali svoje nasprotnike. Resda se to ni zgodilo na srečanju s Slobodno Dalmacijo, vendar so s to tekmo vsi dobili, saj je bil celoten prihodek namenjen beguncem iz Hrvaške. Svoj prispevek temu so dale tudi deklice iz Sovjetske Zveze, ki dobro vedo, kaj pomeni kakšnakoli pomoč nesrečnemu ljudstvu.

Zoran Vlajić

Foto: Miroslav Nikolić

Elena Sevastjanova

Aleksandra Vasiljeva

zavarovalnica triglav

NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA